

ENTÄS NYT, KESKUSTA?

**Katri Kulmunin askelmerkit
Keskustan matkasta edistykselliseksi,
juurevaksi Toivonliikkeeksi.**

**TOIVONLIIKE
—
KESKUSTA**

ESIPUHE

Suomen Keskustan elinkaari on kestänyt tätä kirjoittaessa 113 vuotta. Se on mahtava menestystarina. Historialliset ansiomme Suomen kansan kohtalonhetkinä ovat kiistattomat.

Mutta nyt takanamme ovat neljät hävityt vaalit. Eduskuntavaaleissa saimme koko sotien jälkeisen ajan huonoimman vaalituloksemme.

Asiassa ei tietenkään pidä rypeä, vaan on mentävä eteenpäin ja rakennettava tietä tulevaisuuteen. Olen silti huolissani siitä, että omissa riiveissämme ei Keskustan vaalitappioita oteta aina riittävän vakavasti. Täytyisi ymmärtää, että edessämme voi olla lopullinen kuihtuminen pieneksi apupuolueeksi.

Ruotsin Keskustapuolue oli sekin aikanaan pääministeripuolue n. 25 prosentin kannatuksella, mutta viime vuosikymmenet sen kannatus on liikkunut viiden ja kahdeksan prosentin välillä. Hallitukseen se on päässyt vain liittoutumalla osaksi porvariblokkia.

Vaikka Ruotsin Keskustapuolue onkin pitänyt muun muassa pienyrityäjyyttä ja koko Ruotsin asuttuna pitämistä hienosti esillä, niin sen kehitys on meille varoittava esimerkki. Loistava menneisyys ei takaa hyvää tulevaisuutta.

Meidän on kyettävä määrittämään tehtävämme ja paikkamme uudelleen. Se tapahtuu vain tulevaan katsomalla aatteesta rakentaen.

Ei epäilystäkään, ettemme tätä onnistuisi tekemään. Rohkeasti eteenpäin, hyvä tästä tulee. Mutta itsestään, ilman tekoja ja perusteellista selvitystyötä, se ei tapahdu.

Jopa monet poliittiset vastustajamme ovat tuoneet julki huolensa siitä, mitä olisi Suomi ilman Keskustaa. Yhteiskunnallisia vastakkainasetteluja tasapainottavaa voimaa. Omaleimaista, ainoa aidosti suomalaisesta kulttuuriperimästä nousutta puoluetta.

Haluan kertoa ajatuksiani yhteiskuntapoliittisesta peruslinjastani sekä esittää suuntaviivoja siihen, miten Keskusta-liikkeen tulisi toimia, jotta se voisi nousta nykyisestä tilanteestaan ja säilyä elinkelpoisena ja Suomen johtavana poliittisena voimana myös tulevina vuosikymmeninä.

Välitön syy tämän pamfletin kirjoittamiseen on tietysti Keskustan puoluekokous, joka pidetään Kouvolassa 7.9.2019, ja jossa olen ehdokkaana Keskustan puheenjohtajaksi.

Tässä esittämäni linjaukset Keskustan politiikan ja toiminnan suhteen ovat kuitenkin syntyneet ja kypsyneet kuluneiden vuosien aikana, kun olen toiminut Keskusta-liikkeessä eri tehtävissä, viime vuosina kansanedustajana ja Keskustan varapuheenjohtajana.

Uskon, että tässä esittämäni asiat ovat ajankohtaisia myös puoluekokouksen jälkeen, riippumatta siitä, millaisia henkilövalintoja kokouksessa suoritetaan.

Vanhassa Maalaisliiton nuorisojärjestön MNL:n vaalijulisteessa nuori nainen on poiminut neliapilan ja sanoo aitaan nojaavalle nuorelle miehelle: ”Tämä tietää onnea”.

Tämä kansanliike syntyi luomaan toivoa tavallisten suomalaisten ihmisten elämään. Toivoa parempaan ja luottamusta tulevaisuuteen.

Tämä liike ei ole ainoastaan meille keskustalaisille rakas, vaan se on suomalaisille rakas.

17.8.2019

Katri Kulmuni

Handwritten signature of Katri Kulmuni in black ink.

”Tämä kansanliike syntyi luomaan toivoa tavallisten suomalaisten ihmisten elämään. Toivoa parempaan ja luottamusta tulevaisuuteen.”

I LUKU: MISSÄ MENNÄÄN KESKUSTA?

Romahdus

Maalaisliitto-Keskusta on ollut Suomen keskeisiä poliittisia voimia koko itsenäisyytemme ajan. Sen riveistä on noussut kolme presidenttiä, se on johtanut lukuisia hallituksia ja pitänyt paikallistasolla valtaa pitkälti yli puolessa Suomen kunnista.

Vuoden 2019 vaalitulokset olivat kuitenkin meille kova paikka. Monelle vaalitappion syvyys oli varmasti yllätyskin. Takana olivat toki jo hävityt kunnallisvaalit sekä presidentinvaalien heikko tulos. Mutta toisaalta kunnallisvaaleissa tappiota tuli vain reilun prosenttiyksikön ja presidentinvaaleissa Sauli Niinistön ylivoimaisuus johti siihen, että kaikki muut ehdokkaat saivat melko vähäisen kannatuksen.

Kansanedustajapaikkojen putoaminen 49:stä 31:een ja kannatuksen tippuminen 21,1 prosentista 13,8 prosenttiin oli tietysti valtava romahdus.

Olin itse tehnyt vaalityötä paitsi Lapissa omassa vaalipiirissäni, niin myös muualla Suomessa varapuheenjohtajan roolissa. Paljon keskustalaista väkeä kampanjoijien teltoilla ympäri maata uskollisesti. Hyväkin palautetta tuli ja moni sanoi ymmärtävänsä, että vaikeina aikoina oli pakko tehdä kovia päätöksiä. Mutta pinnan alla väreili. Monet ystäväni varoittelivat, että on vaarallista, kun ei tule enää haukkujakaan. On vain hiljaisuus. Ja se enteilee pahaa.

Omalta kohdaltani en voinut olla pettynyt vaalitulokseen. Tulon toistamiseen oman vaalipiirini ääniharavaksi. Tuulettamiseen ei kuitenkaan aiheutta ollut.

Jotain on vuosikymmenessä tapahtunut

Monet yhteiskunnalliset kehityssuunnat ovat luoneet haasteita puolueemme kannatuskehitykselle, siis sille, että koetaanko tekemisemme enää merkityksellisenä. Väki perinteisillä kannattajakunnilla vähenee poismuuton ja luonnollisen poismenon myötä. Ihmisten puolueuskollisuus on samalla heikentynyt.

Ennen puhuttiin ”kantakirjamaalaisliittolaisista”, joiden äänestyskäyttäytyminen ei horjunut, tapahtuipa melkein mitä tahansa.

Nykyään myöskään aate ei periydy sukupolvelta toiselle yhtä vahvasti kuin aikaisemmin. Jos nuori muuttaa pois kotiseudultaan ja rakentaa elämänsä suurkaupunkiin, muuttuu hänen poliittinen kantansakin helposti uuden ympäristön valtapuolueiden mukaan. Ympäristö on tältä osin muuttunut pysyvästi ja kaikkia puolueita enemmän tai vähemmän koskien.

Koen myös, että poliittinen ilmapiiri on kärjistynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vielä reilu vuosikymmen sitten Suomea ja sen eri puolueita yhdisti ainakin jollain tavalla tulevaisuuden rakentaminen poliittisen keskustan suuntaan. Muiden puolueiden ”keskustalaisuus” näkyi myös sovittelevana ja yhteisymmärrystä hakevana politiikkana.

Jotain on vuosikymmenessä tapahtunut. Enää keskustaan ei ole tungosta. Vastakkainasetteluista ei hiota särmiä, vaan teroitetaan kärkiä. En pidä tätä kehitystä hyvänä. Vastakkainasettelu ja muiden syyllistäminen antaa ikään kuin luvan tehdä politiikkaa oma itsekkyys edellä, vaikka tekeminen pitäisi suunnata yhteisen hyvän rakentamiseen. Sen sijaan, että poliittisella toiminnalla pyrittäisiin yhteiseen hyvään, yhä enemmän ilmaistaan vain sitä mikä olisi minun etuni. Tämä on meille keskustalaisille vieras lähestymistapa, näemme tämän kehityskulun päässä olevat huonot seuraukset.

Nykyään myöskään aate ei periydy sukupolvelta toiselle yhtä vahvasti kuin aikaisemmin.

Poliittisista puolueista etenkin Vihreät ja Perussuomalaiset hyödyntävät tätä kannatuksen keräämisessä. Mennään ihmisten pelot edelle – pelätään ilmastonmuutosta, pelätään pakolaiskriisiä – ja rakennetaan yhteiskunnallinen sanoma näiden varaan muita tahoja syyllistäen.

Koen, että ilmiö on globaali, kyse on suuresta keskiluokkaa koskevasta muutoksesta. Osa joko pelkää tippuvansa taloudellisesti turvaton tulevaisuuden näkymästä pois, osalle on näin jo käynyt. Tutkimustenkin mukaan Brexit ja Donald Trumpin valinnan kaltaisten ilmiöiden taustalla on merkittävilta osin vakaan toimeentulon tuoneiden teollisten työpaikkojen katoaminen. Vaikka uutta työtä on ollut tarjolla, ei se ole tarjonnut yhtä hyvää asemaa yhteiskunnassa kuin menetetty työpaikka. Puhutaan ruostevyöhykkeistä ja alueiden kapinasta. Syyllisiä etsi-

tään paitsi kasvottomasta, uutta globaalia työnjako edustavasta globalisaatiosta, myös maahanmuuttajista ja muista kanssaeläjästä.

Vastakkainasettelu näkyy myös arvokysymyksissä. Nähdäkseni monet elämäntapaan, syntymään ja kuolemaan liittyvät suuret kysymykset nousevat yhä laajemmin poliittiseen keskusteluun.

Keskustaa yhdistää voimallisesti perinteisten ja hyväksi koettujen yhteisöjen arvostus. Näitä ovat muun muassa arkeen turvaa tuovien perheen, harrastusten, seurakunnan, perinteiden sekä erilaisten järjestöjen arvostus.

Arvokysymyksissä Keskustaa ei voi kuitenkaan laittaa yhteen muottiin ja malliin. Keskusta voi olla iso liike, vain jos kansanliikkeeseen mahtuu monenlaisia ääniä, mielipiteitä ja moniarvoisuutta. Monet arvokysymykset ovat syvästi henkilökohtaisia ja siksi niistä politiikassa puhutaankin omantunnon kysymyksinä, joissa kansanedustajien ryhmäkuria ei sovelleta.

Keskusta voi vaikuttaa aatteensa mukaisesti, vain jos jokainen kokee tässä liikkeessä itsensä kotoisaksi ja tervetulleeksi. Puolueena ja yhteisönä menettäisimme liian paljon, mikäli nostaisimme arvokysymykset vain yhdestä kulmasta politiikkamme kärkeen.

Oman linjamme korostamisen sijaan meitä on vaivannut ideologisten erojen peittäely.

Ideologian tulee sitä vastoin näkyä voimallisesti meitä yhdistävissä asioissa. Niitä riittää: alueiden tasapaino, terve kansallistunne ja isänmaanrakkaus, luonnon viljely ja varjelu, yritteliäisyys, ihmisen itseauttamiskyky ja heikommista huolehtiminen.

Näissä meille ideologisesti tärkeissä asioissa olemme puolestaan omaksuneet aivan liiaksi pragmaattisen asianhoitajalinjan. Oman linjamme korostamisen sijaan meitä on vaivannut ideologisten erojen peittäely. Syynä näen tavan tehdä hallituspolitiikkaa läpi koko 2000-luvun. Keskustan omien tavoitteiden sijaan on voimallisesti korostettu yhteistä hallitusvastuuta.

Kaikkinensa Keskustassa on vallinnut puhumattomuuden kulttuuri. Se ei ole vain viime vaalikauden, vaan pidemmän ajan ongelma. Jännitteistä on vaiettu. Monet ihmiset ovat kokeneet, ettei niistä asioista, joihin Keskustan toiminnassa on koettu epäluottamusta, ole saanut

puhua. Tämä on purkautunut sitten siinä, että moni aikaisemmin Kes-kustaa äänestänyt jäi viime vaaleissa kotiin tai äänesti jotain toista puoluetta.

Tähän on johtanut useampi tekijä. Erittäin haitallista on ollut monien päätösten perustelu vaihtoehdottomuudella. Se on ollut omiaan tappa-maan rakentavankin keskustelun puolueen linjasta. Sama vaikutus, mutta suuremmin viestein, on ollut keskeneräisistä asioista puhumi-sen kieltö sekä kielteisen palautteen tulkitseminen yhteisen veneen keikuttamiseksi.

Pitkä hallitusvastuu on myös tehnyt meistä keskustalaisista liian tek-nokraattisia. Virkamieskieltä tarvitaan päätöksenteossa ja hallinnossa, sen käsitteet ovat täsmällisiä ja tarkat termit ovat edellytys päätöksen-teolle. Se ei kuitenkaan ole käyttökelpoinen politiikassa. Viesti yksin-kertaisesti katkeaa. Virkamieskielen käyttö on paitsi laiskuutta, myös tuhoisaa. Tosiasiassa käyttämämme kieli paljastaa armotta, mikäli tunto kansaan on katkennut.

Meillä on ollut valtavan hyvää osaamista viestinnässä. Meidän kulttuu-riimme on nimenomaan kuulunut asioiden kansanomaistaminen. Tä-mä taito on henkitoreissaan. Enää emme voi piiloutua koukeroisen virkamiesjargonin taakse toivoen, että se saa meidät kuulostamaan itseämme fiksummilta.

Keskustelun puutteen vääjäämätön seuraus on se, että yhteys kansa-laisiin katkeaa. Välttämättä edes hyviä tai oikeitakaan päätöksiä ei ole enää osattu perustella tavalla, joka uskottavasti kertoisi päätösten kumpuavan kansalaisten huolista. Mikäli asian ratkaisua ei riittävästi julkisuudessa ja ihmisten parissa käydä läpi, puhuta ja selosteta, eivät he monissa kohdin edes tiedä asian tulleen jo ratkaistuksi.

Keskustan kannatuksen romahtamisen syitä pohtiessa, ei voida olla ottamatta vakavasti kokonaisuutena aluepolitiikkaa ja sen tuloksia.

Tätä vielä vakavampaan tilanteeseen tullaan, mikäli läpiviedyt päätökset tai linja on koettu jopa keskustan kannattajien toiveiden vastaisiksi. Selvimmin tämä näkyy aluepolitiikassa. Keskustan kannatuksen romahta-misen syitä pohtiessa, ei voida olla ottamatta vakavasti kokonaisuutena aluepolitiikkaa ja sen tuloksia. Arve-len nimittäin, että Keskustan kannatuksen rapautumiseen keskeinen syy

on se, että aluepolitiikassa sanat ja teot eivät ole riittävästi kohdanneet.

Keskustan tärkein perusideologia on mielestäni suhde keskittämiseen ja hajauttamiseen. Ajatus tasapuolisesti kehitetystä Suomesta. Kuitenkin kuluneiden vuosikymmenten aikana – myös Keskustan ollessa hallituksessa – aluekehitys on mennyt entistä heikompaan suuntaan. Olen varma siitä, että laaja suomalaisten enemmistö ei ole kokenut Keskustan tehneen riittävästi paremman kehityksen puolesta.

Jaan lukuisten keskustalaisten huolen nykyisestä aluekehityksestä. Tällä vauhdilla muutaman vuosikymmenen päästä meillä on ainoastaan muutama kasvava suurkaupunkikeskus ja näivettyvä muu Suomi. Olemmeko onnistuneet siis toimimaan aattemme ja tavoitteidemme mukaan? Emme ole.

Tätä muutosta on pyritty korkeintaan jonkun verran hidastamaan, mutta tiukan paikan tullen emme ole aina kyenneet toimimaan sanojemme mukaisesti. Meidän tulee todella paneutua tähän kysymykseen ja etsiä vaikuttavimmat keinot. Kyse on elinolosuhteiden parantamisesta ympäri maan.

Joku voi sanoa, että miksi ihmiset eivät saa muuttaa sinne, mihin he haluavat. Vastaan, että saavat tietenkin. Mutta tutkimusten mukaan esim. hyvin moni nuori perhe haluaisi asua haja-asutusalueilla luonnon lähellä, jos vain mahdollisuuksia on käydä työssä ja saada elantoa siedettävän matkan päässä. Samoin moni paluumuuttoa lapsuusmaiseemiinsa pohtiva joutuu miettimään, ovatko palvelut riittävän lähellä ja helposti saatavilla? Sama koskee myös kaupunginosien välistä eriarvoisuutta.

Kaupungistumista on tapahtunut maailman sivu, kohta 10 000 vuoden ajan. Läpi Keskustan 100-vuotisen historian ovat kilpailijat ajatelleet tämän heikentävän Keskustaa. Näin ei ole tosiasiallisesti käynyt.

Tässä on kyse myös arvostuksesta. Syvällä maaseudulla elävät kokevat, että heitä katsotaan liian usein alaspäin, eikä heidän työlleen ja elämäntavalleen anneta sitä arvostusta, joka kaikille meille kuuluu. Sama näkyy myös yhä useammin teollisuuspaikkakunnilla. Syyllistäminen kääntyy tässä itseään vastaan.

Lopputuloksena Keskusta saa kyllä saa asioita läpi, mutta ilman ymmärrystä siitä, kokevatko kansalaiset ajatut asiat oikeiksi. Liiallisessa

pragmatismissa jää kertomatta, miksi ja minkä takia asioita tehdään. Täysin väärä ja keskustelun tyrehdyttävä vastaus tähän on, että ei ollut vaihtoehtoja.

Keskustan linjan, tavoitteiden ja toimien tulee olla kuitenkin kirkkaat. Erityisen vahingollista on, mikäli toimimme vastoin omia tavoitteitamme. Se antaa kuvan, että emme edes yritä, emmekä arvosta.

Keskustaa ei enää tunnistettu omaksi

Edellä mainitut nähdäkseni kaikkein keskeisimmät syyt Keskustan heikkoon tilaan ovat kyteneet jo pitkään. Emme voi kuitenkaan olla tarkastelematta viime vaalikauden tapahtumia. Jokainen meistä vaalikaudella 2015-19 toimineista kansanedustajista tietysti kantaa omalta osaltaan vastuun tapahtuneesta. Haluan esittää jotain arvioita siitä, miksi kevään vaaleissa kävi niin kuin kävi.

Ensin on muistettava vaikea taloudellinen tilanne, jossa olimme Keskustan tullessa valtaan. Valtion talouden kuntoon laittaminen ja uuden työllisyyden luominen vaati kipeitä säästötoimia. Vaihtoehto olisi ollut valtion velkaantumisen lisääminen. En usko, että suomalaisten enemmistö olisi hyväksynyt politiikkaa, jossa nousukaudella olisi otettu yhä enemmän velkarahaa vanhan velkarahan päälle.

Meillä ei ollut kuitenkaan pelisilmää poliittiselle asetelmalle. Väitän, että tämä oli seurausta liian pragmaattisesta kulttuurista. Poliitiikka on jatkuva prosessi, jossa valtava merkitys on sillä miltä asiat näyttävät. Menetimme keskustelemattomuuden myötä myös kykymme tehdä politiikkaa.

***Menetimme
keskustelemattomuuden
myötä myös kykymme
tehdä politiikkaa.***

Vasemmistovetoinen oppositio ei omassa retoriikassaan niinkään suoraan kiistänyt sopeutustoimien tarvetta, vaan kiinnitti kaiken huomion siihen, kokivatko suomalaiset tehdyt sopeutustoimien oikeuden-

mukaisiksi. Emme tätä riittävästi huomioineet vaan jatkoimme säästötoimien perustelua niiden välttämättömyydellä.

Keskustan tavoite oli säästötoimien ohella parantaa kaikkein heikompiosaisien asemaa. Tämä olisi tullut nostaa vahvemmin oman viestim-

me kärkeen. Itse toimissa onnistuimme osin, mutta emme kaikelta osin. Esimerkiksi eräisiin lääkekorvauksiin puuttuminen olisi tullut hoitaa toisin. Aina on olemassa vaihtoehto, ja Keskustan tulisi kaikessa päätöksenteossa tarkastella päätösten vaikutusta vielä tarkemmin juuri kaikista heikompiensaisten elämään.

Työmarkkinakysymyksissä pidän viime kauden tavoitteita oikeina. Emme vain osanneet toimia siten, että tavoitteet olisi saavutettu parhain päin. Meidän virheeksemme voi lukea sen, että keskusta nähtiin liiaksi asettuvan työmarkkinakysymyksissä suurten työnantajajärjestöjen puolelle. Tähän vaikutti tosin ratkaisevasti palkansaajapuolen taitava toiminta tilanteessa, jossa SDP oli oppositiossa. Asetelma lopulta pakotti hallituksen ja siinä suurimman vastuun kantanutta pääministeriä ottamaan vahvasti kantaa saadakseen uusia työpaikkoja painottavan linjansa eteenpäin.

Monet pienipalkkaiset, mutta raskasta ja tärkeää työtä tekevät, muun muassa sairaan- ja terveydenhoitajat kokivat työmarkkinaratkaisut epäoikeudenmukaisiksi. Tätä korosti yritysten korkeimman johdon täydellinen kyvyttömyys näyttää esimerkkiä omissa johtajasopimuksissaan. Vastaantuloa ylimmän johdon jättiansioissa olisi todella tarvittu, mutta siihen ei viisaus riittänyt. Vääjäämättä mieleen tulee ahneus ja oman erinomaisuuden tunne. Samoin aktiivimallin toteutus, hyvästä tavoitteestaan huolimatta, sisälsi puutteita, ja loi mielikuvan meistä tavallisen kansan arkea ymmärtämättömänä puolueena.

Näkisin viimekauden näiltä osin kuitenkin juuri heikon taloustilanteen vuoksi poikkeustilana.

Näkisin viimekauden näiltä osin kuitenkin juuri heikon taloustilanteen vuoksi poikkeustilana. Pitemmällä ajalla meidän lisäarvomme tulee sitenkin työntekijä- ja työnantajajärjestöjen kantoja yhteensovittavasta näkemyksestä.

Kokoomuksen kannattajia pienituloisia ymmärtämättömän leima ei kovin paljoa hetkauta, mutta meille – ”Köyhän asian” puolueena – sellainen on kohtalokasta. Ja yleensäkin kun menemme hallitukseen Kokoomuksen kanssa, niin raja oikealle on pidettävä tiukkana. Vaikka yrittäjähenkisyys ja tietyt ihmisen omaa vastuuta korostavat painotukset yhdistävät meitä, niin jostain syystä Kokoomus on meille vaikea hallituskumppani, ainakin kannatuksen kasvun osalta. Erityisesti näin on tilanteissa, jossa taloudenhoidon kautta tulee vaikeita päätöksiä tehtäväksi. Meidän julkisista menoistamme valtaosa on palveluita ja

etuuksia. Säästötoimien tekeminen kirpaisee enemmän tavallisia keskustalaisia suomalaisia kuin hyväosaisia kokoomuslaisia.

Myös viestintämme epäonnistui. Vaalien alla moni teki ratkaisunsa ilmasto- tai maahanmuuttopolitiikan perusteella ja valitsi Perussuomalaiset tai Vihreät. Meidän linjamme jäi epäselväksi. Vihreiden pyörittämä keskustelu yksityisautoilun rajoittamisesta ja lihansyönnin pahuudesta sai paljon huomiota ja Perussuomalaiset onnistuivat näyttämään näiden esitysten parhaana vastavoimana.

Keskustan johdolla tehty kahdeksan puolueen ilmast sopimus vei Suomea eteenpäin, mutta meni poliittisesti ohi maalin. Siitä irtautuivat jo valmisteluvaiheessa Perussuomalaiset. Vihreät teki saman toiseen suuntaan heti, kun muste oli kuivunut.

Maahanmuuttopolitiikkaa kiristänyttä linjaa pidän oikeana. Mielestäni on selvää, että tilanteessa, jossa kautta linjan Euroopan maat, Ruotsi, Norja ja Tanska mukaan lukien, kiristää omaa linjaansa, tulee Suomen tätä seurata. Muuten riskinä ovat liian suuret vastuut kokoomme nähdessä. Tämä ei loppuviimein ole kenenkään etu tai ylipäätään pitemmän päälle edes mahdollista.

Parannettavaa olisi ollut tavassa viestiä. Jotenkin välttelimme aihetta, uskoakseni johtuen siitä tunnelatausten määrästä, jonka aihe herättää. Jos maahanmuutosta viestimme, viestimme virkamieskielellä, teknokraattisesti. Tässäkin jäi liian paljon pääministerin harteille.

En halua yliarvioida yksittäisten asioiden merkitystä, mutta niistä voi olla paljon opittavaa. Tällainen oli esimerkiksi taksiuudistus.

Taksiuudistuksesta saattaa tulla Keskustalle samankaltainen symboli kuin jätevesiasetuksesta kahdeksan vuotta sitten. Suurin osa kannattajistamme ei kokenut uudistukselle aitoa tarvetta. Se näyttäytyi kokoomuslaisena ajatteluna, jossa ajatellaan kaiken kilpailun vapauttamisen ja sääntelyn karsimisen johtavan automaattisesti hyvään. Myös huoli taksipalveluiden kohtalosta maaseudulla kalvoi monen keskustalaisen mieltä.

Taksiuudistus kertoo meille puolueen sisällä käytävän keskustelun merkityksen – ja paljastaa, mihin sen puute voi johtaa. Avoimmalla puolueen sisällä käytävällä keskustelulla taksiuudistuksesta olisi saatu toimiva. Julkiseen liikenteeseen liittyvien tietojen rajapintojen avaaminen ja siten uusien palvelumallien mahdollistaminen eli liikkumisen

tekeminen helpommaksi, on ymmärtääkseni tärkein osa uudistusta. Sitä vastoin kaiken vapauttaminen ja mm. taksamittareiden vapaaehtoisuus ei. Niistä seuraavat lieveilmiöt olivat tiedossa, mutta näistä ei käyty riittävää keskustelua.

Tapa, jolla taksiuudistus hoidettiin, ei mennyt keskustalaisten perinteiden mukaisesti. Ja kun muutenkin leimaannuimme hallitusyhteistyössä liiaksi Kokoomukseen, niin meidät saatiin näyttämään uusliberalistisen oikeistolaisen talouspolitiikan ajajana joka asiassa. Tätä ei Keskustan kenttä tunnistanut omakseen. Kysyttiin: tähänkö keskusta käyttää vaikutusvaltansa, tämäkö on se asia, jonka haluamme saada läpi?

Itse koetin tuoda, niin eduskuntaryhmässä kuin julkisestikin lehtihaastatteluissa ja kannanotoissa, esille Keskustan puoluekokouspäätöstä, jonka olisi tullut olla perustana Keskustan määrittellessä kantaansa mahdollisiin taksialan reformeihin. Kannan toki vastuuni lopulta päätöksestä, sillä ryhmäkurin mukaisesti äänestin muiden Keskustan kansanedustajien tavoin uudistuksen puolesta.

Henkilökohtaisesti tiukin paikka minulle viime vaalikaudella oli pienten sairaaloiden kohtalo.

Henkilökohtaisesti tiukin paikka minulle viime vaalikaudella oli pienten sairaaloiden kohtalo. En voinut ymmärtää, että me pienten sairaaloiden puolustajat jouduimme tekemään hartiavoimin töitä sen eteen, että Keskusta ymmärtäisi niiden merki-

tyksen eri alueilla. Tämä koski erityisesti pienten sairaaloiden synnytystoiminnan jatkoa, joka on kiinni ministeriön päätöksistä. Sitouduimme talouden tasapainottamiseen, mutta alueille olisi pitänyt antaa vastuu niiden toimeenpanosta eikä ylhäältä määrätä, mitä sairaalassa tehdään ja mitä ei.

Pahimmat riskit eivät toteutuneet, mutta Oulaskankaalla synnytykset loppuivat vuoden alussa. Päätöksen teki kuitenkin terveydenhuollon valvonnasta vastaava Valvira, poliittisesti johdettu sosiaali- ja terveysministeriö sitä vastoin puolsi synnytysten jatkoa. Vastaavat riskit toteutuivat kokoomusjohtoisissa ministeriöissä. Esimerkiksi kärjäjoikeusverkkoa supistettiin.

Viimeiseksi syyksi nostan esiin joka tapauksessa edessä olleen sukupolvenvaihdoksen. Vaaleissa meiltä jäi pois merkittävä määrä erittäin pitkään mukana olleita kansanedustajia, joihin äänestäjät olivat tottu-

neet luottamaan. Poisjääneiden yhteenlaskettu aiempi äänimäärä oli noin 76 000 ääntä.

***Keskustaa ei enää
tunnistettu Keskustaksi.***

Heidän takanaan on toki ollut kasvussa monia lupaavia poliitikkoja, jotka kokivat nyt vuoronsa koitta-
neen. Kova sisäinen kisa paikkasi osin
vääjäämätöntä menetystä äänimäärissä. Nyt meillä on pieni, mutta
ärhäkkä eduskuntaryhmä. Samaan aikaan uusia tulokkaita on taas
noussut ympäri Suomen.

Yhteenvetona ajattelin suurimmaksi syyksi viime vaalien katastrofitu-
lokseen sen, että monet meitä aiemmin äänestäneet eivät enää yksin-
kertaisesti tunnista omakseen. Keskustaa ei enää tunnistettu Kes-
kustaksi. Ei oikein tiedetty, että mikä porukka on kyseessä ja minkä
asioiden eteen olemme valmiita tekemään työtä.

Ratkaisu puolueen mahdolliseen oikeistolaistumiseen ei ole mennä
”pari piirua vasemmalle”, kuten vanha poliittinen iskulause kuuluu.
Varsinkin nyt, kun olemme Vasemmistoliiton ja Vihreiden kanssa sa-
massa hallituksessa, niin Perussuomalaiset ja varmaan Kokoomuskin
mielellään alkaa niputtaa myös Keskustaa osaksi ”punavihreitä”. Eikä
meidän ole totisesti hyvä lukeutua sellaiseksi.

Niinpä onkin syytä mennä – ei oikealle, eikä vasemmalle, vaan – entis-
tä syvemmälle keskelle, korostaa Keskustalla tärkeitä asioita entistä
vahvemmin. Profiilin kirkastaminen vie aikaa, mutta meillä on siihen
kaikki eväät olemassa.

*”Niinpä onkin syytä mennä – ei oikealle, eikä vasemmalle,
vaan – entistä syvemmälle keskelle, korostaa Keskustalla
tärkeitä asioita entistä vahvemmin. Profiilin kirkastaminen
vie aikaa, mutta meillä on siihen kaikki eväät olemassa.”*

Vieläkö Keskustaa tarvitaan?

Kysytään, onko Keskustalle enää tilausta? Onko niin, että Maalaisliiton perillinen on täyttänyt yhteiskunnallisen tehtävänsä Suomen historiasa, saaden kyllä vastustajienkin tunnustuksen mittavasta työstään, mutta joutaa nyt poliittisen menneisyyden muistohyllylle SKDL:n ja Liberaalisen Kansanpuolueen joukkoon?

En epäile hetkeäkään, etteivätkö Keskusta-aatteen ydinkohdat ja perinteiset yhteiskunnalliset tavoitteemme puhuttelisi edelleenkin myös 2020-luvun ihmistä ja tulevienkin aikojen suomalaisia.

Kun asetuin ehdokkaaksi Keskustan puheenjohtajaksi, totesin toimittajille pitämässäni tiedotustilaisuudessa, että Keskustassa on kyse ennen kaikkea keskittämisestä ja hajauttamisesta. Se on aatteemme ydin.

Tarvitsemme aluepolitiikkaa, jossa jokaiselle suomalaiselle mahdollistetaan tasa-arvoiset lähtökohdat oppia, kasvaa, elää juuri siellä, missä sydän sanoo. Jokaisen suomalaisen yhdenvertaisesta kohtelusta huolehtiminen, missä tahansa ihminen asuu, on Keskustan tehtävä tässä maassa. Eikä kysymys ole vain syvästä maaseudusta, vaan myös kaupunkien osien välisistä epätasa-arvoisuuksista.

En epäile hetkeäkään, etteivätkö Keskusta-aatteen ydinkohdat ja perinteiset yhteiskunnalliset tavoitteemme puhuttelisi edelleenkin myös 2020-luvun ihmistä ja tulevienkin aikojen suomalaisia.

Keskustalaiseen aatteeseen kuuluu myös syvä pohjavire yritteliäisyydestä ja omatoimisuudesta, edistyksestä, jossa aina tavoitellaan eteenpäin menoa. Keskustan apilatunnuksen syvävihreys kertoo luonnon kantokyvystä. Samoin ajasta toiseen piirtyvä ihmisyyden tämän kansanliikkeen aatteen ydintä.

Toiminnassamme on paljon puutteita ja harjoittamassamme politiikassa on tehty virheitä, mutta vika ei ole puolueemme ideologisessa perustassa. Sitä ei tarvitse muuttaa, vaihtaa tai päivittää. Se kumpuaa suomalaisuudesta ja vanhan talonpoikaisen yhteiskunnan parhaimmasta arvopohjasta. Sen sijaan sanoittamista ja tulkintaa vastaamaan kunkin ajan haasteita täytyy parantaa.

Keskustan uusi nousu voi tapahtua vain vahvan aatteellisen herätyksen ja itsekritiikin kautta. Mutta itseruoskintaan ja huonoon itseluottamukseen meillä ei ole syytä. Olkaamme ylpeitä ainutlaatuisesta aatteestamme ja liikkeestämme, joka on ennenkin selvinnyt ja kovan työn kautta selviää nytkin.

Onko Suomi parempi ilman poliittista Keskusta-liikettä? Kuka voi vastata kysymykseen myönteisesti?

Vanhassa Keskustan vaalijulisteessa luki teksti: ”vaihtoehto on Keskusta”. Mutta jotta me olemme todellinen vaihtoehto äänestäjille, meidän täytyy voida tarjota uskottava vaihtoehto.

Perinteisesti olemme asemoineet itseämme Kokoomuksen ja SDP:n/Vasemmistoliiton väliin vaihtoehtona kylmälle kapitalismille ja holhoavalle sosialismille. Puhumme kolmannesta tiestä, vapaan kansan suorasta tiestä ohi kasvottoman markkinatalouden tai pakkovallan. Vaikka historia osittain onkin jo ajanut tällaisten ideologisten jakolinjojen ohitse, niin on siinä sittenkin vielä paljon pehää.

Joku voi ajatella, että Keskusta on jonkinlainen vasemmiston ja oikeiston kompromissi. Tämä ei ole kuitenkaan hyvä strategia meille. Kuluneiden vuosien ja vuosikymmenten aikana Keskusta on joskus ollut jäädä yhteiskunnallisessa keskustelussa jalkoihin, kun SDP ja Kokoomus ovat esittäneet vahvasti vastakkaisia näkökantoja joihinkin yhteiskunnallisiin kiistakysymyksiin.

Viime eduskuntavaalien alla monissa kysymyksissä puolestaan Vihreät ja Perussuomalaiset näyttäytyivät keskustelun ääripäinä. Varsinkin ympäristö- ja maahanmuuttokysymyksissä oma vaihtoehtomme jäi epäselväksi. Tämä johti siihen, että meiltä on vuotanut kannatusta etenkin Perussuomalaisten suuntaan, mutta myös Vihreisiin.

Joku voi ajatella, että Keskusta on jonkinlainen vasemmiston ja oikeiston kompromissi. Tämä ei ole kuitenkaan hyvä strategia meille.

Kompromissi-ajattelu ei toki saa olla meille vierasta. Kyse on kuitenkin silloin toimintatavasta. Kansanliikkeen historia osoittaa, että olemme koko olemassaolomme ajan pyrkineet tasoittamaan yhteiskunnallisia kärjistyksiä. Eikä kyse ole hyssyttelystä, vaan ongelmiin puuttumisesta ja

suurista, vaikeistakin poliittisista reformeista, joilla on edistetty suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja kiinteyttä.

Keskusta on ollut vahva – ja tulee jatkossakin olemaan – vain mikäli kykenemme positioimaan itsemme eteen.

Keskusta on ollut vahva – ja tulee jatkossakin olemaan – vain mikäli kykenemme positioimaan itsemme eteen. Asettamalla tavoitteen riittävän reilusti eteenpäin, voidaan ylittää päivänkohtaiset kiistat ja hajottaa vanhat jännitteet. Tämä edellyttää rohkeaa aloitety-

kyä ja politiikan teon taitoa. Vasemmisto-oikeisto -asetelmat voidaan rikkoa aloitteilla, johon muiden on pakko yhtyä.

Jos meillä ei ole vahvaa, Keskusta-aatteesta nousevaa vaihtoehtoa yhteiskunnallisiin ongelmiin, tai jos meiltä puuttuu riittävä voima ja tahto sen toteuttamiseksi, niin olemme Ilmari Kiannon vanhaa verstausta käyttäen kuin ”lastu lainehilla, pilske pieni aallon päällä”.

Nimenomaan omalla aloitteella Keskusta on pärjännyt. Maalaisliitto-Keskustan johdolla lopulta vapautettiin torpparit, rakennettiin kansalaissovintoa vuoden 1918 sodan jälkeen ja estettiin vuorollaan saksalaisen monarkian, oikeistofasismien ja kommunismin nousu Suomessa.

Taistelu suomalaisuudesta

Perussuomalaisten ja vihreiden esittämissä huolissa on tietysti paljon perää. On tunnustettava, että Perussuomalaiset ovat onnistuneet sanoittamaan monien ihmisten huolia, aiheellisiakin huolia. Eivät Perussuomalaiset olisi näin nousseet, jos muut puolueet olisivat hommansa hyvin hoitaneet.

On sanomattakin selvää, ettei nuorille miehille ja naisille, ahkerille tavallisille työtä tekevillä ihmisille voida kasata koko maailmaa harteille.

On sanomattakin selvää, ettei nuorille miehille ja naisille, ahkerille tavallisille työtä tekevillä ihmisille voida kasata koko maailmaa harteille .

Ei Suomi voi vastata kokoaan suuremmasta määrästä maailman humanitaarisesta avusta eikä se saa ummistaa silmiään hallitsemattoman maahanmuuton ongelmilta. Eikä se pysty yksin lopettamaan ilmastonmuutosta eikä sitä tule tehdä oman

kotimaisen – ja yleensä sitä paitsi kansainvälisesti vertailtuna hyvinkin ekologisen - tuotannon kustannuksella.

Keskusta-liike ei voi kuitenkaan rakentua ensi sijaisesti sen varaan, että se vastustaa jotakin asioita. Se esittää oman vaihtoehdon sille, millaista on hyvä elämä ja millainen yhteiskuntarakente voi sitä parhaiten edistää. Santeri Alkion sanat toimivat edelleen tämän ajattelutavan perustana: ”*Ihmisyyden kehitystarve ja sen edellytykset on pantava kaiken yhteiskunnallisen ja valtiollisen uudistuksen pohjaksi*”.

Yhtä tärkeää on pitää huolta ympäristöstämme ja kantaa vastuamme globaaleihin haasteisiin. Suomi voi antaa näihin omat ratkaisunsa ja sen me teemme.

Meidän on kuitenkin tunnistettava, että viestissämme ja ratkaisuissamme on oltava särmää. Toisaalta ja toisaalta -puheella tai asioita muutoin pyörittelemällä emme saa julkisuudessa tilaa ajatuksillemme. Tunne on oltava reilusti mukana, eikä asioita ja eroja selventäviä poliittisia jännitteitä tule kaihtaa.

Meidän on kuitenkin tunnistettava, että viestissämme ja ratkaisuissamme on oltava särmää.

Jos meitä yhdistää Vihreisiin sama poliittinen väri, niin Perussuomalaisiin meitä yhdistävät historialliset juuret. Maalaisliitostahan SMP lohkesi. Aivan toinen asia sitten on, paljonko Perussuomalaisilla on nykyään enää tekemistä Vennamon SMP:n kanssa.

Perussuomalaisten ja Keskustan välisestä yhteydestä tulisi kysyä, millainen Suomi olisi ilman poliittista keskustaa? Perussuomalaiset ovat omimassa suomalaisuuden käsitettä, antaen sille sellaisia merkityksiä, jotka eivät suomalaisia yhdistä. Nationalististen piirteiden voimakas esiintuominen tulee haastaa terveellä isänmaallisuudella.

Meidän ei pidä arkailla isänmaallisuudesta puhumista eikä pelätä EU-kritiikkiäkään riveissämme. Saamme puolustaa kansallista etuamme ja olla ylpeitä suomalaisuudesta. Mutta suomalaisuus ei määrity muiden kansojen tai kulttuurien halveksumisen kautta.

Samoin Perussuomalaisten piiristä esitetyt ratkaisut ovat joko käytännön toteutukseltaan mahdottomia tai vahvasti taaksepäin katsovia. Ylipäättään koko perusviritys on muutosta pelkäävä ja sillä pelotteleva.

Tässä yhteydessä mieliin voi palauttaa Urho Kekkosen sanat:
”Ajatelkaamme, että me olemme vastuussa tuleville sukupolville maan itsenäisyyden ja riippumattomuuden sekä kansallisen vapautemme säilyttämisestä. Mutta nämä arvot ovat säilytettävissä ainoastaan kansan yhteen kootuin voimin. Vihan julistus ei kokoa kansaa rakentavaan työhön isänmaan hyväksi.”

Vihreän kaksi eri sävyä

Vuonna 1968 Nuoren Keskustan Liitto hyväksyi päätöslauselmia, jotka sisälsivät ”vihreäksi aalloksi” kutsutun linjauksen. Sen tarkoituksena oli ”luoda yhteiskunta, jossa jokaisella on mahdollisuus tietoon, työhön ja keskinäiseen rakkauteen”. Pelkän talouskasvun ja taloudellisten arvojen sijaan haluttiin korostaa alueellista ja ihmisten välistä tasa-arvoa, desentralismia eli hajautettua yhteiskuntarakennetta ja ihmisyttä yleensä. Vuonna 1973 Keskustanuorten ohjelmajulistus oli otsikoitu ”Vihreämpään yhteiskuntaan”.

Kuitenkin 1980-luvulla melko pienestä alusta syntyi Vihreä Liitto, joka on sittemmin vakiinnuttanut asemansa Suomen poliittisella kartalla.

Luulen, että jos Keskusta olisi ottanut myös ympäristökysymykset vakavammin, olisi poliittisen vihreän liikkeen nousu jäänyt Suomessa vaatimattommaksi.

Luulen, että jos Keskusta olisi tuolloin ottanut myös ympäristökysymykset vielä vakavammin, olisi poliittisen vihreän liikkeen nousu jäänyt Suomessa vaatimattommaksi. Kaksissa viime eduskuntavaaleissa Vihreiden kannatus on noussut ennennäkemättömällä tavalla, vuoden 2015 vaaleissa paikkamäärä nousi kymmenestä viiteentoista kansanedustajaan ja vuoden 2019 vaaleissa kahteenkymmeneen kansanedustajaan.

Mainittakoon, että suunnilleen vastaavana aikana esim. Ruotsissa Vihreiden kannatus valtiopäivävaaleissa on pudonnut seitsemästä prosentista neljään prosenttiin.

Keskustassa on ollut asemointia myös Vihreiden vastavoimaksi ja arvostelemme heidän esityksiään – ja monin kohdin aivan aiheestakin –

mutta meidän on kuitenkin muistettava ympäristökysymysten merkitys. Se nousee jo Keskustasta. Mutta se ei ole vouhotusta eikä hysteriaa, vaan tervettä, arkijärkistä ajattelua.

Suurin ero meidän ja Vihreiden välillä löytyy tavasta ajatella. Vihreillä on oma vasemmistotaustainen historiansa. On helppo nähdä, että sieltäkin on tullut perintöä politiikan tekemiseen. Tämä näkyy ennen kaikkea siinä, että verrataan koeteltua nykytilaa johonkin ajateltuun ideaaliin. Olemassa olevan kapitalismin vertaaminen sosialistiseen ideaaliin on vaihtunut realiteetit sivuuttavaan ideaalin kuvaan ympäristöstä. Ideaalia tulisi verrata tietenkin ideaaliin ja reaalista reaaliin.

Tämä sivuuttaminen johtaa nykyisen kaltaiseen ilmastomuutoskeskusteluun, jossa eri toimijat puhuvat jatkuvasti ohi toistensa. Useissa Vihreiden kannanotoissa luonto nähdään joksikin kaikesta muusta irrallaan olevaksi, jonka voi ilman minkäänlaisia seuraamuksia rauhoittaa kaikelta käytöltä. Tämä ei tieteenkään pidä paikkaansa. Tarvitsemme ruokaa, lämpöä ja suojaa. On muistettava, että mitä suurempi kaupunki, sitä enemmän se tarvitsee ympärillä olevia luonnonvaroja toimiakseen.

Samaan aikaan useat aktiivivihreät tekevät hartiavoimin töitä maalaakseen Keskustan mahdollisimman muutosvastaiseksi, konservatiiviseksi – ja maaseutupuolueeksi. Tällä pyritään epäilemättä raivaamaan Vihreille tilaa esiintyä ainoana ympäristöpuolueena. Keskustaa syytetään lähes kaikista ympäristöongelmista ymmärtämättä, että juuri Suomessa tuotetaan useat elämisen kannalta välttämättömät hyödykkeet erinomaisen ympäristöystävällisesti.

Olen varma siitä, että kun vihdoin siirrymme puhumaan keinoista torjua ilmastomuutosta tai ruoan tuotannon kestävydestä, ei Vihreät ole tässä kovinkaan vahvoilla. Heidän talousosaamisensa ei ole kovinkaan vahvaa. Juha Kuisma on kirjoittanut osuvasti, että ilman Osmo Soininvaaran panosta Vihreät olisi talouspolitiikan kysymyksissä paljolti tyhjän päällä.

Olen varma siitä, että kun vihdoin siirrymme puhumaan keinoista torjua ilmastomuutosta tai ruoan tuotannon kestävydestä, ei Vihreät ole tässä kovinkaan vahvoilla.

Me emme kuitenkaan kiistä Vihreiden vihreyttä, vaan teemme oman vaihtoehtomme. Meillä on myös vihreä oma historia, oma tekeminen, maahenki. Keskustalaisuudella ytimessä on luonnonhoitajuus. Ruoka pitää tuottaa, mutta Keskustan tulee tarjota vaihtoehto, jossa se tehdään luontoa kunnioittaen. On tarjottava suomalaisille ekologinen ja kestävä tapa elää. Sen taloudellinen kustannus on toki korkeampi kuin epäekologisten vaihtoehtojen. Tämän ymmärtäminen on avain yhteisymmärrykseen myös maatalouspolitiikassa ja moniin muihin luonnonvaroihin liittyvissä kysymyksissä.

Väitän, että meillä on paljon annettavaa kestävän kehityksen kysymyksiin. Alkiolaiselta pohjalta nouseva ihmisuus tarjoaa ratkaisuja myös maailmanlaajuisiin ongelmiin ja antaa suuntaa myös kehityspolitiikallamme suhteessa ns. kehitysmaihin. Ihmisyyssaate ja hajautetun yhteiskunnan malli voisivat tuoda vaihtoehtoja niin paisuvien suurkaupunkien slummiutumiseksi kuin monikansallisten suuryritysten kasvotomalle kapitalismille. Meidän on pidettävä Keskusta-aatteen lippu rohkeasti korkealla myös maailmalle ja pidettävä puolueen kansainvälinen työ elävänä.

Keskustan ytimeen kuuluu myös järkevä taloudenpito

Keskustan ytimeen kuuluu järkevästä taloudenpidosta huolehtiminen. Jos taloudesta ei pidetä huolta, ei meillä ole mahdollisuuksia ylläpitää myöskään terveyskeskuksia, kouluja ja muita tasavertaisuuden kannalta tärkeitä palveluita.

Suhtautuminen talouteen erottaa meitä selvästi poliittisesta vasemmistosta. Järkevä taloudenpito tarpeellisine säästötoimineen on monelle vasemmistolaiselle avoimen halveksinnan kohde. Väitetään, että kyse on arvovalinnasta, että ilkeyttään tehdään julkista taloutta sopeuttavia taloustoimia. On kuitenkin karmea virhe yrittää kieltää sitä tosiasiaa, että pitemmän päälle liian velkainen valtio ei kykene auttamaan heikompiosaisia julkisin palveluin saatikka etuuksia maksamalla.

Erotuksena Kokoomukseen Keskustaa kuvaa kuitenkin tarve jakaa kertyvää varallisuutta tasaisemmin. Osuustoiminta ja oma piha kuvatkoon tätä meille tyypillistä virettä. Ajatus on kytköksissä hajauttamiseen, mutta kyse on siis tavoitteesta taloudellisen varallisuuden jakautumisesta tasaisemmin kuin Kokoomus haluaa.

En hyväksy Keskustaa kuvattavaksi porvaripuolueeksi. Useat kokoomuslaiset pyrkivät määrittelemään myös Sipilän hallituksen porvarihallitukseksi. Mielestäni meidän on tärkeää pitää kiinni keskustalaisuudesta, muuten tulemme antaneeksi pois ja muiden määriteltäväksi jotain aivan meidän ytimessämme olevaa.

Järkevästä taloudenpidosta huolehtiminen on Keskustan tärkein tehtävä uudessa hallituksessa. Historiallisen heikon vaalituloksen jälkeen olin erittäin kriittinen hallitukseen menosta. Hallitusta ei kuitenkaan näyttänyt muuten syntyvän.

Hallitusneuvotteluissa saimme meille tärkeitä asioita mukaan, jotka puoltavat tehtyä hallitusratkaisua. Nyt on sitouduttu siihen, että Suomen julkinen talous on tasapainossa 2023. Yrittämiselle annetaan se arvo, mikä sille kuuluu.

Hallitusneuvotteluissa saimme meille tärkeitä asioita mukaan, jotka puoltavat tehtyä hallitusratkaisua. Nyt on sitouduttu siihen, että Suomen julkinen talous on tasapainossa 2023. Yrittämiselle annetaan se arvo, mikä sille kuuluu.

Sovitut menonlisäykset tehdään muiden hallituspuolueiden vaalipuheista poiketen järkevän taloudenpidon puitteissa. Kohteet ovat perusteltuja: koulutukseen, etenkin ammatilliseen, mutta kaikille tasoille. Vanhustenhoivaan tulee lisää paljon kaivattuja käsipareja. Kaikkein pienimpien eläkkeiden korotuksia jatketaan. Tiestön korjausvelkaa kurotaan umpeen. Tehdään Suomesta taas piirun verran perhemyönteisempi: lapsilisät ja lapsiperheiden palvelut paranevat.

Näiden kanssa me haluamme edetä, mutta olemme valmiita myös koviin toimiin, mikäli työllisyystavoitteeseen ei päästä. Aika näyttää miten tässä käy. Hallitustyöhön Keskustan ei tule hirttäytyä, mikäli sovituksissa ei pysytä. Silloin Suomen suunta ei ole sellainen, jota haluamme olla tukemassa.

Keskustan lukko on avattava

Kun lähdin ehdokkaaksi Keskustan puheenjohtajaksi, totesin, että keskustalaisille on tärkeätä päästä vaikuttamaan puolueen kautta meille tärkeisiin asioihin, muuttaa omaa lähiympäristöään paremmaksi puolueen tarjoamien kanavien kautta. Olen ollut lähes koko 2000-luvun mukana Keskusta-perheen toiminnassa. Noihin vuosiin puolueelle on mahtunut voitokkaita vaalituloksia, mutta ollakseni rehellinen, ei Keskusta ole enää ollut laajoille kansanjoukoille sellainen vaikuttamisen väylä, mikä se parhaimmillaan voisi olla.

Puolueen järjestötoiminta ei ole parhaassa mahdollisessa tilassa, vaikka meillä on onneksi edelleen suuri joukko todella upeita järjestöaktiiveja. Ennen niin mahtava järjestökoneemme yskii. Ei siksi, etteikö väki olisi osaavaa, vaan siksi, että vastuu toiminnasta on kasaantunut yhä harvempien harteille. Puolue nähdään yhä enemmän vain väylänä valtaan ja keinona osallistua vaaleihin – vaikka se on ensisijaisesti aatteellinen itsekasvatusjärjestö ja sivistysliike.

Kansanvalta on Keskustan ydintä, ja puolueiden merkitys valtiollisen demokratian toteutumisessa on aivan ydinasioita. Tämä on ymmärrettävä ja sille on annettava se arvo ja paikka, mikä sille kuuluu. Toiminta puolueessa on itsessään erilaisten intressien ymmärtämistä ja yhteensovittamistakin. Puolueiden sisällä ja kautta käytävä keskustelu on itseisarvo, ilman sitä meillä ei ole kansanvaltaa.

Ei Keskusta ole enää ollut laajoille kansanjoukoille sellainen vaikuttamisen väylä, mikä se parhaimmillaan voisi olla.

Tänä päivänä meillä on valtava määrä yhteiskunnallisia kysymyksiä, joiden ratkaisu edellyttää nimenomaan yhteiskunnallista keskustelua, kyse on arvojen ja toimien yhteensovittamisesta. Minulle keskustalaisuus on sitä, että vastauksia ei löydy mistään valmiista ismeistä, opeista. On rohkeasti ajateltava itse.

Asiat on nähtävä myös tätä laajemmin, esimerkiksi sivistykseen tai kulttuuriin liittyvinä kysymyksinä. Kun lähdetään rakentamaan puoluetta ja Keskustan uutta nousua, pitää tietää mitä halutaan. Tämä taas edellyttää laajaa ja osallistavaa keskustelua.

Kun lähdetään rakentamaan puoluetta ja Keskustan uutta nousua, pitää tietää mitä halutaan. Tämä taas edellyttää laajaa ja osallistavaa keskustelua.

laajan hyväksynnän löytävä ”Me kuljemme edellä” henki. Eteenpäin meneminen ja muutoksen parempaan etsiminen täytyy olla Keskustan kantava voima, ei kaiken muutoksen kieltävä ja pelkästään säilyttävä voima.

Eteenpäin meneminen ei onnistu ilman keskustelua, yhteistä ymmärrystä suunnasta. Keskustelu on äärimmäisen tärkeää. Puolueen pitää olla väylä sovittaa yhteen eri intressejä. Mikäli meidän mukanaolevien määrä vähenee, menetämme tämän kyvyn yhteensovittaa. Sen myötä muuttuisimme yleispuolueesta intressipuolueeksi. Toiminnan logiikka siis vaatii riittävän suurta porukkaa – ja sen porukan on keskusteltava.

Joskus olen pohtinut, että ymmärtävätköhän kaikki keskustalaiset, ettei Keskusta ole automaattisesti suuri puolue. Valitettavasti joudun toteamaan myös, ettei ole tervettä, että puolueen puheenjohtajasta odotetaan jonkinlaista ihmeidentekijää, joka nostaa Keskustan kannatuksen taas kenties hetkellisesti siedettävälle tasolle. Ainoa kestävä tie on puuttua ongelmien ja toimimattomuuden juurisyihin. Nyt näin ei ole tehty ja näin on ollut jo pitkään.

Puolueen tulevaisuudessa ei ole kyse lopulta yksittäisistä valinnoista, vaan siitä kauanko meillä todella on elävä kansanliike.

Puolueen tulevaisuudessa ei ole kyse lopulta yksittäisistä valinnoista, vaan siitä kauanko meillä todella on elävä kansanliike. Hallitukset ja puheenjohtajat tulevat ja menevät, mutta aatteen on pysyttävä. Selviämme, kun rakennamme rehellisesti aatteelliselle perustalle.

Keskustan uuden tulevaisuuden rakentamisessa avainkysymys on yhteydenpito jäsenistöön, tarvittaessa nopeidenkin kenttäkyselyiden kautta, sekä avausten valmistelu laajalla porukalla. Tähän tarvitaan myös puolueen sisäisen suvaitsevaisuuden ja keskinäisen ymmärryk-

sen laajentamista. Myös kaikki puolueen työntekijät ja toiminnanjohtajat on otettava vaikuttamistyön kokonaisuuteen mukaan. Heidän osaamisensa ja kokemuksensa on saatava paremmin myös poliittisen työn valmisteluun.

Emme saa väheksyä myöskään Keskustan kansainvälistä työtä. Koska tällaista agraarijuurista, desentralistista puoluetta on aika vaikea sitoa mihinkään kansainvälisiin viiteryhmiin, niin meidän ei ole helppoa löytää ns. veljespuolueita kovin monista muista maista. Yhteistyötä toki eri maiden suunnilleen puoluekartan keskellä olevien puolueiden kanssa on tehty.

Keskustan tulee omassa toiminnassaan nostaa esiin myös asemamme maailmalla. Jo Maalaisliiton päivinä puolue loi nuoren tasavallan suhteita maailmaan sodan runtelemassa maailmassa. Ensin Relanderin presidenttikaudella 1920-luvulla ja sitten sotien jälkeen Paasikiven-Kekkonen linjan takaajana. Keskustassa on myös vastuu Suomen ulkopoliittisesta linjasta. Ulkopoliittista keskustelua käydään meidänkin riveissämme nykyään hyvin vähän.

***Meidän on oltava
houkutteleva uusille
jäsenille.***

***Rehellinen, rapsakkakin
keskustelu ja
mahdollisuus tuoda esiin
myös tyytymättömyyttä
sekä parannusehdotuksia
on elävän kansanliikkeen
elinehtoja.***

EU-aikanakin meidän täytyy kuitenkin voida harjoittaa kahdenvälistä ulkopoliittikkaa maailman eri maiden kanssa. Jo ulkomaankauppamme vuoksi tämä on tärkeää. Erityisesti on muistettava pohjoismainen yhteistyö sekä suuri itäinen naapurimme, jotka molemmat suhteet vaalivat meiltä aktiivisuutta. Pohjoismaisten rajaesteiden poistaminen luo uusia mah-

dollisuuksia yrittäjyydelle ja ihmisten toiminnalle yli naapurimaiden rajojen. Ja maailmanpolitiikan vaikeuksista huolimatta Venäjä on ja pysyy aina naapurinamme. Venäjän kauppa luo mahdollisuuksia etenkin Itä-Suomelle, mutta myös koko maalle. Arktisessa politiikassa Suomen on oltava aktiivinen.

Meidän on oltava houkutteleva uusille jäsenille. Rehellinen, rapsakkakin keskustelu ja mahdollisuus tuoda esiin myös tyytymättömyyttä sekä parannusehdotuksia on elävän kansanliikkeen elinehtoja.

Samalla on toki voitava koota joukot yhteisten tavoitteiden taakse. ”Jos olemme lauma, hajoaa puolue”, totesi Kerttu Saalasti.

Miten uskalsin lähteä ehdolle?

Keskustan monet puheenjohtajavalinnat ovat jääneet osaksi Suomen poliittista historiaa. Tunnetuin lienee Johannes Virolaisen ja Paavo Väyrysen välinen kova kamppailu vuoden 1980 puoluekokouksessa. Vaali herätti vahvoja tunteita ja aktivoi kenttäväkeä ympäri maata. Kokoukseen saapui poikkeuksellisen paljon puoluekokousedustajia.

Nyt käytävää puheenjohtajavaalia on arvosteltu liian laimeaksi. Käydyn puheenjohtajavaalin aikana on sanottu, että minusta ja Antti Kaikkosesta on vaikea löytää eroja. Itse olen tästä eri mieltä. Olemme toki molemmat tämän kansanliikkeen kasvattaja ja entistä Keskustanuorten aktiiveja, ja Antti on sitä paitsi mielestäni hyvä tyyppi, jota arvostan kollegana eduskunnasta. Mielestäni meissä on kuitenkin suuria eroja.

Käydyn puheenjohtajavaalin aikana on sanottu, että minusta ja Antti Kaikkosesta on vaikea löytää eroja. Itse olen tästä eri mieltä.

Jo luonteemme ja esiintymistapamme ovat hyvin erilaiset. Poliittisten profiilimme eroa on mahdollista tarkastella esim. sen pohjalta, minkälaisen asioiden parissa olemme politiikassa työskennelleet ja mihin olemme ottaneet kantaa kuluneiden vuosien aikana.

Itse en kuitenkaan katso sopivaksi, että lähtisin yksilöidysti esittämään arvioita, missä asioissa olen mielestäni Antti Kaikkosta parempi tai sopivampi puheenjohtajaksi. Sellainen ei kuulu mielestäni hyvähenkiseen keskustalaiseen vaaliperinteeseen. Tällaisen vertailun tekeminen on puoluekokousedustajien asia, kun pohtivat äänestyspäätöstään, ja luotan heidän harkintaansa.

Muuten, eiköhän jokainen ehdokas pidä itseään parhaana henkilönä tehtävään – miksi muuten kannattaisi edes lähteä kisaan?

Monet pitivät ennakoarveluissa Annika Saarikkoa vahvana ehdokkaana, mutta hän ei lähtenyt puheenjohtajakisaan mukaan. Vertailua minun ja hänen välillä on myös tehty. Voin sanoa, etten ole vara-Annika.

Annikkaa tämä liike tarvitsee kyllä jatkossakin, mutta meilläkin on omat, toisistaan eroavat painotuksemme ja taustamme.

Keskustalaisuus on elämäntapa. Kun sanoin asettuessani ehdokkaaksi puheenjohtajaksi, että tämä liike on minulle rakas, niin todella tarkoitin sitä. On ollut suuri kunnia palvella tätä kansanliikettä eri tehtävissä. Aloitin Lapin Keskustanuorten hallituksesta ja päädyin sieltä Keskustanuorten liittohallitukseen. Olen saanut toimia kotikaupunkini Tornion kaupunginvaltuuston puheenjohtajana, kansanedustajana ja Keskustan varapuheenjohtajana. Aikanaan kuuluin myös Keskustan puoluevaltuustoon.

Toivon, ettei mikään asema, olipa se pieni tai suuri, koskaan muuta perusolemustani.

Puheenjohtajana, jos minut sellaiseksi valitaan, haluan pysyä poliitikkona, joka on arjessa läsnä. Haluan, että kaikki Keskustan puoluejohdossa toimivat tarjoavat samaistumispintaa tavallisille ihmisille. Toivon, ettei mikään asema, olipa se pieni tai suuri, koskaan muuta perusolemustani.

Olen käsenyt ystäviäni potkaisemaan, jos joskus näyttää, että asema ja valta nousevat hattuun. Haluan olla sama ihminen Arpelan kylän Laren baarissa ja EU-huippukokouksessa.

Joissakin kirjoituksissa on arvioitu poliittisen urani nousseen melko korkealle lyhyessä ajassa. Joku voi ajatella, että onpa kova pyrkyri. Tai kysyä ihan perustellustikin, että onko tytöllä vielä riittävää kokemusta tai kestääkö se kovia paikkoja?

Pyrkyriksi en missään tapauksessa tunnustaudu. En ole tullut politiikkaan ensi sijaisesti hakemaan omaa poliittista uraa. Lähdin mukaan aatteen takia ja ajattelin, että esim. kunnallispolitiikassa ja järjestöpuolella toimiminen riittää oikein hyvin omaksi panokseksi ja tekisin työurani muualla.

Sitten, kun minua alettiin pyytää ehdokkaaksi eri vaaleihin, niin tein ne täysillä ja tavoittelin paikkoja, joissa voi vaikuttaa. Kunnianhimoa asioiden vaikuttamisen ja Keskusta-aatteen edistämisen suhteen minulla kyllä on. Ja puheenjohtajan kunnianhimo on ymmärtääkseni edellytys hyvälle puheenjohtajalle, sillä siitä seuraa kunnianhimo viedä puoletta eteenpäin.

Mielestäni puheenjohtajalla täytyy olla myös valmius ja kyky kaikkein

Kaikki voima on laitettava nyt sen eteen, että Keskustan veret saadaan liikkeelle ja kansanliikkeelle näkymää tulevasta, ei mihinkään ministeripörssin pelaamiseen.

vastuullisimmille paikoille, mitä puolueen mandaatilla voi yhteiskunnassa saada. En koe mahdollisena, että puheenjohtajaksi pyrkivä ei hakisi puoluekokoukselta täyttä mandaattia. Oma kysymyksensä on se, mikä tapa mandaattia käyttää on puolueen kannalta se paras. Tässä ei pidä mennä asioiden edelle.

Keskusta – ja näissä vaaleissa sen puheenjohtajuus – on ensisijainen asia, kaikki muu on tässä tilanteessa toissijaista. Mitään ministeripaikkoja en ole hakemassa. Sekin on mahdollista, ettei koko hallitusta ole kohta olemassakaan. Kaikki voima on laitettava nyt sen eteen, että Keskustan veret saadaan liikkeelle ja kansanliikkeelle näkymää tulevasta, ei mihinkään ministeripörssin pelaamiseen.

Keskustan puheenjohtajakiertueen kautta on käyty paljon keskustelua ja ehdokkaita on vertailtu. Ehkä eniten on osaltani noussut esiin ikäni. Täytän vähän ennen puoluekokousta 32 vuotta. Ikäni tai sen puute on tietysti myös herättänyt keskustelua.

Kun ilmoittaudivin Keskustan puheenjohtajakisaan mukaan, totesin ymmärtäväni hyvin, jos jotkut kyselevät, eikö kaltaiseni nuori nainen ehtisi joskus myöhemminkin kisaamaan Keskustan johtajuudesta? Eikö olisi parempi keskittyä nyt oman ministerin tehtävän hoitamiseen?

Ja vastaus on tietysti, että kyllä – kyllähän minä ehtisin myöhemminkin. Henkilökohtaisesti pääsisin varmasti helpommalla, jos minun ei tarvitsisi ottaa puheenjohtajan tehtävää tässä Keskustan vaikeassa tilanteessa.

Mutta kyse ei ole minusta. Kyse on kansanliikkeestä, 113 vuotta Suomen asioita vastuullisesti hoitaneesta puolueesta. Silloin on tarvittaessa tehtävä rohkeita ratkaisuja. Olen todella motivoitunut ryhtymään Keskustan puheenjohtajaksi, jos puoluekokousväkemme haluaa uskoa tämän luottamuksen minulle. Arvostan kokemusta ja olen saanut paljon oppia Keskustan pitkän linjan konkareilta – ministereistä rivi-jäseniin.

Uskon kuitenkin, että tässä tilanteessa Keskusta tarvitsee uudet kasvot. Upean kansanliikkeemme tarinassa on aloitettava uusi luku, jotta kertomus voi jatkua vahvana vielä seuraavat 113 vuotta ja pidempäänkin.

Eryityisesti Keskustan nuorisokannatuksen järkyttävä romahdus vaatii meiltä toimenpiteitä ja rohkeaa uudistamista – tietysti alkiolaisen aatteen ja Keskusta-arvojen pohjalta.

Kun Maalaisliitto perustettiin, annettiin nuorille vastuuta. Maalaisliiton ensimmäisen eduskuntaryhmän keski-ikä oli 35 vuotta. Tulevaisuuden uskoiset talonpojat lähtivät rakentamaan edistysmielistä, kotimaisesta maaperästä nousevaa puoluetta. Santeri Alkiokin arveli ensi alkuun, että oman puolueen perustaminen voi olla hankalaa ja edessä olisi ”ääretön työ”. Mutta usko asiaan ja aatteeseen auttoi voittamaan vaikeudet.

Upean kansanliikkeemme tarinassa on aloitettava uusi luku, jotta kertomus voi jatkua vahvana vielä seuraavat 113 vuotta ja pidempäänkin.

Maalaisliiton ja sen edeltäjän, Suomen Maalaisväestön Liiton, ensimmäinen puheenjohtaja oli liikemies Otto Karhi. Hän oli 30-vuotias, kun hänet valittiin tehtävään vuonna 1906 puolueen perustavassa kokouksessa Oulussa. Karhi oli innostunut osuustoiminta-aatteesta ja hänestä tulikin suomalaisen osuuskauppatoiminnan uranuurtaja.

Kaksi vuotta myöhemmin uudeksi puheenjohtajaksi Kauhavan puoluekokouksessa valittiin 35-vuotias maanviljelijä ja kansanedustaja Kyösti Kallio. Valtiopäiville hänet oli valittu ensi kerran 31-vuotiaana.

Otto Karhin valtiomiesura päättyi muuten keskustalaiselta kannalta katsoen sittemmin ikävästi, kun hän loikkasi SDP:hen ja jättäytyi pois valtakunnanpolitiikasta. Tämä ei tietenkään mitätöi sitä silti merkittävää työtä, minkä hän teki Maalaisliiton perustamisvaiheessa.

Kyösti Kallio puolestaan pysyi uskollisena puolueelle ja aatteelle, jäädessä lopulta Suomen historiaan kansalaissovun luoneena presidenttinä.

Myöhemminkin Maalaisliitto-Keskustan puheenjohtajavaaleissa nuorempi sukupolvi on ottanut vallan. Se ei ole tarkoittanut vanhojen pe-

rusaatteiden hylkäämistä, mutta taustalla oli usein halu uudistaa puolueen toimintatapoja sekä nuoremman sukupolven ideologinen herääminen.

Esimerkiksi vuonna 1964 puheenjohtajaksi valittiin Johannes Virolainen, joka voitti tiukassa äänestyksessä puoluetta lähes 20 vuotta johtaneen V. J. Sukselaisen. Virolaisen johdolla toteutettiin puolueen nimenmuutos seuraavana vuonna.

Vuonna 1980 Keskustan puheenjohtajaksi valittiin 33-vuotias Paavo Väyrynen, joka voitti äänestyksessä 66-vuotiaan istuvan puheenjohtajan Johannes Virolaisen. Paavo Väyrynen luopui puheenjohtajuudesta 10 vuotta myöhemmin, ja tilalle valittiin 36-vuotias Esko Aho.

Tämä kansanliike on siis ennenkin uskaltanut valita nuoremman puheenjohtajan ja muutenkin muokata toimintatapojaan ja tarkastella, toteutuuko Keskusta-aate riittävästi sen poliittisessa toiminnassa. Keskusta on osannut kirjoittaa uuden luvun silloin, kun sitä on tarvittu, eikä vastustajien ennustamaa auringonlaskua ole koittanut.

Tiedän, että paremmissakin tilanteissa Keskustan puheenjohtajavaihtoja on käyty. Toivon, että kiertueestamme ja kampanjoinnista on puolueellemme avuksi. Parhaimmillaan hyvä henkilövaalit on paljon muutakin kuin henkilövaali. Valintaprosessin tulisi tuottaa yhteinen näkemys siitä, miten ja millä keinoin eteenpäin. Tämä on jopa tärkeämpää kuin se, että kuka valitaan.

Ennen kaikkea emme saa pudottaa kintaita ja sanoa, että kaikki toivo on mennyt.

Ennen kaikkea emme saa pudottaa kintaita ja sanoa, että kaikki toivo on mennyt. Keskusta on leimattu ennenkin auringonlaskun puolueeksi. Voi olla, että tämä kriisi, joka on nyt käsillä, on pahimpia, jollei pahin puolueemme historiassa. Se ei liity

ainoastaan viime hallituskauden tapahtumiin, vaan kumpuaa laajemmin väestörakenteesta ja muuttoliikkeestä Suomessa sekä nuorisokannatuksemme heikentymisestä. Kun aikaisemmin vaaleissa ratkaisijana olivat muuttoliikkeen myötä kaupunkiin tulleet, niin nyt ratkaisevat kaupungeissa syntyneet. Keskustan viestin on toimittava nyt myös heille.

Mutta toivoa on. Meidän on luotava kestävää, perusteltua toivoa tarjoamalla todellisia ratkaisuja. Myös Keskustan puheenjohtajan tehtävä

on tämän toivon luominen. Haluan olla toivon puolella epätoivoa vastaan.

Keskusta on upea kansanliike. Meidän täytyy uskoa itseemme. Jos emme usko itse tähän liikkeeseen, ei meihin usko kukaan muukaan.

”Keskusta on upea kansanliike. Meidän täytyy uskoa itseemme. Jos emme usko itse tähän liikkeeseen, ei meihin usko kukaan muukaan.”

II LUKU: AJATTELUNI PERUSKIVIÄ

Tarvitsemme uuden aluepoliittisen otteen

Sanotaan, että muinaisina aikoina, ennen kuin edes tajua Suomesta ja suomalaisuudesta erillisenä kansakunta oli olemassakaan, suomalaiset samastuivat oman maakuntansa heimoon. Kansallinen herääminen 1800-luvulla piti sisällään ajatuksen suomalaisuudesta erilaisten maakuntien yhteenliittymänä. Jo Topelius kirjoitti Maamme-kirjassaan suomalaisten maakuntien ja niiden asukkaiden värikkäistä ominaispiirteistä.

Olen vuosien ajan useissa poliittisissa puheissani, jos niiden sisältö on vähääkään liipannut Keskustan ideologiaa, todennut: Yksi asia erottaa meitä kaikista muista puolueista – suhde hajauttamiseen ja keskittämiseen. Hajautetun yhteiskuntajärjestyksen aate, desentralismi,

Keskustalaisuuteen tulisi olennaisesti kuulua hajautetun, ihmisen kokoisten yhteisöjen edistäminen ja keskittämispolitiikan vastustaminen. Kyse ajattelutavasta, jonka mukaan asutuksen, palveluiden ja työpaikkojen keskittyminen vain tietyille alueille ei ole yhteiskunnalle

hyvää kehitystä, vaan tuetaan koko maan ja kaikkien suomalaisten tasapuolisia kehitysmahdollisuuksia.

Tätä desentralismiksi kutsuttua ajatusta ei toki pidä Keskustan perusaatteena tarkastella erillisenä osana laajemmasta alkiolaisesta aateperinnöstä. Keskusta-aatetta on kuvailtu perinteisesti kolmanneksi tieksi holhoavan sosialismin/kommunismin sekä kasvottoman kapitalismin välillä. Kun kapitalismi ja sosialismi huomioivat ennen kaikkea omistussuhteita ja yhteiskunnallisia rakenteita, huomioi alkiolainen ihmisyyssate ihmisen.

Kun ihminen voi hyvin, niin yhteiskuntakin voi hyvin. Aluepolitiikka on nähtävä aina tätä taustaa vasten. Se ei ole siis pakolla tapahtuvaa ihmisten ja tuotantolaitosten siirtelyä maan eri osiin, kuten joissakin kommunistimaissa tehtiin, vaan ihmisten tarpeista ja suomalaisista olosuhteista nousevaa tasapainoista kehitystä.

***Aatemaailmamme tukee
ihmisen kokoisten
yhteisöjen toimintaa .***

Aluepolitiikka ajatellaan usein pelkästään maakuntien tai maaseudun asiaksi. Sekin on kuitenkin väärä lähtökohta. Aatemaailmamme tukee ihmisen kokoisten yhteisöjen toimintaa. Pieniyhteisöjen ja verkos-

tojen merkitys on tärkeää ihan yhtä lailla myös suurkaupungeissa. Oikeudenmukaista aluepolitiikkaa voidaan toteuttaa myös suurissa kaupungeissa edistämällä tasapuolista kehitystä eri kaupunginosien välillä.

Oikein ymmärrettynä aluepolitiikalla tarkoitamme jotakin sellaista, minkä me kaikki tunnemme Suomena. Emme enempää, emmekä vähempää. Toimivat koulut, terveyspalvelut, tiet ja yrittämisen eli eteenpäin menemisen edellytykset kaikkialle tässä maassa.

On ymmärrettävä, että vahvalla aluepolitiikalla luotiin myös yhteiskuntamme pohja. Tälle pohjalle rakentui maailman paras koulutusjärjestelmä, kadehdittu oikeusvaltio, vahva demokratia, vahva vientivevöinen talous ja maailman onnellisin kansakunta.

Tämän pohjan pitävyydessä on kuitenkin suuria kysymysmerkkejä. Kärsimme sosiaalisista- ja alueellisista eroista. Elinympäristö määrittää yhä vahvemmin elämän tulevaisuutta. Opiskelu- ja työskentelymahdollisuudet keskittyvät. Erot toimeentulossa kasvavat. Tämä siitäkin huolimatta, että elintasomme on kaikkien aikojen korkeimmalla

tasolla.

Alueelliset erot kasvavat paitsi syrjäseutujen ja kasvukeskusten välillä, mutta myös suurimpien kaupunkiemme sisällä. Unelma omasta asunnosta vaikkapa kaupunkien hintavissa keskustoissa on yhä useammalle tavalliselle palkansaajalle vain kaukainen haave.

Kyse on tässäkin samalla tunteista. Monella suomalaisella on tunne, että heitä ei oteta tosissaan, ei arvosteta, ei oteta mukaan. Tämäkin tunne löytyy niin maaseudun hiljaisista kylistä, savupiippujen katoamista pelkäävistä teollisuuskaupungeista kuin rauhattomiksi koetuista lähiöistä.

Ennen kaikkea ikärakenteen muutos – ja sen valtavat alueelliset erot – uhkaa jakaa Suomea ennen näkemättömällä tavalla. Nuorten pois-muutto ja siitä seuraava alhainen syntyvyys sekä edelleen suhteellisen suuri ikääntyneiden määrä osuvat kaikki samoille seuduille.

Meidän täytyy löytää yhteinen ymmärrys, että koko Suomen menestys on meidän jokaisen etu.

Aluepolitiikalle on valtava tilaus

Lähdin aikanaan mukaan yhteiskunnalliseen toimintaan, koska halusin, että nuorilla olisi kotiseudullani elämisen edellytyksiä. Halusin monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, hyvää ja monipuolista koulua ja vireää elämää. Tapahtumia, taidetta ja säpinää.

Jostain syystä ajatellaan, että nämä liittyvät leimallisesti vain suurempiin kaupunkeihin. Asuessani yliopistoaikana hetken Pietarissa pohdin välillä, miten samanlaista elämäni olikaan kuin kotona Lapissa. Vaihtoehtoista kulttuuritarjontaa oli valtavasti, mutta loppuviimein elämä pyörii aina aika samankaltaisten asioiden ympärillä: kodin, työn, ystävien ja vapaa-ajan.

Minulle keskustalaisuudessa on aina ollut kyse nimenomaan oman kotiseudun kehittämisestä. Se on aktiivista kansalaisuutta. Vaikuttamista oman kotikorttelinsa palveluihin ja siisteyteen, oman kylätien kuntoon tai lähikaupan valikoimaan. Siihen, että kaikilla on mahdollisuus osallistua. Kysymys on työstä oman kotiseudun ja elinympäristön puolesta. Juuri lähiyhteisön rooli on keskeinen, asuipa missä tahansa.

Ilman tätä halua kehittää omaa kotiseutuaan, ei meillä olisi oikeastaan mitään. Ei Helsinkiäkään.

Parjaajat vinoilevat Keskustan kaiva-
van aina rahaa maakuntien teihin ja
siltarumpuihin. Tottahan toki, niin-
hän tekevät kaikki luottamushenki-
löt, mistä tahansa he ovatkaan. Ilman
tätä halua kehittää omaa kotiseutu-
aan, ei meillä olisi oikeastaan mitään.

Ei Helsinkiäkään. Ihmiset tekevät työtä oman kotiseutunsa puolesta, on se sitten isompi tai pienempi paikka.

Keskustalaisille on tärkeää, että emme arvota toisten taustoja. Olemme suunnattoman kiinnostuneita toistemme kotipaikoista, mutta tämä johtuu siitä, että ymmärrämme jokaisen oman kotiseudun olevan kullekin se kaikista rakkain lähiyhteisö. Oli se sitten kauniilla kerrostaloilla täytettyä pääkaupungin kaupunginosaa, yhden raitin mittainen kuntakeskus tai jotain aivan muuta.

Uskon vakaasti, että on koko maan etu kouluttaa jokainen suomalainen nuori - asuivatpa missä päin tahansa. Entä olisiko meillä todella mukavaa jättää ikääntyvässä Suomessa valtava määrä nuoria kouluttamatta? Samoin jo työnsä tehneet ikäihmiset ansaitsevat tarvitsemaansa hoivaa - asuivatpa he missä päin tahansa.

Keskustalaisille on tärkeää, että emme arvota toisten taustoja.

Tämä on jo perusoikeuskysymys. Samat tai vielä korkeammat kustannukset tulisi siitä, että nämä velvoitteet hoidettaisiin siten, että ikäihmiset vietäisiin pois kotiseudulta suuriin kaupunkeihin hoitoa saamaan.

Lisäksi jäisi kaikki se hyvä tekemättä, mitä ympäri Suomen saadaan aikaan. Kestävästi hoidetut luonnonvarat, kaikki se osaaminen ja yhteisöllisyys. Jatkoksin esimerkiksi puu, ruoka, vesi ja mineraalit sijaitsevat maaseudulla. Näiden merkitys tulee entisestään korostumaan.

Tämän aineellisen hyvän lisäksi myös aineeton hyvinvointi on huomioitava. Monen kaipaamaa luontoa ja rauhaa löytyy juuri maaseudulta, missä meidän kaikkien juuret loppu viimein ovat.

Jatkossa voi olla yhä useammin niin, että talouden kasvaessa panostamme tavaran sijaan siihen, että voimme asua nykyistä monipuoli-

Jatkossa voi olla yhä useammin niin, että talouden kasvaessa panostamme tavaran sijaan siihen, että voimme asua nykyistä monipuolisemmin samaan aikaan sekä kaupungissa että maaseudulla.

men suurimpiin kaupunkeihin. Maksamme myös merkittävän summan innovaatiotukia suoraan verovaroista. Saajana olevat yritykset sijaitsevat valtaosaltaan suurissa kaupungeissa. Samoin maataloustuet ohjautuvat sinne, missä rahan arvioidaan tuottavan parhaan tuloksen.

Näistä ainoastaan viimeistä tunnutaan pidettävän joissakin puheenvuoroissa jotenkin paheksuttavana. Vastineeksi syömme kuitenkin yhtä maailman puhtainta ja ympäristöystävällisintä ruokaa ja turvaamme ruokahuoltomme kriisitilanteisiin.

Yksipuolisten mediajuttujen tai maataloustukia demonisoivien kannottojen sijaan toivoisin hieman laajempaa tarkastelua. Totuus kun on, että kaupungit tarvitsevat maaseutua ja maaseutu kaupunkeja. Ei Suomi muuten toimisi.

Lähes jokaisen suomalaisen elinympäristöön kuuluu sekä maaseutu että kaupunki. Kaungit tyhjenevät joka juhannus ja joulu, kun pakkaamme laukkumme ja lähdemme joko sukuloimaan tai kotiseudulle. Maaseudulla ymmärretään, että menestyäkseen maaseutu tarvitsee menestyviä kaupunkeja.

Näen, että Keskusta on Suomen uskottavin kansanliike rakentamaan siltaa kaupunkilaisten ja maaseudulla asuvien välille.

semmin samaan aikaan sekä kaupungissa että maaseudulla. On myös huomioitava, että meillä on lisäksi liuta muita yhteiskunnan maksamia palveluita ja etuuksia, jotka ohjautuvat sinne missä niiden tarve on suuri. Esimerkiksi asumistuet ohjautuvat sinne, missä pienituloiset tarvitsevat yhteistä apua säädyllisen asunnon vuokran maksamiseen. Summa on yli kaksi miljardia. Tästä 25 % menee pääkaupunkiseudulle ja kokonaisuudessa 75 % Suomen suurimpiin kaupunkeihin.

Maksamme myös merkittävän summan innovaatiotukia suoraan verovaroista. Saajana olevat yritykset sijaitsevat valtaosaltaan suurissa kaupungeissa. Samoin maataloustuet ohjautuvat sinne, missä rahan arvioidaan tuottavan parhaan tuloksen.

Näistä ainoastaan viimeistä tunnutaan pidettävän joissakin puheenvuoroissa jotenkin paheksuttavana. Vastineeksi syömme kuitenkin yhtä maailman puhtainta ja ympäristöystävällisintä ruokaa ja turvaamme ruokahuoltomme kriisitilanteisiin.

Yksipuolisten mediajuttujen tai maataloustukia demonisoivien kannottojen sijaan toivoisin hieman laajempaa tarkastelua. Totuus kun on, että kaupungit tarvitsevat maaseutua ja maaseutu kaupunkeja. Ei Suomi muuten toimisi.

Lähes jokaisen suomalaisen elinympäristöön kuuluu sekä maaseutu että kaupunki. Kaungit tyhjenevät joka juhannus ja joulu, kun pakkaamme laukkumme ja lähdemme joko sukuloimaan tai kotiseudulle. Maaseudulla ymmärretään, että menestyäkseen maaseutu tarvitsee menestyviä kaupunkeja.

Näen, että Keskusta on Suomen uskottavin kansanliike rakentamaan siltaa kaupunkilaisten ja maaseudulla asuvien välille. Meillä kaikilla on oma elinympäristömme, jossa toimimme ja johon koemme kuuluvamme.

Vihreät epäonnistuvat ymmärtämään maaseudun tarpeita. Keskustalla on hyvät edellytykset viedä eteenpäin koko Suomea siten, että ehdotetut toimet hyväksytään Helsingistä Utsjoelle.

Meidän täytyy löytää yhteinen ymmärrys, että koko Suomen menestys on meidän jokaisen etu.

Sen sijaan, että etsisimme omaa kotiseutuamme parantavia ratkaisuja, käperryimme liian usein voimattomuuteen. Meidän täytyy löytää yhteinen ymmärrys, että koko Suomen menestys on meidän jokaisen etu.

Jokaisella kaupunkilaisilla on oikeus olla ylpeä maailman puhtaimmasta suomalaisesta ruuasta ja jokaisen suomalaisen kannattaa olla ylpeä yhteisestä pääkaupungistamme. Syyttelyn sijaan meidän tulisi arvostaa ja ymmärtää toisiamme ja parantaa sitä, mitä teemme.

Oli hienoa huomata, että moni ajattelee samoin. YLE:n vuosi sitten julkaiseman kyselyn mukaan 80% suomalaisista pitää tärkeänä, että valtio turvaa palvelut niin, että koko Suomi pysyy asuttuna. Tämä on erittäin rohkaiseva tieto.

Tämä on ymmärrettävä siten, että suomalaisten laaja enemmistö todella haluaa turvata meille kaikille tasa-arvoiset lähtökohdat elämälle. Ei ole kysymys mistään ekstrasta, vaan ainoastaan mahdollisuuksista opiskella, saada hoitoa ja turvaa asuipa sitten missä päin tahansa tätä maata. Haluamme, että koko Suomea kehitetään. Pyrimme tekemään politiikkaa, jossa keskittymisen nurjat puolet tunnistetaan, eikä sitä ehdoin tahdoin pidetä politiikan päämääränä. Haluamme hajautettua yhteiskuntaa.

Tässä asiassa olemme suomalaisessa puoluekentässä kuitenkin yksin. Kokoomus ja SDP löytävät toisensa sen kautta, että vain osaa Suomea kehitetään. Suuruuden ekonomiaan tunnutaan uskovan vähän joka asiassa.

Suomea ei voi laittaa yhteen muottiin

Joskus vähän pienempikin on kaunista. Ei Suomea voi laittaa yhteen muottiin. Tämän myös enemmistö suomalaisista ymmärtää.

Elinvoimainen pääkaupunki on maamme ylpeys. Helsingin on tärkeä kilpailla etenkin muiden pääkaupunkien kanssa, ei Suomen muiden

kaupunkien kanssa. Pääkaupungilla on vastuuta koko maasta ja sitä kannattaa käyttää vaalien, ei vastakkain asetellen. Meillä on hieno pääkaupunki, josta on syytä olla ylpeä.

Olemme nähneet, kuinka Oulu, Jyväskylä, Kuopio, Rovaniemi, Seinäjoki tai vaikkapa Joensuu ovat kasvaneet nopeaan tahtiin, kun niiden kasvulle on luotu suotuisat olosuhteet. Mielestäni jokaisessa maakunnassa tulee olla vahva korkeakoulu myös tulevaisuudessa. Olisi myös vaikea nähdä sitä kasvua ja elämäniloa, mitä kaupungeissamme tänä päivänä on, ilman päätöksiä perustaa yliopistoja ja ammattikorkeakouluja koko maahan, kuten aikanaan niin viisaasti päätettiin.

Maakuntakeskuksen kasvu säteilee koko maakuntaan. On kuitenkin maakuntien kannalta lyhytnäköistä, jos kasvu tulee vain oman maakunnan keskuksesta. Keskustelu yhteyden maakuntakeskuksen ja ympäriskuntien kanssa on oltava kokonaishyöty huomioivaa.

Seutukaupungeissa toimii Suomen teollinen tuotanto. Kotiseutuni Kemi-Tornion tavoin huippuluokan tehtaita löytyy niin Raahesta, Iisalmesta, Hämeenlinnasta, Raumalta, Imatralta ja monista muista vastaavista teollisuuskaupungeista. Maailmanluokan firmojakin on perustettu kaukana pääkaupunkiseudulta. On maailmalle myyviä metallipajoja ja konevalmistajia, esimerkkinä vaikkapa Vieremän Ponsse.

Näissä pikkukaupungeissa taotaan Suomen vienti, mutta niistä puhutaan aivan liian vähän.

Näissä pikkukaupungeissa taotaan Suomen vienti, mutta niistä puhutaan aivan liian vähän. Ne eivät mahdu Suomessa vallitsevaan ennakkosenteeseen, että vain suurissa kaupungeissa tapahtuu riittävän korkeasteinen jalostus.

Väitän, että vain muutamien kaikkein suurimpien kaupunkien kehittämiseen tähtäävä politiikka ei palvele koko maata. Vastaväitteitä kuuluu valitettavasti myös päättäjien suusta. Siinä poliitikot jakavat alueet jo valmiiksi menestyviin ja menestymättömiin. Mistä edes tulee se ajatus, että menestys voi syntyä vain tietynlaisessa ympäristössä?

Monissa maakuntakeskuksissa ja seutukaupungeissa paikallisista lähtökohdista on rakennettu aidosti globaalit verkostot, tuloksena monenlaisia menestystarinoitakin. Paljon järkevämpää kuin ajatella, että vain suuret kaupungit voivat tuottaa jotain hyvää, on hyväksyä se tosiasia, että menestystä voi olla monenlaista ja kaikki on tarpeen.

Lopen uupunut olen puheeseen, että vain metropoleissa voi syntyä jotain uutta. Helsingistäkään ei saa maailman mittakaavassa metropolia. Mitään suurkaupunkeja Suomeen ei tule ikinä syntymään, sen kertoo jo vähäinen väkimäärämme. Siitä huolimatta pääkaupungin pitää pärjätä maailmalla.

Suuruuden ekonomian ylikorostuminen on myös yhteiskunnan eheyttä mitä suurimmassa määrin koskeva kysymys. Täysin perusteettoman ylenkatsomisen ja teollisuuden kehittämättä jättämisen poliittiset seuraukset nähdään Yhdysvalloista ja Britanniasta. Siinä alueet kääntyvät toisiaan vastaan, menetetään ymmärrys ja yhteen hiileen puhaltaminen.

Tätä me emme halua. Haluamme antaa suomalaisille ja Suomen eri alueille arvon, asuivat he minkälaisella seudulla sitten tahansa.

Keinoja on, onko tahtoa

Ihmiset arvostavat lähellä olevia monipuolisia palveluita, jotka ovat helposti saavutettavissa. Kaupungeissa asumiskustannusten on pysyttävä kohtuullisina samalla kun tuetaan virkistys- ja luontoalueiden nivoutumista osaksi kaupunkirakennetta. Liikennepaikkaisissa on tärkeää tukea monipuolista liikkumista.

Kaupunkien sisällä tapahtuvaa eriarvoistumista on vältettävä tukeamalla asuinalueiden monipuolista rakentamista vuokra-asunnoista omistusasuntoihin ja opiskelijoista lapsiperheisiin ja eläkeläisiin. Maahanmuuton osalta kotouttaminen on otettava nykyistä huomattavasti vakavammin. Emme halua Ruotsin suurimpien kaupunkien kaltaista tilannetta, jossa ongelmat kasautuvat syrjäytymisen myötä tietyille alueille.

Sama huoli palveluiden saavutettavuudesta yhdistää kaupunkeja ja maaseutua. Tässä erilaiset etäpalvelut ovat osa ratkaisua, jotka vaativat toimivat ja nopeat internetyhteydet.

Sama huoli palveluiden saavutettavuudesta yhdistää kaupunkeja ja maaseutua.

Kaupunkiseutujen vetovoima ei ole vuosien saatossa juurikaan kasvanut, mutta niiden pitovoima sen sijaan on. Maaseudulla pitovoima on vähentynyt jyrkästi. Tukemalla asumisen kaksipaikkaisuutta, mahdol-

listamalla monikanavaisen työskentelyn ja joustavat liikkumisen ratkaisut, voisimme vahvistaa myös maaseudun pitovoimaa. 2030-luvun työskentely ei edellytä keskittämistä vaan uskon luonnonläheisyyden ja muiden seikkojen merkityksen kasvuun.

Tulevaisuudessa kasvu syntyy innovaatiosta, uusiutuvasta energiasta, omavaraisesta maa- ja metsätaloudesta, rohkeasta viennistä, laadukkaasta asumisesta ja ihmiselämän kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Esimerkiksi energiapolitiikan osalta meidän on hyödynnettävä hajautettuja resurssejamme, jotta voisimme olla tulevaisuudessa energiaomavaraisia ja terveellä taloudellisella pohjalla.

Ilmastonmuutos on aikamme suurimpia haasteita. Eri puolilla maattamme siihen tulee vastata eri tavoin. Maaseudulla oma auto on välttämättömyys. Yksityisautoilua ei tule tältä osin hankaloittaa. Vaihdamme myös käyttövoiman uusiutuvista energialähteitä tulevaksi. Kaupungeissa voimme tukea joukko- ja kevyenliikenteen kehittämistä.

Ilmastonmuutos on aikamme suurimpia haasteita. Eri puolilla maattamme siihen tulee vastata eri tavoin. Maaseudulla oma auto on välttämättömyys.

Samalla meidän on taattava ajantasainen infrastruktuuri niin maa-, kuin myös rautateille. Tämä koskee alempiasteisesta tieverkosta aina tulevaisuuden suurnopeuksien rautateihin saakka. Korjausvelkaa ja uusien investointien tarpeita on paljon. Näiden osalta myös uusille rahoitusmalleille on oltava avoin.

Puurakentamista suosimalla luomme hiilivarastoja ja hyödynnämme uusiutuvaa raaka-ainetta. Puhdas, lähellä tuotettu ja luotettava ruokataloutemme on paitsi ilmastotekoa, myös huoltovarmuuskysymys.

Suomessa on seurattava Pohjoismaista kehitystä, jossa myös valtiollisia työpaikkoja on oltava ympäri maan. Tietoliikenneyhteyksien kehityksessä on entistä vähemmän perusteita sille, että kaikki saman yksikön työpaikat on pidettävä fyysisesti samassa rakennuksessa suurkaupungissa.

Tietenkään yksin valtionhallinnon työpaikkojen hajasijoittaminen ei ratkaise tätä ongelmaa. Se olisi kuitenkin valtiolta tahdonilmaisuuksia tasa- puolisen aluekehityksen puolesta. Samoin on kehitettävä mahdollisuuksia yrittäjyyden luomiseen kaikkialla. Syrjäseutulisten palauttami-

sesta puhutaan aina aika ajoin. Verrattoman paljon parempi tapa se on kuin vaatia osana koulutusta työskentelyä osan aikaa määrättyllä seudulla.

Erityisesti julkisen sektorin on tuettava monipaikkaista työskentelyä ja valtion on jatkossakin hajautettava toimintojaan koko maahan ja mahdollistettava työskentely koko maassa. Julkishallinto voi myös tarjota monitoimitiloja työntekijöilleen työskentelyä varten ympäri maan sijaitsevilla hallintokortteleillaan.

Tarvitsemme keskustalaisen ohjelman tasapainoisen Suomen kehittämiselle, joka huomioi niin kaupungeissa tapahtuvan eriarvoistumisen kuin alueelliset kysymykset. Valmistelevan työryhmän tärkein tehtävä olisi esittää näkemys siitä, millaista aluekehitystä haluamme edistää. Haaste on paitsi julkisten palveluiden kanssa kipuileville kaupungeille myös väestöään menettäville seuduille. Samassa yhteydessä on olennaista linjata myös Keskustan tavoitteet työperäisen maahanmuuton osalta.

Aluekehityksen kannalta Suomen syntyvyydellä on tietenkin valtava merkitys.

Aluekehityksen kannalta Suomen syntyvyydellä on tietenkin valtava merkitys. Suomessa syntyneiden määrä on laskenut nyt kahdeksana vuonna peräkkäin. Erityisen kovaa lasku on ollut aivan viime vuosina. Syntyvyys on kaikkien aikojen matalimmalla tasolla.

Tähän on monia syitä. Lastenhoidon järjestäminen koetaan hankalaksi, työelämältä toivotaan enemmän joustavuutta pienten lasten vanhemmille. Halutaan myös "keskittyä" työuraan, lasten saanti viivästyy ja lapsiluku siten pienenee. Oikeaa kumppania ei tunnu löytyvän. Monia monia muitakin syitä on.

Tässä tilanteessa lapsia harkitsevien ilmastosyölyttäminen on täysin väärä linja Suomen tilanteeseen. Suomeen tarvitaan lisää lapsia, ei vähemmän. Niin kuin hyvin tiedämme, maailmalla väkiluku kasvaa valtavaa vauhtia aiheuttaen isoja paikallisiakin ongelmia. Ilmastonmuutoksen torjunnassa on valtava ero sillä, onko ihmisiä 13 miljardia vai 8 miljardia. Tähän voidaan pieneltä osalta vaikuttaa kehitysyhteistyön keinoin.

Suomessa meillä on aivan päinvastainen tilanne. Matala syntyvyys uh-

kaa aiheuttaa suuria ongelmia. Ikäihmiset tulee hoitaa, työkäisiä tarvitaan rahoittamaan julkiset palvelut. Ylipäätään kansankunta ennen pitkää näivettyy, jos syntyvyys matala.

Pohjimmiltaan tässä on kysymys siitä, että luotetaanko tulevaan vaiko ei. Jotta voimme tehdä Suomesta tuleville paremman paikan elää, tarvitsemme myös heitä keille Suomea rakentaa. Ajattelen itse, että parempi tulevaisuus edellyttää enemmän uusia suomalaisia, ei vähemmän.

Kaiken kaikkiaan uskon, että Keskusta on puolue, joka pystyy kertomaan mahdollisimman monen suomalaisen tavoitteleman tahtotilan maamme kehitykselle. Koulut, terveyspalvelut, tiet ja yrittämisen eli eteenpäin menemisen edellytykset tulee turvata kaikkialla tässä maassa kaupungin sykkeessä ja maaseudun rauhassa.

Valitettavasti aluepolitiikasta arkaillaan Keskustassakin nykyään jonkun verran puhua, koska pelätään sen heikentävän kannatustamme esim. Helsingissä. Tilanne on kyllä niin katastrofaalinen, ettei se oikeastaan voi enää juuri edes heikentyä. Viime eduskuntavaaleissa Keskusta menetti Helsingistä ainoan kansanedustajansa ja valtuustossa on vain kaksi keskustalaista valtuutettua, kun valtuutettujen kokonaismäärä on 85.

Oikein kerrottuna vahva keskustalainen aate menestyy kyllä pääkaupunkiseudullakin ja muissa isoissa kaupungeissa, vaikka haasteet ja etenkin ennakkoluulot meitä kohtaan ovat hyvin suuret. Olen Keskustan varapuheenjohtajana liikkunut paljon pääkaupunkiseudulla ja tehnyt runsaasti yhteistyötä sikäläisten keskustalaisten kanssa. Annan suuren tunnustuksen Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien keskustalaisille, jotka ovat saaneet tehdä puolue työtä kovan paineen alla, ajoittain hyvinkin vihamielisessä ympäristössä.

Näillä alueilla ovat tietysti omat erityispiirteensä, joihin Keskustan on löydettävä erityiset ratkaisunsa, mutta myös peruskysymystemme pohjalta on siellä paljon annettavaa. Uskon, että Helsingissäkin on paljon ihmisiä, haluavat palvelut lähelle, jotka haluavat Helsingin kaupunginosien välille tasapuolista kehitystä, jotka arvostavat lähiruokaa ja että Suomessa voidaan jatkossakin tuottaa hyvää, puhdasta kotimaista ruokaa. Suurissa kaupungeissa palvelut saattavat olla hyvinkin etäällä toisistaan tai viheralueet vähäisiä. Viihtyisyydessä elinympäristönsä puolesta on kovasti tehtävää.

Ja pääkaupunkiseudulla, kuten kaikkialla Suomessa, on myös ihmisiä, joihin vetoaa ajattelutapa, että pohjimiltaan elämässä ja maailmassa tärkeintä kuluttamisen ja jatkuvan talouskasvun sijaan on mahdollisuus kasvaa ihmisenä ja löytää onnensa yhteistoiminnasta toisten ihmisten kanssa sekä esim. henkisistä ja yhteisöllisistä arvoista, kuten on tapana sanoa.

Tähän liittyy tiiviisti myös paljon lainattu Santeri Alkion toteamus siitä, kuinka jokainen koti on maailman keskipiste. Kotien ja perheiden tukemisen tulee aina olla keskustalaisen politiikan ydintä. Yhteisöllisyydestä nousee käsitys tukiverkkojen merkityksestä niin lapsiperheiden, syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kuin yksinäisten vanhustenkin tukemisessa.

Sivistykselle annettava nykyistä suurempi arvo

Keskustalaisia eri puolilta Suomea tavatessani on erityisesti yhdestä asiasta tullut viime aikoina kiitoksia. Ministereiden Annika Saarikon ja Hanna Kososen jakama tiede- ja kulttuuriministerin salkku on keskustaväelle tärkeä asia. Opetusministerin salkku on ollut keskustalla edellisen kerran vuosina 1976-1977, jolloin kunnioitettu Marjatta Väänänen toimi tehtävässä Mieltusen III hallituksessa.

Tämä yli 40 vuoden katkos ei ole ollut vain juhlapuheissa toisteltava fraasi, vaan se näkyy myös suomalaisessa koulutuksessa monin tavoin. Viime vuosikymmeninä koulutusjärjestelmäämme on kehitetty vahvasti ylhäältä alaspäin. Meille on syntynyt Euroopan valtiojohtoisin koulutusjärjestelmä, johon on nyt viimeksi leivottu sisään oppilaitosten ja korkeakoulujen keskinäiseen kilpailuun johtavia elementtejä. Alueellisuuden näkökulma ei näy niin vahvana kuin sen pitäisi.

Keskustalaisen ajattelun pohjalla on vahva sivistyskäsitys

Keskustalaisen ajattelun pohjalla on vahva sivistyskäsitys. Sivistys tarkoittaa ihmisen ja kansakunnan kasvamista kohti täyttää mittaansa. Henkinen kypsyminen toimii voimana näköalattomuutta vastaan ja takaa yhteiskunnallisen vapauden. Tähän menestysreseptiin nojaten olemme rakentaneet suomalaisen menestystarinan. Euroopan pohjoisesta periferiasta on kasvanut korkean osaamisen ja hyvinvoinnin maa. Samalla sivistys ja koulutus on avannut portit maailmalle. Kotiyliopistoni Lapin yliopiston tunnuslause ”Pohjoisen puolesta – maailmaa varten”

teiskunnallisen vapauden. Tähän menestysreseptiin nojaten olemme rakentaneet suomalaisen menestystarinan. Euroopan pohjoisesta periferiasta on kasvanut korkean osaamisen ja hyvinvoinnin maa. Samalla sivistys ja koulutus on avannut portit maailmalle. Kotiyliopistoni Lapin yliopiston tunnuslause ”Pohjoisen puolesta – maailmaa varten”

avaa sen, mistä sivistyksessä ja koulutuksessa on parhaimmillaan kysymys.

Korkeakoulujärjestelmä, joka on valtakunnallisesti kattava ja jonne myös vähävaraisten perheiden lapsilla on mahdollisuus, ei toki ole tullut itsestään. Se on kovan poliittisen tahdon tulos, ja Suomessa Maa-liitto-Keskusta on ollut tämän politiikan keskeinen linjanpiirtäjä.

Johannes Virolainen kertoi haastattelussa, kuinka hänen pilkattiin rakentavan ”kylä-yliopistoja”, kun korkeakouluja tehtiin pääkaupunkiseudun ulkopuolellekin. Näitä asenteita kohdataan valitettavasti edelleen tänä päivänäkin. Muutama vuosi sitten tunnettu helsinkiläinen kokoomuspoliitikko Harry Bogomoloff vaati Lapin yliopiston lakkauttamista ja totesi, ettei ottaisi sieltä valmistuneita henkilöitä kuin lumi-töihin.

Vaikka tämä toki oli harvinainen ylilyönti, niin tämänkaltaisia asenteita tapaa valitettavasti edelleen. Usein ne perustuvat virheellisiin käsityksiin aluepolitiikan perusteista ja kansantalouden rakenteesta. Työtä tasapuolisen aluekehityksen ja sen perusteiden ymmärrettäväksi tekemiseksi riittää, ja Keskustan tulee olla tässä työssä johtava poliittinen voima.

Valitettavasti kaikilta osin emme ole onnistuneet estämään keskittämispolitiikkaa korkeakoulujen kentällä.

Valitettavasti kaikilta osin emme ole onnistuneet estämään keskittämispolitiikkaa korkeakoulujen kentällä. Se, että Keskustan vahtivuorolla mm. yliopistokoulutus Kajaanista ja Savonlinnasta on vuorollaan lakkautettu, on meille vaikea asia. Vaikkei asia ole tapahtunutkaan keskustalaisen

ministerin päätöksellä, kannamme asiasta kuitenkin raskaan moraalisen vastuun.

Toivon, että näemme päivän, jolloin yliopistokoulutusta voidaan jälleen antaa myös näillä ja muillakin paikkakunnilla. Kehitys kulkee siihen suuntaan, ettei kaiken toiminnan tarvitse olla samassa toimipisteessä – olipa kyse korkeakouluista tai valtion virastoista.

Tasa-arvo kuuluu olennaisena osana keskustalaiseen sivistyskäsitykseen. Pienellä maalla ei ole varaa hukata yhdenkään ihmisen panosta. Jokaisella suomalaisella pitää olla mahdollisuudet kouluttautua niin pitkälle kuin rahkeet riittävät. Tämä on todellista kansansivistystä.

Tasa-arvo kuuluu olennaisena osana keskustalaiseen sivistyskäsitteeseen.

Koulutuksen on oltava asuinpaikasta ja vanhempien varallisuudesta riippumaton. Maksuton ja lähellä kotia oleva koulutus ovat perusasioita, joista ei pidä tinkiä missään olosuhteissa. Jokaisessa maakunnassa on oltava oma korkeakoulu.

Tummiä pilviä koulutuksen yllä

Sävy koulutuksemme ympärillä on ollut viime vuosina varsin negatiivinen. Käsittämättömimpiä päätöksiä ovat olleet edellä mainitut Kajaanin ja Savonlinnan opettajankoulutuslaitosten lakkauttamiset. Ne ovat olleet dramaattisia iskuja Itä- ja Pohjois-Suomelle.

Muutenkin koulutuksen kentällä on oltu apeissa tunnelmissa. Perusopetuksen oppimistulokset ovat laskussa sekä lasten ja nuorten väliset erot kasvussa. Kymmenen vuoden leikkauskierre on johtanut toimipisteiden sulkemiseen ja henkilökunnan irtisanomisiin. Lähiopetus-tunnit ovat vähentyneet erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Koulujen ja oppilaitosten pitäisi olla uutta luovia yhteisöjä, mutta niissä on ajauduttu paikoin apatian tilaan.

Koulutusta haastavat myös yhteiskunnan laajemmat muutosilmiöt. Valeuutiset ja informaatiovaikuttaminen syövät sivistisyhteiskunnan perustaa, eli luotettavaa ja tutkittua tietoa sekä niihin pohjautuvaa koulutusta. Koulutus ja tutkimus joutuvat haastetuksi, kun jokainen ihminen voi poimia loputtomasta tietotulvasta “itsellensä sopivimman totuuden”. Puhutaan kuplassa elämisestä. Omaan maailmankuvaan sopimaton tieto tai näkökulma halutaan torjua, koska sen käsittelemisen merkitsisi oman mukavuusalueen ulkopuolelle astumista.

Koulun ja oppilaitosten on mietittävä rooliansa tarkkaan. Kun kaiken "tiedon" löytää parin napin painalluksella googlesta, voi nuori kysyä mihin koulua enää tarvitaan. Tuoreiden tutkimusten mukaan jopa 70 prosenttia suomalaisten kaikesta oppimisesta tapahtuu koulutusjärjestelmän ulkopuolella – työelämässä, harrastuksissa, kotona ja vapaa-ajalla.

Tässä tilanteessa uteliaisuutta ja intoa oppia on lähdeittävä hakemaan haasteiden ratkaisemisesta ja koulun sivistystehtävän kautta. Koulutuksen on oltava voima, joka antaa eväitä kriittiseen ajatteluun, uuden

oppimiseen ja perustaitojen vahvistamiseen. Sivistys auttaa ihmisiä selviämään entistäkin monimutkaisemmaksi käyvää maailmaa. Sivistystä, korkeaa osaamista ja laadukasta tutkimusta tarvitaan tänä päivänä enemmän kuin koskaan aiemmin.

Sivistyksen merkitys korostuu erityisesti aikana, jolloin taistelemme ilmastonmuutosta ja elinympäristömme tuhoutumista vastaan. Uutta kasvua on lähdettävä hakemaan tavaramäärien kasvun sijaan ihmisyydestä. Sivistyshän ei tunne kasvun rajoja.

”Koulutuksen on oltava voima, joka antaa eväitä kriittiseen ajatteluun, uuden oppimiseen ja perustaitojen vahvistamiseen.”

Tulevaisuuden sivistyspolitiikka

Keskusta on kuitenkin ollut koulutuspoliittisissa ratkaisuissa useimmin ja vahvasti historian oikealla puolella. 1960- ja 1970-luvuilla kannatimme peruskoulu-uudistusta, jotta jokainen suomalainen saisi riittävän elämässä ja työssä vaadittavan perusosaamisen. Ajoimme kovasta vastustuksesta huolimatta koko maan kattavaa korkeakouluverkkoa, jotta korkeinta osaamista ja tutkimusta olisi käytössä koko maan kasvun tueksi.

Tänä päivänä vaaditaan vähintään yhtä korkeaa kunnianhimon tasoa kuin aiemmin. Työelämän muutos kasvattaa osaamisvaatimuksia jatkuvasti. Toisen asteen koulutuksen suorittaminen on tänä päivänä vähimmäisedellytys elämässä pärjäämiselle. Oppivelvollisuuden pidentäminen on toteutettava tavalla, jossa jokaiselle tukea tarvitsevalle nuorelle räätälöidään oma henkilökohtainen opintopolku esimerkiksi vapaan sivistystyön, kymppiluokan tai valmentavan koulutuksen mahdollisuuksia hyödyntäen.

Korkeakoulutettujen määrän lisääminen on tärkeää. Eri puolilla Suo-

mea ja eri aloilla on voimakasta osaajapulaa. Tämä toimii merkittävä-
nä kasvun esteenä. Tuoreimpien tutkimusten mukaan uusista työpai-
koista jopa 80 prosentissa vaaditaan korkeakoulutuksen tuomaa
osaamista. Korkeakoulutuksen aloituspaikkoja on lisättävä koko
maassa. Tavoitteeksi pitää asettaa, että vähintään puolet nuorista
suorittaisi tulevaisuudessa ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkin-
non.

Yksilön näkökulmasta oppimisesta on tehtävä jatkuvaa ja rajatonta.
Jokaisella suomalaisella pitää olla mahdollisuudet päivittää omaa
osaamistaan koko elämänsä ajan. Nuorena hankitulla tutkinnolla ei
pärjää enää koko ikää. Kun merkittävin osa oppimisesta tapahtuu var-
sinkin aikuisiällä koulutusjärjestelmän ulkopuolella, pitää koulutuksen
tarjota räätälöityjä ja aitoa lisäarvoa tuovia opintokokonaisuuksia ih-
misten tarpeisiin. Itsensä kouluttamisen pitää olla teknisesti yhtä help-
poa kuin Netflixin katsominen.

***Ajattelen myös, että
yliopistolakiin tulisi mukaan
korkeakouluille myös
aluekehitystehtävä.***

Viime vaalikaudella toteutettu
ammattillisen koulutuksen reformi
toimii esimerkkinä siitä, miten
työpaikoilla tapahtuvaa oppi-
mistä ja oppilaitosmuotoista
opiskelua voidaan yhdistää jär-
kevällä tavalla tukemaan ihmi-

sen henkilökohtaista koulutuspolkua. Vastaavaa osaamiskeskeistä
ajattelua tarvitaan koko koulutusjärjestelmään. Myös korkeakoulujen
on tultava vahvemmin mukaan jatkuvan oppimisen edistämiseen.

Ajattelen myös, että yliopistolakiin tulisi mukaan korkeakouluille myös
aluekehitystehtävä. Yliopistojen merkitys aluekehitykselle on aivan
keskeinen. Ilman maakunnallisia yliopistoja meillä ei olisi Oulun ih-
mettä saatikka Kuopion kasvua. Yliopistoilla on kuitenkin vielä paljon
tätä laajempi merkitys kasvun kanavoimisessa.

Uskon myös, että tragediat Kajaanin
ja Savonlinnan opettajankoulutuk-
sen lakkauttamisesta tuskin olisivat
tapahtuneet, jos yliopistolaissa olisi
yhteiskunnallisen vaikuttavuuden
lisäksi myös kirjaus aluekehityksestä. Tällainen on jo olemassa am-
mattikorkeakoululaissa ja tehtävä sopii mainiosti myös yliopistoille.

***Suomalainen
koulutusjärjestelmä ei
ole vielä valmis.***

Kaikkinensa koulutuksen alueellisuutta on vahvistettava. Suomalai-

nen koulutusjärjestelmä ei ole vielä valmis. Eri puolilla Suomea nouseviin tarpeisiin on kyettävä vastaamaan ja laajentamaan korkeakoulutarjontaa. Tämän vuoksi esimerkiksi Turun yliopistolle annettiin hiljattain oikeus myöntää diplomi-insinööri-koulutusta. Tällä haluttiin vastata Varsinais-Suomen alueen positiivisen kehityksen myötä syntyneeseen osajapulaan. Vastaavaa reagoitiherkkyttä on löydyttävä jatkossakin koko maassa.

Uudet teknologiat mahdollistavat koulutuksen alueellisuuden vahvistamisen. Digitalisaatio tekee koulutuksesta enemmän ajasta ja paikasta riippumatonta, jolloin myös oppilaitosten ja “seinien” merkitys vähenee. Luentojen seuraaminen ja kurssien suorittaminen on mahdollista puhelimen tai tabletin välityksellä. Oppilaitosten ja korkeakoulujen kursseja pitää tuoda yhdelle alustalle, jolloin jokaisella suomalaisella on mahdollisuudet opiskella omaa elämää ja työntekoa tukevia koulutuksia myös kotoa käsin.

Suomalaisen koulutuksen tärkein tehtävä löytyy edelleen tasa-arvon vahvistamisesta. Koulutuksemme kruununjalokiven, eli perusopetuksen on oltava kunnossa. Sen perustaa on vahvistettava ja kasvaneisiin eroihin on puututtava välittömästi.

Mielestäni tärkeintä on panostaa ensimmäisten vuosiluokkien oppimiseen, opinpolun alkuun. Yhdenkään lapsen ei pitäisi edetä ilman kunnollista luku- ja laskutaitoa. Perustaitojen puute heijastuu koko koulutuspolulle. Keskustan ajatus ns. pienten lasten koulusta on vietävä eteenpäin. Tähän kokonaisuuteen on yhdistettävä opettajuuden vahvistaminen, harrastusmahdollisuudet koulupäivän yhteydessä sekä lasten ja perheiden riittävät tukipalvelut.

Kulttuuria ja yhteisöllisyyttä

Kulttuurilla ja liikunnalla on valtava, sukupolvia yhdistävä voima. Musiikki, kuvataide tai vaikkapa näytelmä voi kuljettaa meidät matkalle kauas ajassa ja paikassa. Nuori, joka ei muuten tunnu löytävän paikkaansa maailmassa voi löytää omasta harrastuksestaan tarkoitusta ja merkitystä.

Onko keskustalaisempaa ajatusta kuin se, että teet ahkerasti töitä ja haastat itseäsi oppimaan uutta? Minusta tämä pätee hyvin myös taiteeseen ja liikuntaan. Ei olekaan sattumaa, että lukemattomien tupail-

tojen kulkuun kuuluvat yhteiset laulut – ja saattaapa jollain olla soitinkin mukana.

Haluan olla rakentamassa Keskustaa, jossa aineettomille asioille annetaan vielä nykyistä suurempi arvo.

Keskustan tulee varmistaa, että jokaisella nuorella ja vähän vanhemmallakin on mahdollisuus harrastaa itselle mieluisia asioita. Urheiluseurat, oma yhtye tosi- tai leikkimielellä tuovat hyvää mieltä paitsi itselle, myös ympäröivälle yhteisölle. Arjen iloa ja elinvoimaa.

Haluan olla rakentamassa Keskustaa, jossa aineettomille asioille annetaan vielä nykyistä suurempi arvo. Keskustaa, jossa ”sivistys” on teon sana ja kukaan ei epäile keskustan paikkaa Suomen suurimpana ja edistysellisimpänä sivistysliikkeenä.

Kulttuuri voi sanana tuntua vieraalta ja vain ”hienostolle” kuuluvana asiana. Laajasti määriteltynä kulttuuriin kuuluu myös moni tavallisille maakuntien ihmisille rakas, paikallisyhteisön toiminta. Omat kotikylän ja taajaman murre, yhteiset perinteet ja sukupolvelta toiselle kerrotut muistot, maamiessurat, hirviporukat, kyläjuhlat, paikallinen kesäteatteri jne. – kaikki tämä on paikalliskulttuuria, joka liittyy alueen asukkaat osaksi sukupolvien ketjua.

Yrittäjyyshenki on keskustalaisuuden ydintä

”Jotkut näkevät yksityisen yrityksen saalistavana tiikerinä, joka pitää ampua. Toiset näkevät sen lehmänä, jota pitää lypsää. Vain kourallinen ymmärtää, mikä se oikeasti on: väkevä hevonen, joka vetää koko vaunun.” (Winston Churchill)

Britannian legendaarisen pääministerin Winston Churchillin sitaatti kuvaa hyvin yritysten ja yrittäjyyden merkitystä. Yrittäjämysteisyys ei ole vain yrittäjien vaan kaikkien kansalaisten etu. Jos yrittäjät eivät uskalla ottaa riskiä, investoida ja työllistää, loppuvat voimavarat huolehtia kaikista suomalaisista. Yhteiskunnan hyvinvointia edistetään yrittäjien riskinoton kautta syntyvän toimeliaisuuden välityksellä.

Maalaisliitto-Keskustan aate kumpuaa vanhan suomalaisen talonpoikaisyhteisön arvoista. Siihen aikaan yhteiskunnan perusyksikkö oli

maatila, yksityisyrittäjä. Pohjolassa ei ole ollut maaorjuutta tai feodalis-
mia, vaan yhteiskunta pohjautui vapaiden talonpoikien yhteistoiminta-
taan. Yrittäjyyden ja etenkin pienyritysten toimintaedellytysten näkö-
kulmat tulee olla edelleen kirkkaina Keskusta-liikkeessä.

Panin merkille miten historioitsija Teemu Keskisarja kiteytti elinkei-
noelämän merkityksen viime talvena Talouselämä-lehden haastatte-
lussa: ”Kaikki tässä ympärilläme, Musiikkitalo, Oodi, jopa rautatie-
asema, on loppujen lopuksi rahoitettu liike-elämän pussista. Suomi on
yhdeksi pohjavirtaukseltaan yrittäjien uskomaton menestystarina. ...
Valtiovaltaa voimme kiittää kehikosta ja puitteista ja monella tapaa
hyvästä hallinnosta. Mutta se suuri hyvinvoinnin vuori, jota kaikki nyt
niin hanakasti louhivat, on ahkerien, rohkeiden ja sekopäistenkin liike-
miesten ansiosta.”

Tietenkään se, että Keskustan tulee arvostaa ja edistää yrittäjyyttä, ei
tarkoita sitä, että esim. kaikki palvelut tulisi yhteiskunnassa jättää yksi-
tyisen sektorin varaan. Suomalaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa julki-
sella sektorilla tulee olla päävastuu peruspalveluista. Emmekä saa ko-
koomuslaisittain kuvitella, että vapaa markkinatalous ratkaisee lähes
kaikki ongelmat maailmassa.

Eikä tämä tarkoita, että hyvinvointi on vain yrittäjien ansio. Toki on
tarvittu muitakin. Yhdessä maa on rakennettu. Suomalaisten työnteki-
joiden korkea osaaminen ja työmoraali, joka perustuu perinteiseen
suomalaiseen sisuun sekä maamme hyvään koulutusjärjestelmään,
on tietysti toinen ja vähintään yhtä tärkeä kivijalka, jolle esim. suoma-
lainen vientiteollisuus on rakentunut.

Keskusta ei halua elää tulevien sukupolvien piikkiin

Yrittäjyys ja yrittäjähenkisyys on keskustalaisuuden kovaa ydintä. Yrit-
täjyys ilmentää monin tavoin Keskustalle aatteellisesti tärkeitä asioita.
Se ei ole ihme, sillä Keskusta-aatteen voimahahmo Santeri Alkiokin oli
yrittäjä, maakauppias, joka joutui nuorena isänsä kuoltua ottamaan
vastuuta perheen elättämisestä kauppatalon kautta.

Yrittäjyys on omatoimisuutta, jatkuvaa kehitystä ja edistystä ja asiak-
kaan palvelua. Se on rohkeaa tarttumista mahdollisuuksiin ja toimin-
nan kehittämistä asiakkaan tarpeiden ja yrittäjän sekä työntekijöiden
oivallusten pohjalta. Yrittäjyys on parhaimmillaan isänmaan rakenta-

Yrittäjyys on parhaimmillaan isänmaan rakentamista. Sitä kautta syntyy työtä ja hyvää jaettavaksi paitsi yrittäjälle ja hänen työntekijöilleen sekä asiakkailleen myös koko yhteiskunnalle.

mista. Sitä kautta syntyy työtä ja hyvää jaettavaksi paitsi yrittäjälle ja hänen työntekijöilleen sekä asiakkailleen myös koko yhteiskunnalle.

Yrittäjämäinen työskentelytapa on tarpeen myös palkansaajille. Siihen kuuluu omatoimisuus, mahdollisuuksiin tarttuminen, jatkuva kehittäminen, riskin ottaminen ja asiakkaan palveleminen. Jos suomalaisessa työelämässä on yrittäjämäistä työskentelyä, kaikki hyötyvät.

Keskustalle on tärkeää, että yrittäjyys on keskeinen hajautetun yhteiskunnan mahdollistaja. Se on tapa hyödyntää ihmisten taitoja ja luonnonvaroja eri puolilla maata. Se on keino luoda työtä eri puolilla asuville ihmisille. Siksi on tärkeää, että yrittäjyyden edellytykset ovat kunnonsa eri puolilla Suomea ja yrittäjyyden eteen tehdään työtä kaikkialla Suomessa.

Yrittäjyyden korostaminen on keskeinen osa keskustan talousajattelua. Keskustan taloustie on vapaan kansan tie. Se ei ole sosialismin, suurpääoman tai järjestövallan tie. Keskusta uskoo kansanvaltaiseen markkinatalouteen, jossa on tilaa reilulle kilpailulle ja yritykset ovat samanarvoisessa asemassa lain edessä. Keskustalaisessa taloudessa on aito vapaus sopia. Siellä toteutuu luottamus ja modernin työelämän sopimisyhteiskunta, jossa kaikilla on sopimisen vapaus.

Keskustan talousajattelu korostaa työllisyyttä. Työllisyyden vahvistaminen on parasta köyhän asian ajamista. Ihmisten saaminen työn pariin on usein myös parasta sosiaalipolitiikkaa. Keskustan on edistettävä politiikkaa, joka nostaa työllisyysastetta. Keskustalla vahva perusturva on aina ollut leimallinen osa sosiaalipoliittista ajattelua. Emme ajattele kuitenkaan, että vain tulonsiirtojen taso on merkityksellinen, vaan ennen kaikkea ihmisen oma kyky ponnistaa eteenpäin. Siihen tarvitaan yritteliäisyyttä.

Keskusta ei halua elää tulevien sukupolvien piikkiin. Siksi on tärkeää sopeuttaa menot tuloihin ja pitää julkinen velka asioissa. Olennaista on rohkea ilmasto- ja ympäristöpolitiik-

Emme voi jättää lapsillemme pilaantunutta ilmastoa ja ylivelkaista taloutta.

ka, joka kantaa ylisukupolvisen vastuunsa. Emme voi jättää lapsillemme pilaantunutta ilmastoa ja ylivelkaista taloutta.

Kannatan uutta liittoa julkisen ja yksityisen välille. Siinä valjastetaan yrittäjyys palvelemaan yhteiskuntaa ja mietitään rohkeasti, mitä kaikkia julkisia palveluita yrittäjät voivat toteuttaa. Ratkaisut on toteutettava ihmisen tarpeista ja alueiden paikallisista lähtökohdista käsin. Eritäin tärkeää on mahdollistaa laajalti oppisopimus ja kannustaa työpaikoilla tapahtuvaan oppimiseen. Tämä on tärkeää erityisesti niille, jotka eivät syystä tai toisesta viihdy koulun penkissä.

Yrittäjyyden korostaminen ei ole julkisen sektorin vähättelyä. Päinvastoin; viisas yhteiskunta panostaa julkisen sektorin voimin tutkimukseen ja kehitykseen esimerkiksi yliopistojen, tutkimuslaitosten ja Business Finlandin kautta sekä panostaa erityisesti sellaisiin asioihin, joihin yksityisen sektorin kiinnostus ei ulotu eikä voimavarat riitä. Olennaista on löytää hyvä yhteistyö julkisten ja yksityisten toimijoiden välille. Uuden rakentaminen vaatii vahvaa julkista panosta mutta myös yksityistä riskinottoa.

Puhuttaessa yrittäjyydestä on Suomessa muistettava aina vahvan kansainvälisen yhteistyön merkitys. Pieni, vientivetoinen kansantaloutemme tarvitsee voimakasta ulkomaankauppaa. Tämän edistämässä Keskustalla on suuri historiallinen vastuu. Puolueemme on koko olemassaolonsa ajan ollut johtamassa Suomen suhteiden luomista länteen ja itään, naapurimaihin ja kauemmaksiin. Suomalainen korkea osaaminen ja sinnikäs työmoraali luovat yhdistelmän, jolla suomalaiset yritykset voivat olla kokoaan suurempia maailmalla.

Olen kotoisin lappilaiselta maaseudulta ja nähnyt ns. monialayrittäjyyden pitkät perinteet. Sama perhe on voinut hankkia elantoa maa-, metsä- ja porotaloudesta, ja toinen puolisoista on voinut käydä työssä kotitilan ulkopuolella, sekä vielä on hankittu leivänjatketta pöytään kalastuksen ja marjastuksen muodossa. Tämä on ollut osa normaalia elämänmenoa eikä asianomainen itse ole välttämättä edes pitänyt itseään yrittäjänä. Näin on kuitenkin itselle ja perheelle tienattu elantoa. Nykyäänkin on muistettava myös yrittäjyyden monet muodot. Erilaisia kevytyrittäjyyden ja sivutoimisen yrittäjyyden tapoja syntyy jatkuvasti lisää.

Kun nuoret huomaavat, että mitä enemmän työtä, sitä enemmän palkkaa – olipa se omaan lukuun tai toisen palveluksessa tehtävää työtä – niin se jo itsessään toimii hyvänä motivoijana työnteolle.

Johannes Virolainen totesi Keskusta-aatteen perusopuksiin kuuluvassa kirjassaan ”Maaseutuhenkkinen elämäkatsomus” mm. seuraavasti: *”Kaiken taloudellisen toiminnan liikkeellepanevana voimana on halu saavuttaa jotakin. Päämäärän saavuttamiseksi ihminen on valmis panemaan jotain alttiiksi, sillä voiton tarve korvaa tappion pelon. Yksityinen yrittäjä omaa juuri tällaista voiton tahtoa ja toivoa.”*

Työn itseisarvoa ei tietenkään pidä nähdä yksinomaan aineellisen hyödyn kannalta.

Työn itseisarvoa ei tietenkään pidä nähdä yksinomaan aineellisen hyödyn kannalta. On oikein kasvattaa suomalaiset uudet sukupolvet näkemään työn merkitys niin omassa elämässä kuin isänmaalle annettuna panoksena. Työnteko on nähty perin-

teisesti osana elämää. Siksi ihmisten työssä viihtymiseen on kiinnitettävä aina erityistä huomiota.

Keskustalaisessa perinteessä työtä on arvostettu elämän ja ihmisen hyvinvoinnin keskeisenä osatekijänä. Sitä ei ole nähty velvollisuutena tai taakkana, vaan oikeutena.

Kerttu Saalasti, jonka olen usein maininnut poliittiseksi esikuvakseni, totesi puheessaan Maatalousnaisten edustajainkokouksessa: *”Kodin parhaita perintöjä on työtaito ja oikea suhtautumistapa elämään ja työhön. Työ ei ole taakka – työ on elämää!”*

Yrittäjyys – koko kansakunnan yhteinen tehtävä

Yrittäjyyden asia on koko kansakunnan asia. Se on ollut vahvasti Keskustan agendalla, mm. kun viime hallituskaudella pyrittiin parantamaan eri keinoin yrittäjyyden olosuhteita, niin veropolitiikalla, karsimalla normeja, lisäämällä kilpailua, kehittämällä työmarkkinoita ja parantamalla yrittäjän sosiaaliturvaa.

Suomi on tällä hetkellä maailman 12. yrittäjämönteisin maa (GEI, 2018). Sija on hyvä, mutta ei riittävän hyvä. Lisäksi muut maat tekevät hartiavoimin työtä parantaakseen asemaansa. Niin meidänkin pitää tehdä.

Miksi yrittäjyyttä pitää vahvistaa? Siksi, että Suomen talous on kuntou-

tunut, mutta ei ole vielä kunnossa. Otamme yhä velkaa, työllisyysaste on vielä liian matala, kasvu on hiipumassa, kestävyysvaje on suuri, huoltosuhde heikkenee merkittävästi ja meillä on suuri julkinen sektori suhteessa taloutemme kokoon. Kaikkien näiden viheliäisten ongelmien ratkomiseen tarvitaan yrittäjiä ja yrittäjyyttä.

Uusi työ on syntynyt 2000-luvulla pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Uutta työtä syntyy vain, jos Suomi on hyvä paikka yrittää.

***Uutta työtä syntyy vain,
jos Suomi on hyvä paikka
yrittää.***

Yrittäjyyden optimaalinen ympäristö vaatii syntyäkseen ja kehittyäkseen hyvää instituutio- ja sääntely-ympäristöä, kuten kannustavaa verotusta ja pk-yritykset huomioivaa lainsäädäntöä, toimivia markkinoita, kuten vapaakauppaa ja osaavia julkisia hankintoja, infrastruktuuria, kuten teitä ja tietoverkkoja, rahoitusta, osaavaa työvoimaa sekä innovaatiojärjestelmää.

Yrittäjyyden vahvistamiseen ei ole oikotietä. Se on määrätietoista monen asian kehittämistä. Se on työtä, joka ei lopu koskaan, koska maailma muuttuu, kilpailu kiristyy ja teknologia kehittyy. Tärkeää on kuitenkin muistaa aina nuorten kannustaminen ja rohkaiseminen yrittäjyyteen. Tarpeetonta byrokratiaa yritystoiminnan tieltä on purettava. Yritysten perustamisen on oltava helppoa.

Keskustalle ja minulle on tärkeää, että yrittäjät voivat luottaa, että Suomeen kannattaa investoida, riskin ottamisesta ei rangaista vaan palkitaan, työpaikkoja kannattaa tarjota ja koko kansakunnan osuudesta vahvistetaan. Siksi haluan olla huolehtimassa, että yrittäjäriskistä – joka joskus on hyvinkin suuri – palkitaan, koska ilman riskejä ei ole investointeja eikä uusia työpaikkoja.

Ehkä keskeisin yrittäjyyden kulmakivi on luottamus talouden vakauteen. Siksi on tärkeää, että talous pidetään kunnossa. Suomen kansa ansaitsee hyvän kehityksen. Meidän lapsemme ansaitsevat yhteiskunnan, jossa on puhdas ympäristö, terve talous, korkea työllisyys ja jossa jokaisella on mahdollisuus myös yrittää – riippumatta kodin lähtökohdista.

On hyvä muistaa, että jokainen yritys on oikeastaan perheyritys. Jokainen yrittäjä tarvitsee oman perheensä ja lähipiirinsä tuen. Kun menee hyvin, se säteilee koko lähipiiriin. Kun on vaikeaa, se satuttaa koko lähipiiriä. Perheen muutosturva on tärkeä yrittäjyyden edellytys. Se on

osa yrittäjän kokonaishyvinvointia, jota haluan korostaa. Kun yrittäjä voi hyvin, se heijastuu hyvänä myös yritykseen. Kun yrittäjä voi huonosti, koko yritys voi kärsiä.

Koko kansakunnan kannalta on tärkeää, että Suomi pystyy nostamaan edelleen Suomen työllisyysastetta. Tällä vaalikaudella hyvä tavoite on 75 prosenttia, mutta jatkossa on päästävä parempaan. Se on tärkeää hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksen pelastamiseksi. Erityisen tärkeää se on ihmiselle, joka saa työn kautta merkitystä elämään ja osallisuuden kokemusta.

Työllisyysasteen nostaminen edellyttää uudistuksia Suomen työmarkkinoilla. Työmarkkinajärjestöt ovat luoneet paljon hyvää suomalaiseen yhteiskuntaan sitten sodan paineissa 1940 solmitun Tammikuun kihlauksen, jossa työnantajat ja työntekijät päättivät lähteä yhteisten neuvotteluiden tielle. Tarvitsemme vastakin työnantaja- ja työntekijäliittojen työehtosopimuksia. Niiden rinnalla tarvitsemme lisää sopimisen vapautta yrityksissä, jos sekä yrittäjä että yrityksen henkilökunta sitä yhdessä haluavat.

Pohjoismaiden liittouma on mahdollisuus

Kun olen kasvanut Suomen ja Ruotsin rajalla ja ollut mukana mm. Pohjoismaiden Neuvoston ja Pohjola-Nordenin toiminnassa, haluan tuoda esille vielä yhden yrittäjyyden kannalta tärkeän näkökulman: pohjoismaisen yhteistyön. Pohjoismaissa asuu 27 miljoonaa ihmistä ja toimii 2,3 miljoonaa yritystä. Jos Pohjola olisi aidosti yksi markkina, se olisi valtava mahdollisuus sekä alueen ihmisille että yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, joiden on aina helpompi toimia lähellä ja tutuilla markkinoilla.

On tärkeää miettiä yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa, miten pohjolaista voitaisiin rakentaa maailman integroiduin alue, kuten Pohjoismaiden pääministerit esittivät syksyllä 2016. Pohjola on erittäin luonteva yksi markkina-alue, jossa on yhteinen arvo- ja kulttuuriperusta sekä vahva yhteistyön perinne ja sitä tukevat rakenteet.

Pohjola on erittäin luonteva yksi markkina-alue, jossa on yhteinen arvo- ja kulttuuriperusta sekä vahva yhteistyön perinne ja sitä tukevat rakenteet.

Pohjoismaisen yhteistyön tarvetta korostaa myös EU:n tulevaisuuteen liittyvä epävarmuus. Toki toivomme Euroopalle vakautta, menivät EU-kehitys miten tahansa, mutta Brexit ja yhteisön koheesion – jopa yhteisen arvopohjan – rapautuminen ennakoivat kasvavia vaikeuksia. Siksi-kin on viisautta edistää myös lähialueyhteistyötä. Tällä hetkellä turhia rajaesteitä on hyvin arakisissakin asioissa, mikä tiedetään erityisen hyvin Tornionlaaksossa, jossa moni yritys toimii rajan yli. Tällä hetkellä jopa pankkitilin perustaminen toiseen maahan on vaikeaa, vaikka samat pankit toimivat eri Pohjoismaissa.

Erinomainen tavoite on pyrkiä siihen, että pohjolassa olisi yritysten ja kuluttajien näkökulmasta mahdollisimman yhtäläinen sääntely. Se helpottaisi merkittävästi pienten yritysten mahdollisuuksia ja kansainvälistymistä. Lähtökohtana pitää olla, että sääntelyä yhdenmukaistetaan yritysten kilpailukyvyyn ja työllisyyden vahvistamista tavoitellen.

Vihreän tasapainon tulevaisuus

Keskustalaiseen aateperintöön nojaavat myös huoli luonnonvarojen riittävydestä ja ruokaturvallisuudesta. Maahenki, kodin, maan ja metsien sekä maapallon jättäminen tuleville sukupolville paremmassa kunnossa kuin on ne itse saanut – ne ovat oivallisia neuvoja tämän päivän kulutusyhteiskunnassa.

Maahenki, kodin, maan ja metsien sekä maapallon jättäminen tuleville sukupolville paremmassa kunnossa kuin on ne itse saanut – ne ovat oivallisia neuvoja tämän päivän kulutusyhteiskunnassa.

Ympäristökysymyksissä meidän on huomioitava Suomen taloutta ja luontoa turvaavat keinot. Ilmastonmuutoksen torjunnassa on kyse ennen kaikkea oikeiden ja vaikuttavien keinojen esittämisestä, ei siitä onko muutos tulossa vai ei. Keskustan on laadittava tässä asiassa selkeä oma vaihtoehto: kokonaisvaltainen, suomalaista elämäntavasta lähtevä ja Suomen taloutta turvaavaa ohjelmaa.

Keskustelemme liiaksi siitä, kuinka paljon meidän tulisi Suomen taloutta ilmastonmuutoksen vastaisilla toimilla rasittaa. Tämän sijaan on kysyttävä, että mitkä ovat ne keinot, jotka heikentämisen sijaan

vahvistavat Suomen taloutta samalla turvaten kestävän kehityksen.

Suomessa tulotaso on henkeä kohden noin viisitoistakertaistunut viimeisen vuosisadan aikana. Tämä on tarkoittanut aineellisen elintason huimaa nousua. Elämme tilavammissa asunnoissa, autoja Suomessa on enemmän kuin koskaan, ulkomaan matkailu kasvaa, syömme enemmän lihaa ja ylipäätään kulutamme enemmän kuin suomalaiset ennen meitä.

Vaikka lasten lukumäärä hälyttävästi on laskemaan päin, on suomalaisia myös lukumääräisesti enemmän kuin koskaan. Käytämme terveydenhuoltoon yhä suuremman osuuden kansantulostamme ja keskimääräinen elinikä kasvaa. Kasvanut elintaso kuluttaa luonnonvaroja enemmän kuin koskaan: energiaa, mineraaleja, ruokaa.

Samaan aikaan etenkin Aasian vaurastumisen myötä avoin talous on nostanut globaalisti valtavan määrän ihmisiä pois äärimmäisestä köyhyydestä. Vielä puolivuosisataa sitten arvioitiin, että joka toinen ihminen eli äärimmäisessä köyhyydessä. Tämän päivän arvio on, että joka kymmenes.

Huoli talouden ja väestön kasvusta sekä luonnonvarojen riittävydestä on ikuisuuskyseminen. Kestävän kehityksen raivaajana on pidetty 1970-luvulla julkaistua Rooman klubin raporttia.

Vuonna 1987 julkaistu Brundtlandin komitean raportti teki kestävän kehityksen kysymyksistä vielä tunnetumpia. Sen ehkä tunnetuimman teesin mukaan ihmisten nykytarpeiden tyydyttäminen ei saisi tapahtua tulevien sukupolvien kustannuksella.

1990- ja 2000-luku ovat monessa mielessä olleet kestävän kehityksen esiinmarssin kulta-aikaa, kun monet turvallisuuspoliittiset jännitteet väistyivät, mitkä olivat hallinneet läntisen maailman agenda toisen maailman sodan jälkeisinä vuosikymmeninä. Luonnonvarojen riittä-mättömyyttä ei enää kyseenalaisteta.

Kysymys maapallon väestönkasvun ja luonnonvarojen kestävästä suhteesta on edelleen vahvasti läsnä, vaikka esimerkiksi väestöllisesti nopeimmin kasvaneen Afrikan väestönkasvu onkin hidastanut.

Suurin väestönkasvuun vaikuttanut seikka on perinteisesti ollut naisten koulutusmahdollisuuksien lisääntyminen sekä seksuaaliterveyteen panostaminen. Seurauksena perhekoko pienenee. Toisilla alueilla ti-

lanne on syntyvyyden osalta päinvastainen, mutta kulutuksen haaste on yhteneväinen.

Taloudellisen tilanteen parantuessa materiaallinen kulutus yleensä kasvaa. Kulutustottumusten muuttaminen eettisistä syistä vaatii usein myös taloudellisia panostuksia. Lainsäädännön ohjauvuudella voidaan puuttua suuriin ja räikeisiin ongelmiin, mitä tulee, vaikka ympäristöllisestä kestävydestä huolehtimiseen tai työntekijöiden olosuhteiden parantamiseen.

Kotimainen ruoka on ilmastoteko

Mielestäni on äärimmäisen tärkeää, että Keskusta tunnustetaan työstä kotimaisen ruoan puolesta. Jokainen käsittää, että se on elämisen perusedellytys.

Teoksessaan *Kun Suomesta maahenki katosi* Santeri Alkio kirjoitti vuonna 1906, kuinka ”leivänkasvattajamies on kohotettava Suomen kansallisessa talouselämässä ensiluokan arvoon”. Tavat tuottaa ruokaa ovat tietysti yli vuosisadassa paljonkin muuttuneet, mutta kansanliik-
keemme vastuu suomalaisesta elintarviketuotannosta ei ole pienentynyt.

YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti nälänhätä on pystytty puolittamaan, mutta poistamaan sitä ei ole vielä onnistuttu.

Lähiruoka puhuttelee nykypäivän ihmistä yllättävänkin paljon. Siinä Keskustan tulee olla suuri asiantuntija. Vaikka yhä harvempi ihminen toimii nykyään suoraan alkutuotannon ammateissa, niin oman ruoan kasvattaminen lienee jonkinlainen sisäänrakennettu ominaisuus, jonka toteuttaminen tuottaa monille taaja-

mien ja suurkaupunkienkin asukkaille suurta nautintoa. Kuinka moni edelleenkin haluaa pitää vaikkapa omaa perunamaata, vaikka olisi varaa ostaa perunat kaupastakin? Tai miten paljon pääkaupunkiseudulla ihmiset ovat valmiita maksamaan omasta siirtolapuutarhamökistä ja pienestä kasvimaatalasta?

Kasvavan väkimäärän ruokkiminen maapallolla on ollut kehityspolitiikan kuumimpia kysymyksiä vuosikymmeniä. YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti nälänhätä on pystytty puolittamaan, mutta poistamaan sitä ei ole vielä onnistuttu. Ruuantuotantoon liittyy myös monia luonnon kantokyvyn kestävyiden kannalta merkittäviä asioita.

Vauriassa länsimaissa lihansyönnin kulutus on kasvanut. Ruokatottumusten muututtua ja fyysisen kulutuksen laskettua ylipaino-ongelmasta on tullut kansanterveydellinen riski monin paikoin länsimaita. Vihannesten määrää pitäisi lisätä ja liikkua enemmän.

Emme saa kuitenkaan lähteä syyllistämään ihmisiä lihansyönnistä. Suurin osa ihmisistä, minä mukaan luettuna, syövät lihaa nyt ja jatkossakin. Jos ilmastokysymyksissä halutaan huomioida ruokailutottumuksia, niin kannustettakoon ihmisiä syömään lähellä tuotettua ruokaa. Se on paitsi kansantaloudellisesti kannattavaa, niin myös luonnon kannalta hyvä ratkaisu. Vai onko ekologisempaa tuoda tarhattua saksanhirveä Uudesta-Seelannista tai soijaa Etelä-Amerikasta?

Etenkin Amazonin sademetsien tuhot ovat järkyttäneet taas tänä vuonna. Järkytyksen jälkeen on syytä pysähtyä miettimään hetkeksi: Sillä miten meidän ruoka tuotetaan, on aivan valtaisa merkitys. Oma ympäristöstävällinen ruoka on äärettömän arvokas asia.

Brasilia on yksi maailman suurimmista naudanlihan viejistä. Sademetsää on tuhottu valtavat määrät laidunmaan tarpeisiin. Aasiassa puolestaan monin paikoin eläinten olosuhteet ovat luokattoman huonot. Hintaa painetaan keinotekoisesti alas aiheuttamalla eläimille kärsimystä. Samoin työntekijöiden olosuhteet ja palkat ovat kestäättömällä tasolla.

Yhdysvalloissa on menty suuntaan, jossa hormoneilla ja geenimanipulaatiolla nostetaan lihan määrää epäluonnolliselle tasolle. Tuotantolaitokset muistuttavat tehtaita. Puhutaan 10 000 lehmän navetoissa ja 100 000 sian sikaloista.

Ruoantuotannon omavaraisuus on paitsi keskeinen osa kansakuntamme tulevaan varautumista myös kansallinen velvollisuus muita kansakuntia kohtaan.

Toivottavasti Suomessa ruoka tuotetaan jatkossakin perheviljelmien pohjalta, ympäristöllisesti kestävästi ja hajautettuna. Perheet huolehtivat paitsi itse tilasta, myös ympäristöstään - ja maaseudun elinvoimasta. Lopputuloksena omaa ympäristöstävällistä, hyvää ja puhdasta ruokaa.

Suomalaista tuottajaa syyllistävät tai epäarvostavat puheet kertovat enemmän niiden esittäjästä kuin mistään muusta. Annetaan suomalaiselle ruoalle ja sen tuottajalle se arvo

mikä heille kuuluu. Kotimainen ruoka on ilmastoteko – olipa se lihaa, kalaa tai kasviksia. Parannettavaa löytyy toki aina. Yksi tärkeä juttu olisi valkuaisen omavaraisuuden nostaminen.

Annetaan suomalaiselle ruoalle ja sen tuottajalle se arvo mikä heille kuuluu.

Ruoantuotannon omavaraisuus on paitsi keskeinen osa kansakuntamme tulevaan varautumista myös kansallinen velvollisuus muita kansakuntia kohtaan. Meidän tulee hoitaa tässäkin oma osuutemme, etenkin kun ilmastonmuutos tulee muuttamaan sääitä ja sitä vaikeuttamaan monin paikoin viljelystä maailmalla.

Globaalisti viljelypinta-ala eroosiosta huolimatta on riittävä, mutta ruoka ei jakaannu tasaisesti. Monimutkainen kansainvälisen kaupan tukipolitiikka, valtioiden ruokaturvallisuuteen liittyvät strategiat sekä maapallon ruuan ylikulutus johtaa kuitenkin siihen, että ruoka ei jakaannu maapallolla tasaisesti. Täysin tasaisesti se tuskin koskaan voisiakaan tapahtua viljelyolosuhteitten takia, mutta mahdollisuus jokapäiväisen ravitsemuksen saamiseen on perusoikeus.

Viljelypinta-alan ja veden vähyteen liittyen ruoantuotannolle kehitetään jatkuvasti myös uusia tuotantotapoja. Uudet kasvipohjaiset proteiiniainekset tai hyönteisten hyödyntäminen herättävät kasvavaa mielenkiintoa. Parvekeviljelyn suosio kasvaa. Tiiviiden kaupunkien yhdyskuntarakenteessa ei ole hyödynnetty vihreiden puiden ja kasvien välttämättömyyttä siinä määrin kuin nykytiedon valossa olisi ollut tarpeen. Kattoviljelmät ja viherseinät tulevat valtaamaan suurkaupunkien ilmettä, mutta kehitys on kovin hidasta. On arvioitu, että globaalisti noin kymmenen prosenttia maailman ruoantuotannosta tapahtuu nykyisin kaupunkimaisissa olosuhteissa.

Suunta tiukasti pois öljystä

Yksi aikamme tärkeimpiä kysymyksiä on, tyydyttävätkö nousevat taloudet kasvavan energiatarpeensa nojautuen fossiiliseen energiaan, vai katetaanko tarve uusiutuville energialähteillä. Globaalisti suurin haaste on edelleen se, että fossiilisten energialähteiden käyttö kasvaa elintason noustessa.

On välttämätöntä päästä irti fossiilisista polttoaineista. Muutos vie kui-

Globaalisti suurin haaste on edelleen se, että fossiilisten energialähteiden käyttö kasvaa elintason noustessa.

tenkin vielä aikaa ja nyt nähty vauhti on vielä aivan liian hidas. Yli 80 % kaikesta maailman energiasta on edelleen fossiilista ja energian tarve kasvaa jatkuvasti.

Nousevat talousmahdit kuten Intia ja Kiina tulevat kuluttamaan valtaosan määrän fossiilisia polttoaineita siirtymäkaudella kohti uusiutuvia energiamuotoja. Valitettavasti globaalisti on esimerkkejä, joissa siirtymä ottaa välillä myös taka-askeleita kohti edullisia fossiilisia polttoainetta.

Parhaiten Suomi voi osallistua tähän työhön oman osaamisensa kautta. Maailman kärkeä Suomi on älykkäiden sähköverkkojen ja kulutuksen sähköisen mittaroinnin parissa. Etenkin ilmasto- ja satelliittitutkimukseen liittyvät keksinnöt ovat digitalisaation aikakaudella merkittäviä, samoin uusiutuviin energialähteisiin liittyvät innovaatiot.

Myös öljystä tehdyt tuotteet, muovi etenkin, on suuri ympäristöhaaste. Käytämme öljypohjaisia muovituotteita ja kemikaaleja suuret määrät ilman, että välttämättä sitä itse huomaammekaan. Meillä kierrätys toimii jo hyvin, mutta etenkin Aasiassa muovi päättyy maailman meriin.

Käytämme öljypohjaisia muovituotteita ja kemikaaleja suuret määrät ilman, että välttämättä sitä itse huomaammekaan.

Aavalle merelle muodostuvat, jopa mantereiden kokoiset muovijätelautat ovat ei-kenenkään maalla eikä niiden korjaamiseen löydy globaalia vastuuta. YK:n on otettava johtajuus ilmasto- ja ympäristöpolitiikan osana myös muoviperäisten aineiden käytön kieltämiseksi ja siirtymiseksi käyttämään uusiutuvia materiaaleja. Euroopan unionin muovin verottamiseen kaavailemat avaukset ovat kannatettavia. Huolestuttavaa on, että nyt myös arktiselta merialueelta on löydetty mikromuovia.

Suomi on vahva myös muovimateriaaleja korvaavassa teknologiassa. Muovin korvaaminen teollisuudessa vaatii sääntelyn tiukentamista sekä poliittista tahtoa. Elinkeinopoliittisesti halvan muovimateriaalin korvaaminen uusilla biohajoavilla tuotteilla ei ole vielä kustannuste-

hokkuudessa samalla tasolla kuin perinteiset muoviteollisuuden tuotteet. Muovin epäeettisyyden ongelmaan on kuitenkin välttämätöntä puuttua ympäristöllisesti. Luonnon kannalta kestävä vaihtoehto sen alati kasvava käyttö ei ole.

Haluaisin nostaa keskusteluun myös vaateteollisuuden ja käyttämämme vaatteet. Elintason noustessa ostamme jatkuvasti enemmän ja enemmän vaatteita. Vaatekappaleiden määrä ja -vaihtuvuus henkeä kohden on noussut suureksi. Tähän on syntynyt ja kasvamassa toisaalta myös uudenlaisia liikeideoita edullisten vaatelainaamoiden muodossa.

Maailman tekstiilijätteestä vain hyvin pieni osa päätyy kierrätettäväksi ja uudelleen käytettäväksi. Lukuisat vaateketjut koettavat saada vanhoja vaatteita uudelleen kiertoon ja raaka-aineikseen mahdollistamalla vanhojen vaatteiden palauttamisen liikkeeseen. On arvioitu, että öljyteollisuuden jälkeen tekstiiliteollisuus olisi ilmastopäästöiltään maailman toiseksi kuluttavin. Globaalisti tekstiilijätettä on arvioitu syntyvän jopa lähes 13 miljoonaa tonnia vuosittain.

Suomalainen osaaminen biopohjaisten kankaiden kautta, on osaltaan ratkaisuna myös tekstiiliteollisuuden suureen hiilijalanjälkeen.

Tekstiilijätteen valtava määrä on myös saanut alaa ekologisemmaksi ja vaatteiden tuotantoon ja alkupeurään liittyvät kysymykset ovat eettisten ostoskäyttäytymisen keskiössä siinä, missä muissakin ostopäätöksissä. Yksistään Suomessa yli 70 miljoonaa kiloa vaatekuituja päätyy vuosittain jätteeksi, josta suurin osa poltetaan energiaksi. Viidesosa päätyy kaatopaikoille. Kuidun kierto ei

näissä tapauksissa ole pitkä. Euroopassa on esimerkkejä, miten veronpalautusjärjestelmillä on saatu tuotteen kiertoa lisättyä. Kansainvälisesti ainoastaan muutama miljoona tonni tekstiileistä uusiokäytetään. Suomalainen osaaminen biopohjaisten kankaiden kautta, on osaltaan ratkaisuna myös tekstiiliteollisuuden suureen hiilijalanjälkeen. Tekstiilikiertoa on myös parannettava.

Saudien vai suomalaisten pussiin?

Keskustalaisilla on perinteisesti vahva suhde metsään. Moni meistä on

Metsävarojen käytössä täytyy toimia kestävästi, kuten missä tahansa viljelyssä ja kasvatuksessa.

metsänomistajia ja jokaisella meillä on yhteys metsässä liikkumiseen ja toimimiseen. Metsä on suomalaiselle perinteisesti monipuolisen virkistämisen paikka – oli paikka kyse luontoretkestä, marjastuksesta, sienestyksestä tai metsästyksestä – ja se on metsänomistajille, metsätalouden ja

matkailun parissa työskenteleville myös toimeentulon lähde.

Metsävarojen käytössä täytyy toimia kestävästi, kuten missä tahansa viljelyssä ja kasvatuksessa. Suomalaiset metsävarat kasvavat joka vuosi enemmän kuin niitä käytetään. Talousmetsä on luonnon ominaisuuksiltaan kuitenkin erilaista kuin luonnontilainen metsä. Metsien monimuotoisuudesta huolehtiminen on keskeistä, jotta Suomi ja osaltaan myös maailma voi päästä irti öljypohjaisista tuotteista.

Kansainvälisessä vertailussa Suomen monimuotoisuus on erittäin hyvin hoidettu. Olemme kestävä metsänhoidon mallimaa. Suuret ympäristöriskit liittyvät ilmastonmuutoksen seuraukseen, maailman metsäpinta-alan pienenemiseen globaalisti sekä eroosioon. Jokaista kaadettua puuta kohti, tulisi istuttaa aina vähintään saman verran tilalle. Suomalaisella metsittämishistorialla, metsätutkimuksella ja -osaamisella olisi annettavaa maailmalle. Siitä on tehtävä meidän tärkeä vientituotteemme. Ei ole ihme, että Yhdysvalloissakin suomalainen metsänhoito nousi julkiseen keskusteluun Kalifornian kuivissa ja tiheissä ryteiköissä syttyneiden laajojen metsäpalojen jälkeen.

Mikä Keskustan rooli on tässä kaikessa? Keskustan on puolustettava tinkimättömästi suomalaisen yksityismetsänomistajan etuja ja oikeuksia. Metsätalouden toimintaympäristön heikkeneminen pelaisi vain öljyteollisuuden asiaa. Suomen metsien kasvu on saatu kaksinkertaisesti muutamassa vuosikymmenessä. Siinä jos missä on tehty upeita ilmastotekoja ja luotu hiilinieluja.

Tässä yhteydessä on tietysti myös muistettava, että jokainen suomalainen on oikeastaan metsänomistaja, nimittäin valtion omistamien suurten metsäalueiden kautta. Kansallispuistojemme virkistyskäyttömahdollisuuksia on parannettava. Samalla edistämme kotimaan matkailua ja sitä, että turistit jättävät rahojaan suomalaisille alueille sen sijaan, että kantavat niitä ulkomaille.

Valitettavasti yhä useampi nuori, joka elää urbaanissa ympäristössä,

menettää kosketuksen suomalaiseen metsään. Keskustan on huolehdittava myös omassa koulutustyössään, että myös omat nuoremmat saavat riittävästi tietoa metsänhoidosta ja suomalaisten metsien moninaisesta käytöstä ja merkityksestä niin ihmisten henkiselle hyvinvoinnille kuin kansantaloudelle.

Kaupungistumisesta kestävää

Ihmiset ovat muuttaneet kaupunkeihin enenevässä määrin koko kaupunkihistorian olemassaolon ajan. Ihmiset muuttavat paremman elannon toivossa kaupunkeihin, kuten ovat tehneet läpi historian. Kuitenkin näemme, millaisia valtavia slummeja ja saasteongelmia esim. Intian tai monien Afrikan maiden suurkaupunkialueille muodostuu. Ihmiset elävät ahtaissa ja epäterveellisissä olosuhteissa. Kaupungistumisen täytyy olla kestävää.

Kaupunkien ja muun ympäröivän luonnon kestävyys täytyy kiinnittää hyvin paljon huomiota. UN Habitat, YK-organisaatio, joka pohtii globaaleja yhdyskuntarakenteen trendejä, on korostanut julkaisuissaan toistuvasti vehreyttä ja tasapainoa erilaisten alueiden välillä. Kysymys on myös ihmisten tasa-arvoisesta kohtelusta erilaisilla alueilla maaseutumaisessa, pikkukaupunki- tai suurkaupunkiympäristössä. Valitettavan usein näiden erilaisten asuinympäristössä elävien mahdollisuuksissa on eroavaisuuksia koulutustason, terveydentilan tai tulotason mukaan. Näitä eriarvoisuuden ilmiöitä pitää pyrkiä vähentämään eri alueiden välillä. Mahdollisuuksien kehitykseen on oltava samankaltaisia. Tämä ei ole ainoastaan elinympäristön ekologisuuteen liittyvä kysymys, vaan yhteiskuntapoliittinen kysymys ihmisten tasa-arvoisuudesta sekä yhteenkuuluvuudesta.

Kysymys on myös ihmisten tasa-arvoisesta kohtelusta erilaisilla alueilla maaseutumaisessa, pikkukaupunki- tai suurkaupunkiympäristössä.

Kansainvälisessä yhteistyössä Suomen on pyrittävä edistämään myös sellaisia hankkeita, joilla tuetaan elämää ja luodaan toivoa kehitysmaiden maaseuduille ja edistetään tasapuolista aluekehitystä.

Eräs suurimpia kehitysmaita koskevia uudistuksia modernina aikana oli otsikoitu vihreän värin mukaan. Tarkoitetaan ns. Vihreää vallan-

kumousta. 1960- ja 1970-luvuilla toteutettiin monissa maissa maatalouden saralla suuria reformeja. Otettiin käyttöön uusia viljelykasveja ja -tapoja, maatalous koneellistettiin ja siirryttiin uusien lannoitteiden ja kastelujärjestelmien käyttöön. Esimerkiksi Intiassa toteutettu maataloustuotannon uudistaminen teki totta vuosikymmenien haaveesta – nälkä valtaosaltaan väistyi.

Luonnon merkitys kaupunkimaaisessa elinympäristössä korostuu.

Maailman väkiluvun kasvaessa kaupungistuminen toki tulee varmaankin jatkumaan myös tulevaisuudessa. Luonnon merkitys kaupunkimaaisessa elinympäristössä korostuu. Koskemattomaa luontoa on vähemmän ja rauhaista luonnonmukainen ympäristö

on arvokas luksustekijä. Luonnon terveyteen liittyviä tekijöitä on tutkittu paljon ja myös siitä on olemassa tieteellistä näyttöä esimerkiksi ihmisten mielialaan. Hiljaisuus, puhtaus, luonnon koskemattomuus ovat asioita, joita suurkaupungeissa ei ole. Keinotekoisesti niitä pystytään rakentamaan yksityiseen sekä maksulliseen käyttöön. Yhteiseen, julkiseen omaisuuteen suurkaupungeissa niitä on vähän. Asumattomien tai vähäväkisten alueiden koskemattomuus muodostuu mielenkiintoiseksi vastapainoksi tiiviiden miljoonakaupunkien rinnalle.

Kaupunkien yhdyskuntajätteen kierrättäminen ja talteenotto on kaupunkikehityksessä keskeistä. Erityisesti nopean kaupungistumisen maissa, kuten Intiassa, ei yhdyskuntarakenne ja sitä seuraava yhdyskuntajätteen käsittely pysy riittävällä tasolla. Kaatopaikat ja jätteenkäsittely, energiantuotanto, puhtaan veden saanti ja ilmansaasteet ovat kaupunkiväestön arkipäiväisten elinolosuhteiden toimivuuden kannalta keskeisiä tekijöitä, jotka täytyy kestävästi ratkaista.

Luonnonmukaisia, rauhaisia alueita tullaan katsomaan elintason noustessa pitkienkin matkojen takaa. Kokemuksesta ollaan valmiita maksamaan. Matkailuteollisuus ympäristöstä ja luonnosta elannon hankkimiseksi kasvaa. Uteliaana, ihminen haluaa itse kokea, miltä jokin asia tuntuu, vaikka se olisi arvokastakin.

On mahdollista, että monet nykyisin taloudellisessa mielessä arvottomat tai vaikeasti arvostettavat, tai toisaalta mittaamattoman arvokkaat asiat kuten luonnon hiljaisuus tai esimerkiksi revontulet vetävät ihmisiä luontoon tuhansien kilometrien päästä. Enää se ei ole puhtaasti pakon sanelemaa elannon hankkimista, vaan nykyisin ja tulevaisuudessa enenevässä määrin ainutlaatuisten kokemusten hankkimis-

ta tuntemattomissa ympäristöissä. Luonnon vetovoimasta matkailun suhteen jotain kertoo se, että luontomatkailu on jatkuvasti kasvanut suhteessa kaupunkimatkailun suosioon.

III LUKU: TEHDÄÄN KESKUSTASTA JÄLLEEN MAHTAVA

Jotkut kannattajani ovat käyttäneet nyt puheenjohtajavaalin alla huumorimielessä iskulausetta ”Make Keskusta Great Again” (Tehdään Keskustasta Jälleen Mahtava), joka on väännös Yhdysvaltain presidentti Trumpin iskulauseesta.

Suomen Keskustan edeltäjäjärjestöt perustettiin vuonna 1906 kahtena eri yhdistyksenä, jotka yhtyivät vuonna 1908 nimellä Maalaisliitto. Puolueen juuret ovat itsenäisten talonpoikien yhteistoiminnassa, jota tapahtui ensin mm. nuorisoseurojen ja herätysliikkeiden kautta. Eduskunnan perustamisen myötä syntyi tarve myös poliittiselle järjestäytymiselle.

Kerrotaan erään isännän sanoneen noihin aikoihin: ”Minä olen kyllä ensimmäinen suvussani, joka kuuluu Maalaisliittoon, mutta jo sukupolvien ajan talossani on eletty maalaisliittolaisittain.”

Vaikka puolueen nimi ei ole enää Maalaisliitto eikä Suomi agraariyhteiskunta, niin puolueen juuria ei pidä unohtaa. Talonpoikaisyhteisön arvot, joissa yhteisöllisyys ja toisista välittäminen korostuvat sekä erilainen ihmisten välinen yhteistoiminta, ovat tärkeitä nyky-Suomessa niin maalla kuin kaupungeissa.

Vuosisadan aikana kansanliike on kehittynyt luokkapuolueesta yleispuolueeksi. Vastustajien uhoamaa auringonlaskua ei ole koittanut.

Poliittiset vastustajamme viittaavat Keskustaan joskus edelleen puolueen vanhalla nimellä Maalaisliitto enemmän tai vähemmän ivaamistarkoituksessa. Meidän ei pidä tästä kuitenkaan hätkähtää.

Kansanliikkeemme historia on ainutlaatuinen. Keskusta-aatteen arvo maailma nousee vanhan suomalaisen kulttuurin arvoista, yhteisöllisyydestä, yhteisvastuusta ja yritteliäisyydestä – ja ne ovat tarpeellisia arvoja edelleen.

Keskustan ei tarvitse hävetä juuriaan.

Keskustan ei tarvitse hävetä juuriaan. Meitä kohtaan on suuria ennakkoluuloja etenkin pääkaupunkiseudulla, mutta ne eivät hälvene, jos koetamme leikkiä pikku-Kokoomusta tai pikku-Vihreitä. Meillä tulee olla oma, vahva ideologinen linja, jolla voimme puhutella myös suurkaupunkien ihmisiä ja ymmärtää heidän arkielämänsä huolia.

Keskusta tarvitsee leveän kärjen

Keskusta ei ole koskaan ollut yhden johtajan puolue, vaan kansanliikkeeseen on mahtunut monenlaisia virtauksia. Puolue on rakentunut erilaisten henkilöiden ja vuoropuhelun kautta. Keskusta ei saa olla yhtä kuin sen puheenjohtaja. Silloin käy huonosti.

En tarkoita tietenkään, että Keskustan johtajan pitäisi olla heikko ja epäselvä oman linjansa suhteen. Päinvastoin, tarvitsemme voimakasta tahtoa linjauksiemme puolustamiseen. Ja puheenjohtajan oma persoona ja henkilökohtaiset painotukset vaikuttavat tietysti myös puolueen julkikuvaan ja toimintaan. Olisi luonnotonta, jos näin ei olisi.

Viime vuosina Keskustan puheenjohtajan ja myös joidenkin muiden johtavien poliitikkojen ympärille on kuitenkin syntynyt henkilökuulttimaisia piirteitä. Tämä on johtanut ylisuurten odotuksen kohdistumiseen yksittäisiin henkilöihin. Ihmisiä me kaikki vain olemme. Toisaalta se on hankaloittanut keskustelua puolueen linjasta ja päätöksistä, sillä asiallinenkin kritiikki on voitu tyrmätä ja kieltää vain sillä perusteella, että on koettu sen olevan jonkinlaiseksi ”omien pettämiseksi”.

Aina on kuitenkin voitava tarkastella, voitaisiinko asiat tehdä paremmin. Ja yleensä ne voitaisiinkin tehdä.

En halua, että niitä ihmisiä, jotka esittävät arvostelua harjoitettua politiikkaa kohtaan, pidetään huonompina keskustalaisina. Tietysti odotan, että puoluetta kohtaan ollaan uskollisia. Raja menee siitä, että jos lähdetään uhkailemaan puolueesta eroamisilla tai loikataan toiseen joukkueeseen. Silloin saakin mennä. Usein tällaiset loikkaukset eivät pohjimmiltaan kumpua kuitenkaan ideologisista erimielisyyksistä, vaan siitä, että loikkari ei ole saanut haluamaansa luottamuspaikkaa.

Keskustan perinne on kansanvaltaisessa, tasa-arvoisessa yhteiskunnassa. Tietenkin tuemme valittuja johtajia, mutta toisaalta Keskusta on ollut vanhastaan puolue, jossa ”herrat on haukuttu”, mutta kuitenkin lähdetty lopulta yhtenäisenä joukkona puoluekokouksesta jälleen työhön paremman Suomen puolesta.

Olisi äärimmäisen tärkeää, että Keskustan johtopaikoilla olevat henkilöt tuntevat keskustalaisen kansanliikkeen perinteet ja toimintatavat. Hyvätkään poliittiset päämäärät eivät auta, jos kannattajat kokevat niiden toteuttamisen olevan liaksi ristiriidassa sen kanssa, mitä puolueen politiikalta on totuttu odottamaan.

Keskustan eri siipiä on pyritty luonnehtimaan viime aikoina mm. liberaali-konservatiivi jaolla, mikä on mielestäni aivan liian yksinkertainen tapa tarkastella Keskusta-liikkeen jäsenistön moninaisuutta. Toisaalta on puhuttu puolueen punamultasiivestä tai puolueen oikeistolaisista. 1970-luvulla puolueessa oli voimakas jako V-linjaan ja K-linjaan.

Ehkä nämä jakolinjat ja niiden aiheuttamat traumat ovat johtaneet siihen, että usein sanotaan: ”Ei meillä saa mitään jakolinjoja olla. Olemme kaikki samoja keskustalaisia.”

Tosiasiat pitää kuitenkin tunnustaa. Meillä on hyvin erilaisia keskustalaisia. Uskon, että on kuitenkin asioita, jotka yhdistävät heitä kaikkia – miksi ovat tähän liikkeeseen tulleet. Aattemme perustasta on löydettävissä ne kaikkia keskustalaisia yhdistävät asiat, jotka olisi hyvä ottaa politiikkamme ytimeen.

Jos kannattajille syntyy mielikuva, että Keskusta ajaa esimerkiksi hallituspolitiikassa ensisijaisesti muita asioita kuin niitä, jotka puolueen kannattajat pitävät keskeisimpinä syinä olla Keskustassa, niin se näkyy väistämättä kannatuksessa.

”Aattemme perustasta on löydettävissä ne kaikkia keskustalaisia yhdistävät asiat, jotka olisi hyvä ottaa politiikkamme ytimeen.”

Demokratian voima

"Äänioikeus ei ole vain oikeus, joka tekee meidät täysivaltaisiksi yhteiskunnan jäseniksi, vaan siihen sisältyy myös moraalinen velvollisuus pyrkiä ottamaan selkoa yhteiskunnan olosuhteista, sillä poliittisesti valveutumattomat yksilöt eivät voi pitää pystyssä kansanvaltaa, demokratiaa." (Johannes Virolainen)

Toimiakseen demokratia edellyttää valveutunutta äänestäjäkuntaa. Alkiolaiseen ajatteluun kuuluu ajatus siitä, että yhteiskunnasta tulee hyvä, kun yksilöt ovat hyviä. Jos äänestäjät eivät tunne poliittisen toiminnan peruskysymyksiä, äänestysperuste voi syntyä hyvin kevyesti. Keskustan on tuettava ihmisten kasvua vastuulliseen kansalaisuuteen. Se on yhtä tärkeää työtä kuin varsinainen vaalikampanjatyökin.

Usein yhteiskunnallisesti aktiiviset ihmiset tulevat kodeista, joissa politiikasta on puhuttu ja yhteiskunnan tapahtumia seurattu valveutuneesti.

**Järjestödemokratiaa on
jatkuvasti vahvistettava.**

Keskustalaistenkin on hyvä pitää näitä asioita esillä omissa kodeissaan ja lähipiireissään. Ei tuputtamalla, mutta vaihtoehtoa tarjoamalla.

Keskustan puoluekokous on tunnettu jännittävistä äänestyksistään. Kenttäväen valta on pidettävä vahvana. Muissa puolueissa puoluekokoukset eivät ole yhtä suuria tapahtumia. Järjestödemokratiaa on jatkuvasti vahvistettava.

Olen johdonmukaisesti puolustanut Keskustan puoluekokousedustajien oikeutta valita puoluesihteerin. Tämä tehtävä on keskustalaisessa kansanliikkeessä niin merkittävä, ettei valintaa tule siirtää millekään pienemmälle toimielimelle. Käytännössä valinnan siirtäminen puoluevaltuustolle merkitsisi valinnan valmistelun antamista puoluehallitukselle, ja puheenjohtaja pääsisi vaikuttamaan todella vahvasti siihen, kuka on uusi puoluesihteerin. Keskustassa puoluesihteerin on kuitenkin järjestökoneen ylin hoitaja ja hänen roolinsa kenttäväen parissa on vahva.

Kun jälleen esitettiin puoluesihteerin valintatavan ottamista pois puoluekokoukselta, niin puoluehallituksessa jäin asiassa viimeksi vähemmistöön. Lopulta Sotkamossa puoluekokousväki tuli kantani taakse ja puoluesihteerin valitaan edelleen demokraattisesti puoluekokousedus-

tajien toimesta. Pidin lupaukseni puolustaa kenttäväen oikeutta valita itse puoluesihteerinsä, vaikka paine muuttaa käytäntöä toiseen suuntaan oli kova.

Menestyminen vaaleissa edellyttää onnistunutta ehdokashankintaa. Se on kovaa työtä ja siihen on panostettava. Joskus kuulee sanottavan, että panostamme nykyään liikaa vain ehdokashankintaan, mutta varsinainen vaalikoulutus jää vähemmälle. Varsinkin valtiollisissa vaaleissa, joissa ääniä tarvitaan paljon, puolue ei saa jättää ehdokkaita yksin. Kaikilla ei ole yhtä hyvää tukiverkkoa tai muuta vaalikokemusta ja kampanjaosaamista kuin toisilla.

Ehdokashankinta ja vaalit yleensä on nähtävä myös mahdollisuutena saada uusia ihmisiä mukaan keskustalaiseen toimintaan. Helposti monissa kunnissa keskustalaisten kuntapäätäjien ja Keskusta-aktiivien joukko eriytyy toisistaan. Voi olla, että kunnanvaltuutetuista vain pieni osa osallistuu mitenkään järjestötoimintaan vaalien välillä. Joskushan ehdokkaaksi jopa pyydetään sanomalla, ettei tarvitse pelätä, että joutuu mihinkään puoluehommiin mukaan jne., mutta onko se oikea tapa rakentaa Keskusta-liikettä?

Keskustalaisilta ehdokaslistoilta valittujen luottamushenkilöiden (olivatpa kunnanvaltuutettuja tai kansanedustajia), Keskustan järjestöväen ja puoluekoneiston välinen yhteys ja vuorovaikutus tulee olla aito ja tiivis.

Keskustalaisuuteen kuuluu aktiivinen vaalitoiminta myös valtiollisten ja kunnallisten luottamustehtävien ulkopuolella. Keskustalaiset ovatkin usein mukana joko omilla tai yhteisillä listoilla mm. seurakunta-vaaleissa ja osuuskauppojen sekä osuuspankkien yms. vaaleissa.

Keskustalaisuuteen kuuluu aktiivinen vaalitoiminta myös valtiollisten ja kunnallisten luottamustehtävien ulkopuolella.

Myös ammattiyhdistysten vaaleihin Keskustan tulisi panostaa tarpeeksi ja olla tarjoamassa omaa vaihtoehtoaan. Liian usein arvostelemme, että vasemmistolaisilla on liian suuri valta ay-liikkeessä, mutta olemme yrittäneet riittävästi järjestäytyä siihen suuntaan? Ay-vaaleissa Keskustan rooli on jäänyt yleensä vähäiseksi, ja syytä on varmasti meissäkin, kun emme ole järjestäytyneet sinne toisiamme. Tähän tarvitaan muutos.

Puoluetoiminta ei ole vain vaaleja varten

Puoluetoiminta käsitetään liian helposti vain erilaisiin vaaleihin liittyvänä toimintana. Demokratiassa vaalit ovatkin keskeinen vaikuttamis-
muoto. Santeri Alkio näki puolueen tehtävän kuitenkin laajempana —
hänen mukaansa puolue on ennen kaikkea itsekasvatusjärjestö ja si-
vistysliike. Poliitiikka ilman aatepohjaa muuttuu helposti vain oman
edun tavoitteluksi. Aate ei synny kuitenkaan itsestään, vaan siihen pi-
tää kasvaa ja kasvattaa.

Puolueen tulee järjestää aatteellista koulutusta ja keskustelutilaisuuksia, joissa mm. voidaan käydä läpi puolueen historiaa ja mitä sen vai-
heista ja menneiden vaikuttajien työstä voidaan ottaa oppia, mutta
ennen kaikkea joissa käydään läpi ajankohtaisia poliittisia kysymyksiä
ja tulevaisuuden näkymiä aatteellisessa viitekehyksessä.

Kyse ei ole kuitenkaan siitä, että jä-
senistölle syötetään ja ”aivopestään”
kulloisenkin puoluejohdon mielipi-
teitä, vaan kasvattamista aatteeseen
ja ihmisen oman ajatuskyvyn kehiti-
tämistä.

***Puolueen tulee järjestää
aatteellista koulutusta ja
keskustelutilaisuuksia***

Kun tulin mukaan Keskustanuorten toimintaan, halusin tutustua puo-
lueen aatteelliseen perustaan. Hankin luettavaksi Santeri Alkion teks-
tejä. Moni asia kolahti. Tiesin, että olen tullut poliittiseen kotiini. Myön-
nän, että osa lukemastani herätti kyllä myös kielteisiä reaktioita.

Tarvitsemme liikkeeseen myös uusia kiinnostuneita. Keskustalaisen
toiminnan on oltava ja näyttävä myös ulospäin sellaiselta, että uudet
ihmiset voivat viihtyä Keskusta-liikkeen parissa.

Yhteisöllisyys on keskeinen keskustalainen arvo. Tupailtaperinne sopii
kaikkialle Suomeen. Ihmisten koteihin tai muihin kokoontumistiloihin
kokoonnutaan keskustelemaan yhteiskunnallisista asioista, usein jon-
kun erityisen alustuksen pohjalta. Samalla vaihdetaan kuulumiset ja
tutustutaan toisiin.

Tupailtaperinteestä voidaan kehittää uusia sovellutuksia nykypäivän
oloihin. Virtuaalitupaillat ovat tästä yksi esimerkki. Meidän tulee vah-
vistaa tätä konseptia rakentamalla entistä mielenkiintoisempia lähe-
tyksiä, ja koettaa rakentaa toimintatapaa, jossa paikallisosastoissa ja

kunnallisjärjestöissä kokoonnutaan yhteen seuraamaan ensin näytöltä tupailtalähetystä, minkä jälkeen paikallisesti voidaan keskustella lähetyksen aiheesta ja jatkaa iltaa vaikka kahvittelulla ja hausalla yhdessäololla.

Muutoinkaan henkilökohtaisia kohtaamisia ei sovi unohtaa. Erityisesti puolueen vastuuhenkilöiden velvollisuus on liikkua aktiivisesti kentällä. Pitää myös muistaa, että jokainen keskustalainen on puolueen edustaja. Ja Keskustan teltan pitäisi näkyä jokaisen pitäjän torilla tai kaupan edessä muulloinkin kuin vaaleja edeltävällä viikolla. Valitsijoiden ja valittujen välinen yhteys on luottamuksen perusta.

Arvelen myös, että Keskustalle olisi hyväksi, jos kansanedustajat liikkuisivat joskus Keskustan tilaisuuksissa myös oman vaalipiirinsä ulkopuolella. Se avartaisi käsityksiä kansanliikkeen moninaisuudesta ja toisi varmasti lisäarvoa myös eduskuntatyölle.

Valitsijoiden ja valittujen välinen yhteys on luottamuksen perusta.

Koko poliittisen toimintani ajan olen panostanut todella paljon ns. kenttäkierrokseen. Tiedän, että olen varmasti poliitikkona tehnyt virheitä, kuten kaikki ihmiset tekevät, mutta siitä olen ylpeä, että olen pitänyt valitsijoi-

joilleni antamani lupauksen kiertää aktiivisesti valitsijoitteini luona muulloinkin kuin vaalien alla. Tultuani valituksi Keskustan varapuheenjohtajaksi olen vierailut säännöllisesti kaikkien Keskustan piirijärjestöjen alueella puolueen tapahtumissa tai järjestänyt omia yleisötilaisuuksia. Vuosien 2015-19 aikana olen pitänyt yli 600 avointa tilaisuutta.

Jos pitäisi sanoa yksi asia, minkä nämä tapaamiset ovat opettaneet, niin sen, että Keskustan vastuunkantajien, olipa kyse kunnanvaltuutetusta tai ministeristä, ei pidä mennä kentälle vain sillä asenteella, että ”nyt kerromme, miten asiat ovat ja mitä mieltä teidän pitää olla”. Sinne on mentävä vastaanottavaisin mielin, aistimaan kentän tunteja ja kuulemaan, mitä ihmiset Keskustalta odottavat.

Nuoret mukaan puolueutyöhön

Komentoin vastikään, miten pysäyttävää oli lukea Keskustan nuorisokannatuksen romahduksesta. Kevään 2019 vaalien aikaan Keskustan ilmoitti ensisijaiseksi puoluevalinnaksi vain 6 prosenttia 18-34-vuotiaista. On hyvä muistaa, että vielä 2006 keskusta oli suosituin puolue nuorten keskuudessa. Nuorisokannatuksemme oli 23 prosenttia.

Syitä tälle kehitykselle on varmasti monia. Yksi syy voi olla se, että puoluekannatus ei enää periydy samalla tavalla, kuin menneinä vuosikymmeninä. Toisaalta tämän hetkinen aluekehitys tekee myös työtä Keskustaa vastaan; Nuoret muuttavat isompiin kaupunkeihin ja Keskusta ei tällä hetkellä kaupungeissa ole niin varteenotettava vaihtoehto, kuin sen pitäisi olla.

Itse ajattelen, että ehkä yksi suurimmista syistä on vahvan aateperustaisen viestin puuttuminen. Menemme välillä Keskustassa vähän liikaa pelkät asiat edellä. Ja vaikka itse tunnemme aatteen kipinän sydämissämme, ulkoapäin katsoen voi olla, että tunne puuttuu taustalta. Tunne on tuotava takaisin Keskustan viestin ytimeen.

Nuorten luottamuksen palauttaminen Keskustaan on meille kohtalonkysymys. En epäile hetkeäkään, etteikö Keskustalla löytyisi annettavaa nuorille myös tässä ajassa.

Uskon, että moni sellainen nuori, joka pohjimmiltaan voisi olla hyvinkin lähellä Keskustaa, menee joidenkin yksittäisten kysymysten tai ympäristönsä vaikutuksen vuoksi esim. Vihreisiin tai Perussuomalaisiin. Nämä puolueet tarjoavat yksinkertaistettuja, koväänisiä vastauksia maailman monimutkaisiin ongelmiin. Se voi vedota helposti nuoriin ihmisiin ja maailmantuskaan.

Monet nuoret ovat kuitenkin kiinnostuneita hyvin tavallisista asioista, kuten oman perheen ja kodin perustamisesta sekä toiveesta hyvästä työstä. Meidän täytyy luoda politiikallamme toivoa nuorille ihmisille, että he voivat luottaa tulevaisuuteen. Moni nuori voi mennä Vihreisiin ilmastoaohdistuksen takia tai Perussuomalaisiin peläten hallitsemattoman maahanmuuton vaikutusta. Tarjotkaamme me toivoa epätoivon sijaan ja ratkaisuja ongelmiin.

***Nuorten luottamuksen
palauttaminen
Keskustaan on meille
kohtalonkysymys.***

Sanotaan, että Keskustan nuorisojärjestöjen tulee olla piikki puolueen lihassa. Niin varmasti onkin. Mutta puolueen ja nuorisojärjestöjen välinen yhteistyö voisi olla kuitenkin parempaa kuin mitä se nyt on.

Keskustan puheenjohtajan on paljon uskottavampaa esittää ratkaisuja esimerkiksi nuorten syrjäytymisen ratkaisemiseksi yhdessä nuorten keskustalaisten kanssa, kuin molempien yksin erikseen. Voisiko jatkossa myös valmisteluvastuuta ohjelmatyössä jakaa nykyistä vahvemmin ajatellen vaikkapa nuorten syrjäytymisen ehkäisyä tai koulupudokkuuden vähentämistä? Valmisteluvastuun jakamista nuorille puolueessa johdollani tehtiinkin, kun kansalaisvaikuttamistyön johtaminen annettiin nimenomaan nuorille.

Tarvitsemme nousevia kykyjä niin paikallisella tasolla, kuin valtakunnallisestikin. Keskustalla on kaikki mahdollisuudet palata Suomen suurimmaksi puolueeksi, myös nuorten osalta. On hyvä muistaa, että suurin osa nuorista asemoi itsensä poliittiseen keskustaan.

Keskustalla on kaikki mahdollisuudet palata Suomen suurimmaksi puolueeksi, myös nuorten osalta.

Tietenkin joudumme kilpailemaan muiden kansalaisjärjestöjen ja yhden asian liikkeiden kanssa, jotka voivat vedota moniin nuoriin. Miksi tulla politiikkaan, joka vieläpä monien silmissä on jos ei tylsää, niin ainakin liikaista. Eikö maailmaa voisi muuttaa helpommin jotain muuta kautta?

Vastauksen tähän antaa Johannes Virolainen kirjassaan Polun varrelta: *”Mikään muu elämänala kuin politiikka ei tarjoa samanlaisia mahdollisuuksia vaikuttaa ratkaisuihin, muuttaa ja kehittää entistä paremmiksi kaikkien kansalaisten elämää ja oloja.”*

Puoluetyössä on löydettävä uusia tapoja kasvattaa nuoria Keskustaan aatteeseen ja vastuulliseen kansalaisuuteen. Osallisuuden täytyy olla notkeaa ja näppärää, vaikka puhelinsovelluksilla.

Nuoret itse ovat usein parhaita asiantuntijoita siitä, miten ja millaisia asioita he haluavat oppia. Aatteellista perustaa ei saa unohtaa. Keskustajärjestöjen toiminnassa moni löytää elinikäisiä ystäviä ja mielekästä teke-

Nuoret itse ovat usein parhaita asiantuntijoita siitä, miten ja millaisia asioita he haluavat oppia.

mistä ja ajanvietettä. Kaikki tämä on todella arvokasta. Mutta puolueen päätehtävä on kuitenkin jäsentensä kasvun tukeminen ja yhteiskunnan asioihin vaikuttaminen.

Santeri Alkio kirjoitti jo vuonna 1906: *”Jos miehellä on heikot tiedot niistä asioista, jotka muodostavat sen valtiollisen puolueen ohjelman johon hän itsensä lukee, joutuu hän silmät tuijottavina kumartelemaan puolueensa johtajain mielipiteille, silti usein ymmärtämättä niistä sanaakaan.”*

Uskallan sanoa, että viime vuosina yksi parhaista teoista puolueen tulevaisuuden eteen, oli mentoritoiminnan aloittaminen.

”Vaikuttajakiihdyttämö” on tarjonnut nuorille ja vähän vanhemmillekin uuden reitin tulla mukaan keskustan toimintaan. Todellinen väylä oppia ja kasvaa vaikuttamaan pääministerin ja monen politiikassa elämäntyönsä rakentaneen tuella. Tätä työtä tulee jatkaa ja laajentaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Keskustan pitää olla paras väylä kasvaa vaikuttajaksi omaan lähiympäristöönsä, kotiseutuun, kotimaahan tai kansainvälisiin kysymyksiin liittyen.

Mentorointitoiminnassa henkilökohtainen kontakti päättäjään, joka voi antaa kokemuksen nojalla vertaistukea, voi olla hyvinkin merkittävä monen nuoren poliittisen uran alkutaipaleella.

Monikaan nuori ei välttämättä haaveillessaan poliittisesta urasta osaa ottaa huomioon sen kaikkia varjopuolia. En kirjoita tätä pelotellakseni, vaan kannustan nuoria yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, mutta politiikka saa ihan kunnan ihmisistä joskus todella ikäviä piirteitä esiin jo paikallistasolla. Riidat jostakin kunnallishallinnon lautakuntapaikasta voivat johtaa pahimmillaan jopa puolueesta eroamiseen. Onko se valasta taistelemisen jotain, joka sokaisee?

”Keskustan pitää olla paras väylä kasvaa vaikuttajaksi omaan lähiympäristöönsä, kotiseutuun, kotimaahan tai kansainvälisiin kysymyksiin liittyen.”

Julkisuudessa puolestaan kaivetaan mieluusti esiin asioita poliitikkojen yksityiselämästä tai poliittiset vastustajat esittävät sanomiset ja tekemiset usein tahallaan mahdollisimman huonossa valossa. Tämä on raakaa peliä, jossa tarvitaan ajoittain paksua nahkaa. Johannes Virolainen sanoi aikanaan haastattelussa: *”Jos ei kestä kovuutta, niin silloin pitää pysyä kotona eikä tulla politiikkaan.”*

Itse olen kai elänyt niin tylsästi, ettei minusta saa kovin värikkäitä skandaaliotsikoita – minua huvitti suuresti, kun Seiska-lehti teki uutisen, jossa oli huutomerkkien kerta kohuotsikko: *”Kuva! Elinkeinoministeri Katri Kulmuni asuu kerrostalossa Tornion keskustassa!”* Artikkelellä sisälsi kuvan tavallisesta kerrostalosta, jossa aivan tavallinen asunto ni sijaitsee.

Ikävämpää kokemusta poliitikkona olemisesta minulla on siitä, kun on joutunut perättömien puheiden kohteeksi. Ehkä sellainen kuuluu poliittiseen elämään, mutta ei se mukavalta tunnu.

Tässä hommassa pitää sietää kovaakin arvostelua. Eihän se demokratiaa muuten olisikaan, vaikka kovin henkilöön menevää haukkumista soisi politiikassa olevan vähemmän. Sen sijaan poliittisen vaalitaistelun käyminen väriä tietojen levittämällä ei saisi kuulua kenenkään toimintatapoihin.

Viime eduskuntavaalien alla sain kokea sitä, kuinka minua haukuttiin järjestelmällisesti vaalipiirissä ja levitettiin keksittyjä väitteitä, kuinka olisin esim. äänestänyt eduskunnassa oman seutukuntani sairaalan synnytysten lopettamisen puolesta ja eräät toiset poliitikot olivat lopulta estäneet päätöksen eteenpäin viemisen. Oikeasti tällaista asiaa ei äänestetty eduskunnassa ollenkaan, ja sitä paitsi kaikissa niin virallisissa kuin epävirallisissa yhteyksissä puolustin kaikin voimin synnytysosastoa, ja lopulta saimmekin jatkoluvan synnytystoiminnalle.

Voin sanoa, että tunnetasolla otin tällaiset puheet todella raskaasti. Pelkäsin, että jotkut minuun luottaneet oman kotiseutuni ihmiset uskovat niihin ja kokevat, että olen pettänyt heidän luottamuksensa. Toivoakseni saimme kerrottua asioiden todellisen laidan mahdollisimman monelle. Kerroin tästä omakohtaisena esimerkkinä politiikan ikäviistä puolista. Kaikkeen tällaiseen on poliittisiin tehtäviin tulevien hyvää varautua. Osaammeko kasvattaa politiikkaan mukaan tulevia ihmisiä, etenkin nuoria, niin, että he osaavat ottaa oikealla tavalla politiikan varjopuoletkin vastaan?

IV LUKU: KESKUSTAN 100 PÄIVÄN OHJELMA

Nyt linjataan kenen johdolla keskusta voi palata merkittävien puolueiden sarjaan 2020 –luvulla. Keskusta tarvitsee uuden alun.

Keskusta on historiansa yhdessä hankalimmassa tilanteessa. Puolue on kokenut historiallisen suuren vaalitappion. Puoluetta on koeteltu ja ryvetetty. Moni kysyy minne nyt keskusta.

Vanha viisas, edesmennyt keskustapoliitikko Ahti Pekkala totesi aina huolestuneille puolueihmisille, että ”muistakaa siskot ja veljet, koskaan tilanne ei ole niin paha, eikä se myöskään ole niin hyvä kuin olemme tai pelkäämme”. Pekkalan sanat pätevät tänäänkin. Keskustan tilanne on huono, mutta ei niin huono ettemmekö kykene yhdessä nousemaan tästä.

Jos tulen valituksi keskustan puheenjohtajaksi haluan, että ryhdymme rakentamaan yhdessä uutta keskustan nousua. Olen rakentanut keskustalle rungon 100 päivän toimintaohjelmasta, johon haluan teidän kaikkien osallistuvan.

1. Osallistamisen kulttuuri - keskusta on keskusteleva puolue

Keskustan linja ja sydän löytyy vain kentän äänen kautta ja keskustan vihreän kaikki värit vain keskustelemalla ja herkästi kuuntelemalla.

Keskustalaiset pääsevät johdollani heti vaikuttamaan. Keräämme kahden viikon ajan kentältä ja puolue-elimiltä ideoita puheenjohtajan 100 ensimmäisen päivän tehtävään. Näistä koostettu 100 päivän toimintaohjelma käydään läpi puoluehallituksessa yhdessä ja ryhdytään sen jälkeen rivakasti töihin. Tässä esittelen rungon niistä toimista, joihin puheenjohtajana välittömästi tarttuisin.

Keskustan tilanne pitää vakauttaa ja veret pitää saada kiertämään. Se onnistuu yhteisellä tekemisellä.

Osallistamisen ja osallistumisen tulee olla arkipäivää. Ihmisten kohtaaminen ja osallisuus ovat kaiken puoluetoiminnan ja poliittisen vaikuttamisen perusta. Haluan osallistaa ihmisiä aktiivisesti perinteisin ja uusin keinoin.

Laajaa ja tulevaisuuteen katsovaa poliittista ohjelmatyötä on jatkettava. Ohjelmatoiden jalkauttamista on tehostettava myös piiri- ja paikallistasolle. Ohjelmatyö ja siihen osallistuminen on puolueen olemassaolon perusta. Haluan sitoutua siihen ja lupaan johtaa puolueen ohjelmatyötä, jos tulen valituksi puheenjohtajaksi.

Keskustan on myös hyödynnettävä digitalisaation mahdollistamat vaikuttamisen väylät. Kyselyjä kentälle ja puolue-elimille tulee tehdä nopeallakin aikajänteellä. Olemme kaikki tulleet liikkeeseen mukaan vaikuttaaksemme sen linjaan.

Sadan päivän aikana:

- Keräämme heti ensimmäisen kahden viikon ajan kentältä ja puolue-elimiltä ideoita puheenjohtajan 100 ensimmäisen päivän tehtävään.
- Käynnistetään eri yhteiskunnallisiin haasteisiin vastauksia etsivät työryhmät. Näitä ovat esimerkiksi tasapainoista aluekehitystä ja ympäristökysymyksiä pohtivat työryhmät.
- Myös tässä työssä hyödynnetään uudella tavalla kentän kuulemista erilaisin taustakyselyin ja teemallisin keskustelutilaisuuksin
- Keskeisiin kysymyksiin vastauksia hakevien työryhmien työt tulee saattaa Vantaan puoluekokouksessa keskusteluun ja päätöksenteon alle.

2. Faktoihin perustuen – tieto on valtaa

Meidän on tehtävä laaja ja koko Suomen kattava analyysi menneistä vaaleista. Epäonnistumisista ja virheistä on opittava ja käännettävä ne positiiviseksi tekemiseksi. Kerättyä tietoa on valjastettava käyttöömme tulevia vaaleja varten. Kannatuksemme nousee kovalla työllä ja hankitun tiedon taitavalla käytöllä.

Ylisukupolviset arvomme elävät ajassa ja sopivat tähän päivään ja huomiseen vain, jos elämme ja toteutamme niitä todeksi faktoihin perustuen.

Keskustan on oltava keskellä, mutta myös askeleen muita edellä. Puheenjohtajana haluaisin kehittää keskustasta tietoa taitavasti hyödyn-

tävän puolueen.

Sadan päivän aikana:

- Tilaamme kattavan taustaselvityksen siitä miksi niin moni 2015 meitä äänestänyt jätti äänestämättä Keskustaa viime kevään vaaleissa. Tämä asiantuntijoiden tekemä taustatieto saatetaan kaikkien keskustalaisten käyttöön
- Puolueen oman arvion lisäksi pyydämme ja kannustamme myös muita tekemään arvioita vaalitappion syistä. Esimerkiksi Seppo Kääriäinen on esittämässä oman arvionsa. Myös Keskustanuoret voisivat tehdä omansa, samoin ajatuspaja E2:n tekemä arvio tarvitaan.

3. Poliitikka takaisin politiikkaan

Ihmiset haluavat vaikuttaa ja tehdä politiikkaa. Haluan käynnistää mittavan koulutus- ja kehitysohjelman, joka tukee keskustan jäseniä, ehdokkaita ja aktiiveja poliittisessa toiminnassa. Keskustalla on tulevaisuudessa koulutusohjelmansa ansioista taitavimmat ja viekkaimmat politiikantekijät kaikilla tasoilla.

Keskusta ei ole vain kahvia keittävä järjestökoneisto, vaan jokainen sen jäsen saa politiikan teon tehokkaat avaimet käyttöönsä – kunta-politiikasta aina valtakunnalliseen vaikuttamiseen. Yhdessä olemme vahvoja. Joskus ennen oli sanonta, että Maalaisliitto on poliittisessa toiminnassa viekas ja taitava. Keskustasta on taas tehtävä viekas ja taitava.

Sadan päivän aikana:

- Käynnistetään mittava koulutus- ja kehitysohjelma, tavoitteena meidän keskustalaisten toimijoiden osaamisen parantaminen
- Tuotetaan materiaalia, oppaita ja annetaan neuvoja politiikan tekemiseen. Helppoja ja selkeitä ohjeita tarvitaan mm. sosiaalisen median hyödyntämiseen.

4. Arviointia matkan varrella - ei vain vaaleissa

Kansan luottamus voitetaan aina vasta vaaleissa, mutta on tärkeää tehdä kokonaisvaltaista arviointia toiminnastamme myös vaalien välillä. Keskustalaiset kiertävät kenttää myös vaalien väleillä, herättävät keskustelua sosiaalisessa mediassa ja tekevät politiikkaa ajassa, vaakat ja vahvat arvot muistaen.

Aion tehdä 100 päivän päätteeksi arvion siitä, missä tämä kansanliike menee, missä olemme onnistuneet ja missä tulee edelleen kääntää keskustalaivan suuntaa. Tämä arvio koskee myös itseäni.

Sadan päivän aikana:

- Toteutetaan laaja kenttäkysely Keskustan tilasta ja toivotusta tulevaisuuden suunnasta
- Esitän sadan päivän päätteeksi oman arvioni Keskustan tilanteesta ja suunnasta

5. Puheenjohtaja on puolueen palvelija

Nyt valitaan kansanliikkeelle puheenjohtajaa. Aion tehdä työtä tämän liikkeen eteen. On uskallettava puhua arvoista, uskallettava ottaa kantaa. Uskallettava samalla viedä liikettä eteenpäin ja juurilleen. On myös rohjettava kysyä kenen johdolla keskusta palaa 2020 -luvun merkittäväksi vaikuttajaksi.

Aion keskustan puheenjohtajana käyttää vähintään kaksi päivää viikosta puoluetöihin ja puolueväen johtamiseen. Poliittisessa vastuussa keskustan puheenjohtaja on joka päivä. Joka torstai kokoontuu puolue-elimet, puoluehallitus tai työvaliokunta, tai joku työryhmä. Haluan luoda myös aktiivisen keskusteluyhteyden eri sidosryhmien kanssa.

Joka viikko täytyy myös löytyä aikaa kentällä kiertämiseen. Olette tottuneet näkemään minut usein kentällä. Niin aion olla jatkossakin.

Sadan päivän aikana:

- Aloitan käytännön, jossa puheenjohtaja käyttää vähintään kaksi päivää viikosta Keskustan asioihin. Toinen päivästä on kentän kiertämistä ja kuulemista, toinen puolue-elinten tai ohjelmatyöhön käytettävää.
- Tämän mahdollistaa sen, että tulen kiertämään jokaisessa Suomen maakunnassa ensimmäisen sadan päivän aikana. Nyt tarvitaan uskonpalautus ja ryhtiliike läpi Suomen.
- Puolue-elinten asemaa vahvistetaan politiikan linjaajana. Puoluehallituksesta ja sen työvaliokunnasta tehdään politiikan linjaamisen foorumi.

6. Keskustan viestintä kaipaa päivitystä ja terhakoitumista

Viestinnän merkitys politiikassa korostuu aina vain enemmän. Viestintä on ihmisten kohtaamista, osallistumista poliittiseen työhön.

Tarvitsemme kokonaisvaltaisen viestinnän uudistamisen. Jatkossa keskusta viestii monin eri tavoin. Tarvitsemme perinteisiä kenttäkirjeitä, kohtaamisia, tupailtoja ja suuria yleisötilaisuuksia.

Tarvitsemme myös uutta. Digmaika haastaa puoluetta. Digitaalinen ja sosiaalinen media on otettava paremmin haltuun. Tupailtojen ja kenttäkierrosten ohella tulisin keskustan puheenjohtajana näkymään aktiivisesti sosiaalisen median eri kanavoissa.

Uudet osallistumisen ja viestinnän muodot on otettava tehokkaaseen käyttöön koko joukkueena. Koko puoluejohto, ministeriryhmä, eduskuntaryhmä tulee aktivoida paremmin eri medioiden käyttöön.

Sadan päivän aikana:

- Viestintä rakennetaan laajalla kärjellä. Meistä jokainen on omalla tavallaan Keskustan käyntikortti ulospäin.
- Uudistetaan Keskustan some-näkyvyys

7. Puoluetointa tarvitsee lisää resursseja

Puoluetointa tarvitsee resursseja. Lupaani osaltani uudistaa ja tehostaa puolueen varainhankinnan. Varainhankinnan tulee olla monipuolista, siinä pitää olla vanhaa, uutta ja vähän lainattua. Varainhankinnan uudistamisessa sitoudun siihen, että varainhankinnasta osanavoituu myös piireille ja vaaleissa oleville ehdokkaille.

Lupaani laittaa itseni likoon myös varainhankinnassa. Varainhankinnan tulee uudistua, noudattaa yhdessä sovittuja sääntöjä ja sen tulee olla läpinäkyvä.

Sadan päivän aikana:

- Uudistetaan varainhankintaa siten, että se hyödyttää suoraan myös piirejä ja vaaleissa ehdolla olevia

8. Mitä muuta? Kerro sinä! Sinua tarvitaan!

Ennen kaikkea haluan, että sinä kerrot oman rehellisen ja innostavan näkemyksesi keskustan kehittämiseksi.

Keskusta on Toivonliike. Nostetaan se yhdessä jaloilleen ja vahvaksi. Kutsun sinua mukaan.

LOPUKSI

Keskusta on omalaatuinen kansanliike, jonka näivettymistä ja tuhoa on ennustettu vähintään kerran vuosikymmenessä. Ei ole vuosisadassa tapahtunut eikä tapahdu nytkään.

Haluan olla luomassa Keskustalle uutta nousua, toivoa ja tulevaisuutta.

Niin kauan kuin Suomi on olemassa, niin kauan tarvitaan myös puolueemme rakentajien työn perustalta nousevaa, vahvasti tulevaisuuteen katsovaa keskustalaista kansanliikettä.

Me olemme kokeneet vaikeita aikoja, mutta jos haluamme tulevaisuudessa vaikuttaa isänmaan asioihin ja rakentaa Suomea keskustalaisen aatteen nojalta, niin meidän on palattava vaalivoittojen tielle.

Kerttu Saalastin sanat velvoittavat meitä edelleen:
”Politiikassa ei levätä. Vaalivoiton tavoittelu ei saa perustua haaveiluun, vaan työhön.”

Suomen Keskusta ja sen edeltäjät ovat vaikuttaneet suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen syvällisesti yli sadan vuoden ajan.

Ainutlaatuinen kansanliike on selvinnyt historiansa kuluessa monista vaikeuksista eikä vastustajien odottamaa auringonlaskua ole tullut. Kevään 2019 eduskuntavaaleissa puolue kärsi kuitenkin koko historiansa raskaimman vaalitappion ja on todella vakavan paikan edessä.

Keskustan puheenjohtajaksi ehdolla oleva Katri Kulmuni arvioi, miksi Keskusta on päätenyt siihen, missä se nyt on, ja miten tästä olisi edettävä. Arvion pohjana on nuoruusvuosista alkanut kokemus Keskusta-liikkeen toiminnasta, viime vuosina sen keskeisiltä paikoilta käsin.

Pamfletissa linjataan alkiolaisesta aatteesta nousevia suuntaviivoja aluepolitiikan, yrittäjyyden, sivistyksen ja kestävän kehityksen osalta sekä tehdään esityksiä kansanliikkeen järjestötoiminnan kehittämiseksi.

Katri Kulmuni uskoo, että vahvaa poliittista Keskustaa tarvitaan Suomessa jatkossakin. Puolueen olemassaolo ei ole kuitenkaan itsestäänselvyys. Keskusta kasvaa vain juuriltaan.

Tämä pamfletti ei ole vain ”vaalikirja” Kouvolan puoluekokousta varten, vaan kirjoittaja toivoo sen herättävän ajatuksia Keskustan poliittisesta suunnasta ja toiminnasta myös tulevana vuosina.

Keskusta

Katri Kulmuni (s. 1987) on liittynyt Keskustan jäseneksi 18-vuotiaana. Hän on toiminut kansanedustajana, elinkeinoministerinä ja Keskustan varapuheenjohtajana. Koulutukseltaan hän on yhteiskuntatieteiden maisteri.